

คณะกรรมการสิทธิการบันทึกเจตนารมณ์
ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
สภาร่างรัฐธรรมนูญ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

(นายคณิต วัลยะเพ็ชร์ ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม)

ประธาน : เนื่องจากท่านอาจารย์สมเกียรติยังไม่มานะครับ ขออนุญาตทำหน้าที่
แทนตามที่ได้รับมอบหมาย

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานที่จะแจ้งต่อที่ประธาน ตรงนี้ข้ามไปก่อนนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม เชิญท่านเลขานุการครับ

เลขานุการ (นางโสมสุดา ลียะวณิช) : จากการประชุมครั้งที่แล้ว ช่วงที่เรารับรอง
รายงานการประชุมเราจะไม่ดูเป็นในรายบรรทัด ก็บอกว่าขอให้ท่านกรรมการช่วยกันดูและหากมี
ข้อแก้ไขก็จะแก้ แต่วันนี้เราดูก็ได้นะคะเพราะว่ามีเวลา ในหน้าที่ ๑ เป็นรายชื่ออนุกรรมการ
ผู้มาประชุม แล้วก็รายชื่ออนุกรรมการผู้ไม่มาประชุม มีผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เข้าร่วมประชุม
แล้วก็ผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นคณะทำงานทั้งหมด ๙ คน ในหน้าที่ ๒ ก็จะเป็นระเบียบวาระที่ ๑
เรื่องที่ท่านประธานแจ้งที่ประชุมทราบ ก็จะมีทั้งหมด ๕ เรื่อง ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึก
การประชุม ครั้งที่แล้วเรารับรองไปจำนวน ๓ ครั้ง ซึ่งก็ไม่แน่ใจว่าทางท่านอนุกรรมการจะมีอะไร
แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่จากครั้งที่แล้ว ถ้ามีก็แจ้งให้ฝ่ายเลขานุการทราบได้คะ ระเบียบวาระที่ ๓ คือ
เรื่องพิจารณา เราพิจารณาร่างบันทึกเจตนารมณ์เป็นรายมาตรา ซึ่งเราก็ได้เริ่มตั้งแต่หมวด ๓
สิทธิและเสรีภาพของชนชาว ซึ่งเราได้ดูไปแล้วในส่วนที่ ๑ บททั่วไป ได้ดูในมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗
ในหน้า ๔ นะคะ ในหน้า ๕ มาตรา ๒๘ ต่อไปถึงหน้า ๖ แล้วก็ในหน้าที่ ๗ มาตรา ๒๙ ต่อไปถึง
หน้า ๘ ก็มีหน้าที่ ๒ ความเสมอภาคเป็นมาตรา ๓๐ ต่อไปถึงหน้า ๙ หน้า ๑๐ หน้า ๑๐ ก็มี
มาตรา ๓๑ ที่เราดูกัน แล้วก็หน้า ๑๑ ระเบียบวาระอื่น ๆ เรื่องอื่น ๆ ก็มีนัดประชุมวันพฤหัสบดีที่ ๒๑
มิถุนายน เวลา ๑๓.๓๐ น. ที่ห้องนี้ เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ น. คะ ถ้าท่านอนุกรรมการจะมีแก้ไข
หรือว่าอย่างไรก็แจ้งทางฝ่ายเลขานุการทราบ ขอบคุณคะ

ประธาน : ในขั้นนี้ถ้าเผื่อเกิดยังไม่มีการแก้ไขอะไรก็ถือว่า
ผ่านรับรองรายงานการประชุมไปก่อนนะครับ แต่ถ้าเผื่อภายหลังเห็นเพิ่มเติมก็ช่วยแจ้งทางฝ่าย
เลขานุการหรือเจ้าหน้าที่ คุณกริรมย์นะครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๑/๒

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่พิจารณา ครั้งก่อนเราได้ตรวจดูถึงมาตรา ๓๑ ต่อไปก็คงจะเป็นมาตรา ๓๒ ซึ่งอยู่ใน File อันใหม่ของเราแล้วนะครับ

มาตรา ๓๒ ก็ทวนกันนิดหนึ่งนะครับ ในกรอบก็คือที่ของ สสร. เขาได้มีการร่างขึ้น แต่ส่วนเรื่องเจตนารมณ์แล้วก็หมายเหตุ อันนั้นเป็นส่วนที่เราดำเนินการ คงเริ่มต้นจากมาตรา ๓๒ เรื่องเจตนารมณ์เลยนะครับ ทางฝ่ายนักวิชาการเชิญครับ

นายพรรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : สวัสดีครับ ผม นพรัตน์ นะครับ ขอชี้แจงเรื่องเอกสารก่อนนะครับ เอกสารวันนี้จะมี ๒ ชุด ชุดแรกก็จะเป็นหมวด ๓ เรื่องสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งจะพิจารณาต่อในส่วนที่ ๓ และส่วนที่ ๔ ส่วนที่ ๓ เป็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ส่วนที่ ๔ เป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม เอกสารจะมีตั้งแต่มาตรา ๓๒ ถึงมาตรา ๔๐ ส่วนชุดที่ ๒ จะเป็นหมวด ๖ เรื่องรัฐสภา ซึ่งจะไม่เรียงมาตราหน้าครับ โดยจะนำเข้ามาในมาตราที่ไม่มีการแก้ไขมาพิจารณาต่อก่อนหน้าครับ ขอขอบคุณครับ

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา : มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน การทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

การจับหรือคุมขังบุคคลโดยมิได้มีคำสั่งหรือหมายของศาล การตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใด เพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายมีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อให้สั่งระงับหรือเพิกถอนการกระทำเช่นนั้น รวมทั้งจะกำหนดวิธีการตามสมควรหรือการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย บุคคลจะถูกทรมานทารุณกรรม หรือลงโทษด้วยวิธีการโหดร้าย หรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ การลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายทารุณ ให้หมายรวมถึงการบังคับ สูญหาย โดยการกระทำหรือรู้เห็นเป็นใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลถูกบังคับ สูญหาย รายงานบันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒ วันพุธที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐

การจับกุม คุมขัง ตรวจค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใด ๆ อันกระทบสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การคุ้มครองเยยวยาและแก้ไขการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่บุคคลถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งรับรองโดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าจะผู้ก่อเหตุจะละเมิด จะเป็นบุคคลธรรมดา หรือเจ้าพนักงานของรัฐ ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายมีสิทธิร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้สั่งระงับหรือเพิกถอนการกระทำใด ๆ ที่เป็นการกระทบสิทธิและเสรีภาพของผู้เสียหาย รวมทั้งกำหนดวิธีปฏิบัติตามที่เห็นสมควรหรือเยยวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น

หมายเหตุ

๑. หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติให้ตัดโทษประหารชีวิตออก เห็นว่าไม่สมควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒. หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นครั้งแรก

๓. หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ คศ. ๑๘๘๙ มาตรา ๕ ค่ะ

ประธาน : ตรงนี้ นะครับ ดูจากเจตนารมณ์บรรทัดที่ ๓ กระทำไม่ได้ พิมพ์ผิด นะครับ ที่นี้ประเด็นต่อไปที่ผมอยากจะขอพวกเราช่วยกันดูว่า ได้มีการใช้คำซ้ำกันกับตัวมาตรา เราจะทำให้มันกระชับขึ้นหรือว่าจะเห็นเป็นอย่างไร มีท่านใดเห็นเป็นอย่างไร ช่วยกรุณาออกความเห็นด้วยนะครับ

ระหว่างที่ท่านกำลังพิจารณากันอยู่ ผมตั้งข้อสังเกตอย่างนี้ครับ ววรรคสามของ มาตราจะบอกว่า ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายมีสิทธิร้องต่อศาล ที่นี้ตอนที่เราเขียน บันทึกเจตนารมณ์นี้ นะครับ เราก็บอกว่าในวรรคท้ายของหน้าแรก ในกรณีที่บุคคลถูกละเมิดสิทธิ และเสรีภาพซึ่งรับรองโดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าจะผู้ก่อเหตุละเมิดจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือพนักงานของรัฐ ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย มีสิทธิร้องต่อศาล เราก็ลอกคำซ้ำ แต่เมื่อมีคำว่า บุคคลใด อยู่แล้ว ซึ่งบุคคลใด มันคือกินความ กว้างหมด ไม่ว่าจะรวมถึงผู้เสียหาย ไม่ว่าจะรวมถึงพนักงานอัยการ หรือใคร ๆ ก็ตามที่นอกเหนือจาก ผู้เสียหายและพนักงานอัยการ ตรงนี้ถ้าเผื่อเกิดเราจะเขียนในลักษณะที่ว่า ให้บุคคลใด ๆ กระทำ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๑/๕

เพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย ตัดคำว่า ผู้เสียหาย ตัดคำว่า พนักงานอัยการ จะทำให้เราเข้าใจ
คลาดเคลื่อนอะไรหรือเปล่าครับ เพื่อให้มันกระชับขึ้น หรือว่าจุดอื่น ๆ เราเห็นเป็นอย่างอื่นอีกไหม
ที่ว่าจะให้มันกระชับขึ้น เพราะผมเกรงว่าเขียนอธิบายมากจะยาวไปจนกระทั่ง โดยเฉพาะล้อคำ
ของมาตรา อาจจะทำให้คำอธิบายไม่เป็นคำอธิบาย ไม่ทราบท่านอื่นเห็นเป็นอย่างไรช่วยเสนอ
ด้วยนะครับ เชิญครับท่านประโกชน์

- ๒/๑

นายประโกศล สภาวสุ : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ประโกศล สภาวสุ
อนุกรรมการ สำหรับมาตรานี้ก็มีลักษณะเจตนารมณ์คล้าย ๆ กับที่ผ่านมา คือค่อนข้างยาวแล้วก็
จริง ๆ ใจความบรรทัดแรกนี่มันทำจะครอบคลุม แล้วก็ให้ความหมายดีอยู่แล้วนะครับ อาจจะ
เพิ่มเติมในส่วนของอนุสัญญาหรือว่าในหมายเหตุ ผมว่าหมายเหตุนี่ก็จะให้ความรู้ดี แต่ในส่วนตรง
กลาง ๆ นี่ก็ดึงเอามาตรามาอย่างที่ท่านประธานได้กล่าวมานะครับ ผมว่าน่าจะหาทางตัดออกไปให้
หมดเลย แล้วก็เอาเฉพาะในส่วนที่เป็นหัวใจ พูดเป็นเกริ่นรวมครับ ถ้าอยากได้รายละเอียดก็ไปอ่าน
ในมาตราได้ครับ เพราะในมาตรานี้ไม่มีความซับซ้อนอะไรเลยครับ

ประธาน : เชิญครับ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ในส่วนของมาตรา ๓๒ ถ้าดูตัวที่ทางที่นักวิชาการ
คัดลอกมานะคะ ไม่น่าใจว่าตั้งแต่คำว่า การทรมานทารุณกรรม ต้องขึ้นเป็นวรรคที่สองหรือเปล่า
เพราะดูจากตรงตัวเล่มตรงนี้ก็ขึ้นเป็นวรรคสองหมดเลย ถ้าอย่างนั้นในมาตรานี้จะมี ๔ วรรคหรือ
เปล่าตรงนี้ช่วยเช็คนิดหนึ่งนะคะ แล้วก็ประเด็นของมาตรานี้จริง ๆ เจตนารมณ์ก็คือที่บอกหัวใจ
หลักก็คือบุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เพราะฉะนั้นตรงนี้น่าจะไปขยายความหรือ
เจตนารมณ์จริง ๆ ก็คือบอกว่า ไม่ว่า บุคคลอื่น ๆ หรือแม้แต่กระทั่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงาน
ของรัฐเองก็ไม่มีสิทธิที่จะไปละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายของเขาตรงนั้น การเขียนควรจะให้
เห็นถึงในส่วนว่า ชีวิตและร่างกายของเขาจะไม่ถูกกระทบด้วยการกระทำไม่ว่าจะเป็นด้วยบุคคล
ธรรมดาเองที่เป็นมนุษย์ด้วยกันเองหรือเจ้าหน้าที่รัฐก็ตาม จะไปใช้อำนาจรัฐตรงนั้นก็ไม่ได้ แล้วก็ใน
ส่วนที่ ๓ ที่ใช้คำว่า การบังคับสูญหาย ไม่น่าใจว่าเป็นคำที่พูดในคณะกรรมาธิการหรือเปล่า แล้วจะ
สามารถสื่อให้เข้าใจได้ง่ายไหมคะ

ประธาน : มีท่านอื่นเห็นเป็นอย่างอื่นอีกไหมครับ หรือว่าเห็นเพิ่มเติมอะไรไหมครับ
ถ้าไม่มีเห็นอย่างอื่น อย่างนั้นเรามาช่วยกันดูว่า จะสรุปอย่างไรให้ครบถ้วนของหัวใจ แล้วขอความใช้
กระชับที่สุดครับ ประธานตัวจริงมาผมขออนุญาตนะครับ อย่างนั้นผมขอเกริ่นให้กับท่านอาจารย์
สมเกียรติทราบหนึ่งนะครับ เมื่อกี้เราเริ่มไปก็คือวาระที่ ๑ เราข้ามไปก่อน แล้วก็วาระที่ ๒ เราก็มา
รับรองรายงานการประชุม ผ่านไปแล้ว แล้วก็มาเริ่มวาระที่ ๓ เราเริ่มต้นพิจารณามาตรา ๓๒ โดย
มาตรา ๓๒ นี้ขณะนี้ที่ประชุมกำลังอภิปรายกันในเรื่องที่ว่า ใช้ถ้อยคำยาวซ้ำกันกับมาตรา น่าจะสกัด
เฉพาะหัวใจของมาตรามาใส่เป็นเจตนารมณ์นะครับ แล้วก็ก็มีคำบางคำที่ใส่เอาไว้เช่น ถูกบังคับสูญ
หาย โดยที่บันทึกวงเล็บเอาไว้ว่าเป็นรายงานบันทึกประชุมคณะอนุกรรมการ กรอบ ๑ ซึ่งตรงนี้ก็
ได้มีผู้ให้ความเห็นว่าเป็นถ้อยคำที่ได้มีการอภิปรายในห้องประชุมหรือไม่ อย่างไร เพราะเกรงว่าจะ
เป็นการที่ใช้ถ้อยคำขึ้นมาใหม่เองก็เลยสรุปว่าถ้าอย่างนั้น ถ้าไม่มีใครเป็นเห็นเป็นอย่างอื่น

คณะกรรมการบริหารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๒/๒

เราก็จะมาดูกันว่า จะทำอย่างไรเพื่อให้ได้ข้อความที่สกัดเอาประเด็นของหัวใจมาตรงนี้มาให้
กระชับที่สุดครับ ต่อไปเชิญอาจารย์สมเกียรติครับ

ประธาน (ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์) : ขอบพระคุณนะครับ
อันนี้ทางที่วิชาการเข้าใจว่า เอาแบบคำต่อคำมาจากรายงานการประชุม ใช่ไหมครับ คำว่า บัณฑิต
สูญหาย ขอเชิญครับ

นายพรรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : คำนี้เป็นคำที่อยู่ในบันทึกการประชุมของคณะกรรมการ
กรรมการยกกว้าง กรอบ ๑ แล้วก็ ในคณะกรรมการยกกว้างเป็นประเด็นที่เสนอคำ แล้วก็ที่ประชุมก็
มีมติให้บันทึกในเจตนารมณ์เลยครับ

ประธาน : เป็นมติด้วยหรือครับ

นายพรรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : ครับ อันนี้เป็นมติแล้วครับ

ประธาน : จริง ๆ แล้วมีเรื่องที่จะหารือที่ประชุมนะครับคือ ในที่ประชุมต่าง ๆ นี้ไม่
ว่าคนร่างหรือว่าสภาร่างมักจะมีมติอยู่เสมอ แล้วก็เมื่อวานนี้ที่ประชุมคณะกรรมการก็ได้มีการ
พิจารณาเรื่องนี้ด้วย อันนี้เดี๋ยวผมจะย่อกระชับวาระไปกระชับวาระไป เอาเนื้อหาอันนี้แล้วก็อันนี้
ครับว่า เราจะต้องมีการเอาข้อมูลตรงนี้มาสรุปให้ดีเลยว่า ใครบ้าง เมื่อไร วันไหน เขามีมติกันวันไหน
ของชุดไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุดที่เราต้องปฏิบัติตามมติที่ประชุม คณะกรรมการบัณฑิต
ศึกษามหาวิทยาลัย จดหมายเหตุ ตรวจสอบรายงานการประชุม ก็คือมติของที่ประชุมสภาว่ารัฐธรรมนูญ ซึ่งอันนี้
ซีเรียสมาก ซึ่งเหมือนวานนี้ที่ประชุมก็มีมติว่าให้เราหารือแนวทางที่จะต้องประชุมขึ้นทำให้ได้สัปดาห์
ละ ๒ ครั้ง อาจจะเป็น ๒ วันก็ได้ หรือประชุมเข้าหนึ่ง บ่ายหนึ่งก็ได้ ขอให้ครบองค์ประชุม ซึ่ง
ไม่ต่ำกว่า ๕ ก็เป็นไปได้ ผมขอเรียนด้วยนะครับว่า ท่านวิทยากรกำลังเดินทางมา เพราะฉะนั้นไม่เป็น
เรื่องที่น่าห่วงว่าจะมีปัญหาเรื่ององค์ประชุมครับ องค์ประชุมครบอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นกลับมาที่
ตรงนี้นะครับ มีข้อสังเกตอยู่ ๒ เรื่อง เรื่องแรก อันนี้เมื่อบอกว่ามีมติให้บันทึกเป็นเจตนารมณ์ไม่รู้ว่า
เราต้องมาบันทึกไว้หรือไม่อย่างไรว่า เป็นมติให้บันทึกเจตนารมณ์นะครับ แต่ว่าเราก็มีรายงานบันทึก
การประชุมนี้อยู่แล้ว ควรจะต้องให้เห็นไว้หรือเปล่า คือบางอย่างเขาไม่ประสงค์ที่จะเขียนไว้ในตัว
กฎหมาย แต่อยากจะทำให้เกิดความชัดเจน เขาก็เลยขอให้บันทึกเจตนารมณ์เอาไว้ด้วยว่า มันคลุมถึง
กรณีเหล่านี้ด้วย หรือไม่จำเป็นต้องเขียนกฎหมาย เพราะว่าความเข้าใจของคน กฎหมายเขียนไว้ให้
คนอ่าน บางคนก็ไม่ใช่นักกฎหมาย อาจจะไม่เข้าใจ หรือเป็นประชาชน เพราะฉะนั้นก็อยากจะให้
บันทึกเอาไว้ ทั้งนี้เป็นเรื่องของรูปแบบ ซึ่งจะเป็นประเด็นที่เราจะพิจารณากัน เพราะว่าเหมือนกับว่า
ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย ยังไม่เคยพิจารณาปัญหานี้ เพราะฉะนั้นปัญหาใหญ่

ก็คือว่า ถ้าเป็นส่วนของกรรมาธิการอย่างนี้ ผมเสนอหลักการว่าคงไม่ผูกพันนะครับว่าของเราเองมันเป็นเรื่องที่เราต้องทำตามเขาหรือไม่ แต่ถ้าเป็นมติของสภาว่างรัฐธรรมนูญ เข้าใจว่าผูกพัน เข้าใจว่าคงต้องทำตาม เพราะว่าเรื่องบางเรื่องมันเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งในการประชุมนะครับ เพื่อให้เรื่องมันผ่านไปหรือด้วยเหตุผลอื่น ๆ ซึ่งเมื่อวานนี้ก็ได้มีการพิจารณากัน ที่นี้สรุปแล้วตรงนี้เป็นมติว่าอยากให้บันทึกเจตนารมณ์ แต่ว่าเราคงต้องดูว่าจำเป็นไหมนะครับ จำเป็นหรือไม่ว่ามันจะคลุมถึงหรือไม่คลุมถึงหรือไม่ เพราะเป็นข้ออภิปรายของคนคนหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ในกฎหมายด้วยครับ เท่าที่กล่าวมาเมื่อที่เป็นชาวบ้านธรรมดา เพียงแต่ว่าเป็นสสร. คุณอังคณา เป็นคณะกรรมาธิการร่าง แต่เขาไม่ใช่ในกฎหมาย เขาเป็นชาวบ้านคนหนึ่งนะครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้เราจะต้องมาพิจารณาว่า เรา Cover หรือเปล่า เป็นเทคนิคในการประชุมของเขา ในคณะอนุกรรมการของเขาแท้ ๆ เลย

อีกประเด็นหนึ่งซึ่งประเด็นที่เราดูว่าข้อความมันเย็นเยอะไปหรือเปล่า เขียนให้สั้นกว่านี้ได้หรือไม่ อย่างไร อันนี้ผมก็จะเรียนขอความเห็นของที่ประชุมก่อนนะครับ ขอเชิญนะครับ

ประเด็นก็คือว่าที่เขียนนี้มันยาวไปหรือเปล่า เชิญท่านโสมสุดาครับ

นางโสมสุดา ลียะวณิช : เรียนท่านประธานคะ เมื่อก่อนที่ท่านประธานจะเข้ามา มีท่านอาจารย์ประไพศรกับคุณปัทมาก็ได้คุยไปนิดหน่อยทางท่านอาจารย์ประไพศรก็มีความเห็นว่ามันยาวมากก็อยากจะให้กระชับคำมากกว่านี้ แล้วท่านก็เห็นว่า ในบรรทัดแรกมันก็ครอบคลุมอยู่มากแล้วในมาตรา เพราะว่าในเนื้อเจตนารมณ์เหมือนกับเราลื้อไปคำในมาตราออกมาค่อนข้างเยอะในอันนี้นะคะ ก็เมื่อกี้ได้คุยกันไปถึงตรงจุดนี้ด้วย

ประธาน : ผมเสนออย่างนี้ได้ไหมครับ บรรทัดแรกเราคงไว้ นะครับว่า ที่เขียนเอาไว้เพื่อเป็นประกัน ที่นี้ Format ของเราเป็นประกันหรือเป็นหลักประกันอย่างไร เดี่ยวค่อยมาดู ก็เพื่อให้บันทึกไว้ในรูปแบบที่สอดคล้องต้องกันแล้วก็คนเข้าใจได้ง่ายนะครับ เป็นเพื่อประกันหรือเป็นหลักประกันไม่ทราบนะครับ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ไม่รู้ต้องเติมคำว่า หลัก เข้าไปหรือเปล่า เพื่อเป็นหลักประกันอย่างนี้ เพื่อเป็นการประกันสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ที่เหลือน่าจะตัดออกได้หมด ยกเว้น ตรงที่สงสัยว่าการบังคับสูญหาย ถ้าภาษาชาวบ้านก็คือ อุ้ม ให้คุ้มครอบกรณีอุ้มใช้หรือเปล่า บังคับสูญหาย เขาไม่ได้พูดว่า อุ้ม เขาพูดว่าบังคับสูญหาย เราคิดว่ามันอยู่ในนี้หรือเปล่า หรือว่ามันอยู่ที่อื่นอย่างไร ตรงนี้เป็นประเด็นซึ่งเราน่าจะต้องพิจารณา อันอื่นน่าจะตัดออกได้ มันก็อยู่ในตัวบทอยู่แล้ว แล้วก็ไม่ใช่ของการบันทึกเจตนารมณ์ต้องมาเขียนซ้ำ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๒/๔

เราไม่มีทางเขียนได้ดีกว่าในตัวบทแน่นอน แต่ถ้าอันไหนที่มีปัญหาจะมีปัญหา เราเขียนเสริมเอาไว้
นี่อันนี้ใช่ แต่ถ้าเนื้อหาที่มีปรากฏอยู่แล้วในตัวบท อันนี้ตามแนวที่เราพิจารณากันมา เราเห็นว่าไม่
ต้อง โอ.เค. นะครับ เพราะฉะนั้นผมขอหารืออย่างนี้นะครับว่า หรือคำว่า บังคับสูญหาย ท่านเห็นว่า
อย่างไร มันอยู่ในมาตรานี้หรือไม่ ควรจะต้องใส่ไว้หรือไม่ครับ

นายประโกศล สภาวสุ : ท่านประธานขออนุญาตนะครับ ไม่ทราบว่าจะไป
เปิดดูอนุสัญญาที่เรามีสิทธิค้นตัวต้นฉบับ อนุสัญญาที่ว่าด้วยอันนี้ ว่าเนื้อหาสัญญามันสอดคล้องกับ
ตรงนี้ในประเด็นไหนหรือทั้งหมด หรือว่าบางส่วนอย่างไร ผมว่าอันนี้ต้องลงในรายละเอียดแล้ว
เพราะว่าเราจะได้อารายละเอียดมาใส่ในนี้ได้ถูกต้อง เพียงแต่เราอยากให้เห็นชัดเจนนะทางคณะ
กรรมการยกเว้นท่านได้พูดตรงแน่ชัด เพราะเราถ้อยคำทำนองเดียวโดยที่ไม่ตรวจสอบคงจะ
ไม่ได้ครับ

ประธาน : ขอบพระคุณครับ คือจริง ๆ แล้วเรื่องนี้เข้าใจว่าจะมีการอภิปรายด้วยใน
สภาวรัฐธรรมนูญ เพราะได้ผ่านการพิจารณามาตราไปแล้ว เชิญท่านคิดก่อนนะครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ผมเห็นด้วยนะครับว่า อยากให้ตรวจสอบว่าอนุสัญญาข้อนี้มี
จริงหรือไม่ หรือว่าชื่อคล้าย ๆ อย่างนี้เราจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามชื่อฉบับ เพราะไม่อย่างนั้น
สื่อไม่ถูกนะครับ เพราะว่าผู้ที่เสนอนี้ไม่ใช่เป็นนักกฎหมาย

ประการที่ ๒ ที่เริ่มต้นว่าเพื่อเป็นการประกัน ผมขออนุญาตแก้ไขเพื่อเป็นหลักประกัน
เพื่อให้สอดคล้องกับที่เราได้แก้ไขมาตรา ๒๗ ไปครับ จะได้ใช้เดียวกันกันว่าเป็นหลักประกันสิทธิ
และเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนอันนี้ก็สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ที่นี้กล่าวโดยสรุปย่อ
หน้าแรก เพื่อเป็นหลักประกันแก้ไขแล้ว ย่อหน้า ๒ ขอให้น้องช่วยกลับไปเช็คที่อนุสัญญาข้อนี้หรือ
เปล่า ถ้าไม่ใช่ข้อนี้ชื่อใกล้เคียงในความหมายของผู้อภิปรายคืออะไร เราจะได้ไปตามนั้นนะครับ
ถ้ามันมีอยู่จริง แต่ถ้าบังเอิญอนุสัญญานี้ไม่มี เราไปใส่เราก็เฉย ที่นี้มีหัวใจอีกประเด็นหนึ่งก็คือว่า
เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกาย ในการที่บุคคลจะต้องได้รับความคุ้มครองโดยไม่ได้
ถูกละเมิดโดยบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คุณบ่นมาเน้นไว้ตรงนี้ เพราะฉะนั้นก็อาจจะทำให้ชัดเจน
เพียงพอครับ แล้วก็ตอนท้ายเนื่องจากว่ามีกำหนดกันไว้ในวรรคสามว่า ในกรณีที่จะทำซึ่งกระทบ
ต่อสิทธิเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหายพนักงานอัยการหรือบุคคลใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายมี
สิทธิร้องต่อศาลนะครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็อาจจะเห็นว่า โดยให้สิทธิบุคคลใด ๆ เพื่อประโยชน์ของ
ผู้เสียหายมีสิทธิร้องต่อศาล เพื่อให้เห็นว่า บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้เสียหายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายก็
สามารถที่จะต้องร้องต่อศาลได้ ขอบคุณครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๒/๕

ประธาน : อันนี้เท่ากับว่าข้อความบางอย่างนี้เราก็จะตัดออกไป แล้วก็เน้นใน
ส่วนที่สำคัญจริง ๆ เท่านั้น ที่นี้อันหลังสุดนี้นะครับ บุคคลใด ๆ ในตัวบทนี้จะอยู่ในมาตรา ๓๒
ย่อหน้าสุดท้าย ภาษากฎหมายเขาเรียกมาตรา ๓๒ วรรคสาม ในมาตรา ๓๒ วรรคสามนี้มีคำว่า
ผู้เสียหาย มีคำว่า พนักงานอัยการ แล้วก็ยังมีคำว่า หรือบุคคลอื่นใด อันนี้ก็คืออย่างที่ท่านคิดบอก
ตรงนี้อาจจะช่วยบอกให้เข้าใจว่า บุคคลอื่นใดหมายความว่าอะไร บุคคลใด ๆ เลยนะครับ อย่างนี้
เราคิดว่าจำเป็นจะต้องเขียนไว้หรือเปล่า อันนี้ประเด็นหนึ่งนะครับ -----

ที่นี้ผมขออนุญาตแสดงความเห็นเพิ่มเติมเรื่องเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับที่ ๑๐๖ คือผม
เข้าใจว่า คงต้องตรวจสอบมติของสภาว่ารัฐธรรมนูญในการประชุมในเรื่องนี้ เพราะว่ามันจะมี
หลายมาตราที่เกี่ยวกับพันธกรณีระหว่างประเทศ อนุสัญญาอะไรทั้งหลาย คืออย่างนี้ครับ
บางอย่างเราเขียนไว้มันเป็นการกระทบกับประเทศไทยอย่างแรงหรือไม่ เพราะว่าบางอย่างเราไม่ได้
ให้สัตยาบัน ด้วยเหตุผลหลาย ๆ อย่าง เพราะไม่พร้อม ไม่อะไรต่าง ๆ บางอย่างเราให้สัตยาบัน
นะครับ เพราะฉะนั้นในส่วนนี้มีข้อสังเกตอย่างแรง ๆ มาเลยจากกระทรวงต่างประเทศ แต่ว่ามีคน
อภิปรายว่าอยากให้ใส่ตรงนี้ คนนี้เคยมีคนพูดว่าอย่างนี้ แต่ว่าอนุสัญญา กฎหมายระหว่างประเทศ
หลาย ๆ ส่วนเขาไม่ได้รับรองกันนะครับ บางส่วนก็รับรอง แล้วสำคัญว่าประเทศไทยรับรองหรือเปล่า
เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นข้อที่น่าห่วงว่าใส่ลงไปมันดีหรือไม่ดีอย่างไร ซึ่งตรงนี้ผมเข้าใจว่าเราสามารถ
ที่จะเขavnไว้ได้ แล้วก็ไปตรวจสอบเลย เพราะว่าในที่สุดต้องตรวจสอบจาก สสร. อยู่แล้ว เรื่องนี้
เข้าใจว่าต้องมีแน่นอนนะครับ ตรงนี้เราจะได้ผ่านไปได้ แต่ว่าความเห็นผมนะครับ คำว่า บังคับ
สูญหาย มันก็อยู่ในข้างหน้าอยู่แล้ว แต่ว่าในที่สุดมันก็ต้องดูของ สสร. ด้วย ถ้าจะให้รวม เว้นแต่เรา
เห็นว่ามันขัดอย่างชัดเจนว่า คำว่า บังคับสูญหาย มันไม่อยู่ในมาตรา ๓๒ ซึ่งดูแล้ว ทารุณโหดร้าย
มันจะรวมเรื่องบังคับสูญหายได้อย่างไร แต่มันอยู่ข้างหน้า มันไม่ใช่ด้วยวิธีการทารุณโหดร้าย หรือไร
มนุษยธรรม แต่ว่าเป็นเรื่องของสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายอยู่แล้ว ไม่ต้องมาอ้างคำไหนที่มัน
ผิดเพี้ยนไป คือมันก็ครอบคลุมอยู่แล้ว ก็อธิบายให้มันคุ้มครองถึงกรณีนี้ที่อยู่แล้ว น่าจะเป็นการ
เพียงพอ โดยไม่จำเป็นต้องไปอ้างอนุสัญญาต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามในที่สุดหนี
ไม่พ้นครับ ต้องเอา CD ของชวเลขมาฟังแน่นอนครับ เรื่องนี้ที่เราต้องขอความเห็นหรือบางอย่างเขาเป็น
รายงาน เขาเรียกว่ารายงานการประชุมของชวเลขแบบ Draft แรก ซึ่งจะเสร็จภายในประมาณ ๓ วัน
อันนี้ทางคุณภิรมย์และคุณกบช่วยชี้แจงนิดหนึ่งนะครับ วันก่อนเรากำลังจะทำหนังสือออกไปจาก
กรรมาธิการแล้วขอเป็นพิเศษไปเลย คือ ๑. เราขอประชุม เราขอให้เราประชุม เราต้องประชุม
เราไม่ประชุมไม่ได้ ชุดอื่นเขาจะไม่ประชุมกัน แต่ของเรามีเหตุผลที่อธิบายได้ว่าทำไมต้องประชุม
ไม่อย่างนั้นทำงานไม่ได้ และประชุมต้องประชุมตรวจรายงานการประชุม ต้องประชุมกรรมาธิการ
และชุดนี้ต้องประชุม ไม่อย่างนั้นทำงานไม่ได้ อีกอันหนึ่งก็คือเรามีบันทึกแจ้งไปที่ทางชวเลขเพื่อจะ
ขอมา ตัวสมบูรณต้องรอตั้ง ๑๕ วัน แต่ตัว CD ได้เลย แล้วก็ตัวที่เป็นกระดาษ ที่เป็นรายงานการ
ประชุม Draft แรกประมาณ ๓ วัน ที่นี้เท่าที่เราตรวจสอบทางชวเลขเขาว่าอย่างไรครับ ผมขอทาง
คุณกบและคุณภิรมย์ช่วยชี้แจงนิดหนึ่งนะครับว่าเราจะสามารถได้จากชวเลขในกำหนดเวลา
อย่างไร ได้วันนั้นเลยหรือว่าต้องรอเอา ๓ วัน หรือว่าในที่สุดต้องรอตั้ง ๑๕ วัน เจริญครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๓/๒

นางสาวปรีชญาภรณ์ อมรเวช : คือตอนนี้ได้ไปติดต่อด้วยวาจาเรียบร้อยแล้วก็คือ
เขายกไว้ในกรณีที่มีประชุมเที่ยงคืนอะไรอย่างนี้ เขาก็จะขาลงไปนิดหนึ่ง แต่เขาก็จะทำให้เสร็จ
ภายใน ๓ วันค่ะ ตอนนี้คุณภรณ์ก็ได้ทำหนังสือไปเรียบร้อยแล้วค่ะ คือต่อภายในเรียบร้อยแล้วก็
ดำเนินการด้วยหนังสือเรียบร้อยแล้วค่ะ

ประธาน : ๓ วัน เรายัง โอ.เค. อยู่ใช่ไหมครับ ยังวางแผนได้อยู่

นางสาวปรีชญาภรณ์ อมรเวช : แต่อาจจะได้เร็วกว่านั้น

ประธาน : อาจจะเร็วกว่านั้น เพราะบางอย่างอาจจะได้ในวันนี้ คือหลักการ
เป็นอย่างไรครับ สสร. เขาจะประชุมเล็ก ๔ ทุ่ม บางทีเล็กก่อน ๔ ทุ่ม บางทีต้องเล็กหลัง ๔ ทุ่ม
อันนี้เป็นเรื่องระบบปกติ เป็นเรื่องปกติของสภา เพราะฉะนั้นเวลาทั่วไปเขาจะเล็กประมาณ ๔ ทุ่ม
แต่อาจจะมาก่อนมีหลังอันนี้ก็แล้วแต่ เรื่องการบริหารการประชุมในแต่ละครั้ง อันนี้ก็คงไม่เป็นปัญหา
อะไร เขาเป็นว่าอย่างไรเราถือ ๓ วันไว้ก่อน แล้วก็พยายามบริหารเวลา พยายามตรวจสอบเรื่องเพื่อ
จะมานำเสนอ จะได้ไม่ต้องทำงานย้อนไปย้อนมาหลายหน เพราะว่าในที่สุดมันจะออกมาแล้วนะครับ
ในส่วนนี้เราพิจารณาตรงนี้ ผมไม่รู้ว่าเราต้องพักไว้ทั้งหมดเลยหรือเปล่า เพราะว่าในที่สุดแล้วมันคล้าย
กับว่าต้องตรวจสอบทั้งหมดเลย เพราะพิจารณาไปหมดแล้วนะครับ จริง ๆ พิจารณาไปหมดแล้ว
เพียงแต่เราต้องไปตรวจสอบหลักฐาน อันนั้นเป็นหลักเลย เพราะว่าเรื่องนี้เขาเสียเวลาไปมาก
แล้วกำลังเป็นห่วงว่าจะทันหรือไม่ทันอย่างไร เรื่องนี้เขาพิจารณากันละเอียดมากเลยนะครับใน
ที่ประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตามเราต้องพิจารณามาตรา ๓๒ นี้ให้จบ ที่นี้จะถือตาม
อย่างที่ท่านคณิตได้เสนอเมื่อสักครู่นี้ไหมครับ เชิญท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะพีชร์ : ผมขออนุญาตต่อให้จบเลยแล้วกันนะครับ บรรทัดที่ ๓
ขอแก่นะครับเป็น โดยบุคคลใด ๆ

ประธาน : บรรทัดที่ ๓ ในย่อหน้าสุดท้ายใช่ไหมครับ

นายคณิต วัลยะพีชร์ : ย่อแรกครับ บุคคลใด ๆ มีสิทธิร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ
เพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายได้

ประธาน : เดียวก่อนคุณปัทมา ประเด็นนี้เราข้ามประเด็นว่า เป็นหลักประกัน
หรือว่าเป็นการประกัน ผมจะเรียนถามท่านประโชชน์นะครับว่าท่านเห็นด้วยไหมครับว่าจะเลือกใช้
คำใดคำหนึ่ง เป็นหลักประกันนะครับ โอ.เค. ครับ ขอบคุณครับ คุณปัทมาเชิญครับ ท่านคณิตจบ
หรือยังครับ

นายคณิต วัลยะพีชร์ : ผมจบแล้วครับ

ประธาน : จบแล้วนะครับ คุณปัทมาครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประมวลลักษณะ ๓/๓

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ผมอยากอย่างนี้ว่ามันน่าจะมี Keyword พอสมควรที่แต่ละอัน คือมันน่าจะมี Keyword ของเรื่องนั้นสักบรรทัดหนึ่ง แล้วก็เป็นตัวใหญ่

ประธาน : ท่านช่วยเสนอเลยได้ไหมครับ เสนอ Keyword เลยครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : อันนี้มาตราเท่าไร

ประธาน : มาตรา ๓๒ ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือมันน่าจะมี Keyword ตรงนี้เพื่อเป็นประกัน หรือหลักประกันสิทธิเสรีภาพชีวิตร่างกาย ให้มันตัวใหญ่ คือเป็นความหมาย เป็น Keyword

ประธาน : หมายถึงว่าเป็นตัวดำเลย ตัวเน้นเลยไหมครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ครับ

ประธาน : น่าจะได้ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ลองปรึกษาดู

ประธาน : น่าจะดีครับ น่าจะได้ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : เสร็จแล้วถึงมาอธิบายถึงมาย่อหน้า

ประธาน : แล้วก็ย่อหน้าใหม่ ลองดูนะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือทำตัวอักษรให้มันทึบขึ้นหรือเป็นตัวเอน ให้มันชัด ประโยคสำคัญก็คือ เพื่อเป็นประกันหรือหลักประกันสิทธิเสรีภาพในชีวิตร่างกาย อันนี้ก็ คือ เป็น Keyword ของมาตรานี้ทั้งหมด ส่วนเราจะลงมาก็คืออธิบาย หรือว่าเป็นคำที่ท่านประโชนว่า เอาคำง่าย ๆ ตรงนี้นะครับ ไม่ทราบว่าจะเห็นด้วยไหม

ประธาน : เอาประเด็นนี้ มีคุณประโชนะครับ แล้วก็เดี๋ยวต่อที่คุณปัทมา เชิญครับ

นายประโชน์ สภาวสุ : ขอบคุณท่านประธานครับ ประโชนะครับ ผมขอ ความเข้าใจในคำนี้หน่อยครับ มีสิทธิร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ของง่ายกว่านี้หน่อยได้ไหมครับ ศาลที่มีเขตอำนาจ เดียวมันมีเขตวังทองกลาง เขตอะไรอย่างนี้ เขตบึงกุ่ม แล้วประชาชนก็เลยง มั่นจะมีเขตอำนาจวิงหาไม่เจอ

ประธาน : ต่อศาลเฉย ๆ ยังได้ความครบไหมครับ หมายความว่าอย่างนั้น ใช่ไหมครับ ร้องขอต่อศาลได้ ต่อศาลไหนเดี๋ยวก็นับวิธีปฏิบัติเท่านั้น

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ได้ครับ หลักก็คือขอต่อศาลใช่ไหมครับ ที่มีเขตอำนาจ อันนั้นเป็นแค่ขยายความ เพราะฉะนั้นอันนั้นเป็นเรื่องที่ว่าพอจะร้องเขาก็คงต้องไปดูว่าศาลไหนอยู่ใน เขตอำนาจที่จะร้อง อย่างนั้นตัดก็ได้ครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๓/๔

ประธาน : อย่างกฎหมายวิธีสบัญญัติเราก็ไม่รู้ ศาลที่มีเขตอำนาจไม่ใช่
นักกฎหมาย ไม่ใช่จอมยุทธ์ ไม่รู้แน่ ผมคิดว่าน่าจะตัดออกได้นะครับ เชิญคุณปัทมาครับ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ดิฉัน ปัทมา ค่ะ จะขออนุญาตเพิ่มเติมจากคำว่า
บุคคลจะไม่ถูกละเมิดโดยบุคคล จะขออนุญาตเพิ่มคำว่า บุคคลอื่นหรือเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ทราบว่าจะชัดเจนขึ้นไหมคะ

ประเด็นต่อไปก็คือว่า ในส่วนของมาตรา ๓๒ นอกจากเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพ
ในชีวิตและร่างกายแล้ว จุดเน้นก็คือว่าเนื่องจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ เปลี่ยนหลักการใหม่ก็คือว่า
ในการจับกุมคุมขัง หรือว่าหมายเรียกตัว ได้เปลี่ยนหลักการเดิมจากการที่ให้อำนาจคือเจ้าพนักงาน
คือตำรวจนะคะ ออกหมายจับเรียกตัวอะไรได้เลย พอปี ๒๕๔๐ เขาเปลี่ยนหลักการมาว่า การกระทำ
ใด ๆ ตำรวจไม่สามารถทำเอง และต้องไปขอหมายศาลอะไรตรงนั้น มันเป็นการกลับตรงนั้น
พอรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ก็ยังยืนยันหลักการนี้ที่จะให้การขอออกหมายจับ หมายเรียก เป็นอำนาจของ
ศาลอยู่ เจ้าหน้าที่ทำไม่ได้คะ อยากจะให้ยืนยันนิดหนึ่ง เพราะว่าจากที่ดูด้วยทเปรียบเทียบแล้วดูว่า
ของ ๒๕๔๐ จะอยู่ในมาตรา ๓๑ ซึ่งจะระบุแค่ ว่า การจับกุม คุมขัง ตรวจค้นตัวบุคคล กระทำมิได้
เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่พอรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ตัวร่างเขาจะเน้น
ไปเลยว่า เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ เพราะฉะนั้น
มันแสดงให้เห็นถึงว่ากรรมการหรือ สสร. ชุดนี้จะเน้นย้ำลงไปชัดเจนยิ่งกว่ารัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐
ด้วยซ้ำไปคะ ก็อยากจะลองปรึกษาคุณคะ

ประธาน : ก็เป็นอีกย่อหน้าหนึ่ง เป็นย่อหน้าสุดท้ายอาจจะต่อจากเรื่องบังคับ
สูญหายถ้าเราใส่ไว้ ก็น่าจะได้นะครับ เพราะว่าปี ๒๕๔๐ เราได้มาว่าต้องใช้หมายศาล ตำรวจ
ทำกันเองไม่ได้ ทีนี้เราก็ยืนยันหลักการตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ซึ่งได้มาแล้วว่าต้องใช้หมายศาล
เหมือนเดิม จะทำกันเองไม่ได้ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : จริง ๆ แล้วที่เขียนไว้เดิมนี่ ที่บอกว่าไปศาลเลย
คือมันลอย ๆ ใหม บุคคลจะไม่ถูกละเมิดโดยบุคคลอื่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใดมีสิทธิ
ร้องต่อศาลเพื่อ มันไม่สื่อะครับ

ประธาน : คือต้องใช้หมายศาลก่อนใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ไม่ใช่ คืออันแรกหมายถึงว่าหลักก็คือจะต้อง
ถูกลงโทษโดยทารุณโหดร้ายนี้ไม่ได้ แล้วก็ตัดคำว่า ประหารชีวิต ออก แต่ก็มี โดยคำพิพากษา แล้วก็
หมายความรวมถึงการบังคับสูญหายด้วย มันจะอยู่ในแรกนี้ โหดร้ายทารุณ คือมันมีคนยกเสนอขึ้น
ขอให้เติมคำว่า บังคับสูญหาย คือคุณอังคณานะครับ แต่ทีนี้ก็ยังไม่ว่าในที่ประชุมเขาว่าอย่างไร

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะที่ ๓/๕

แต่ในที่กรอบที่ ๑ ก็พูดในลักษณะว่า มันหมายความว่ารวมถึงอยู่แล้วคำว่า ทารุณโหดร้าย มันหมายถึง การกระทำโดยให้สาบสูญอยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้ผมจึงพยายามเขียนลงไปว่าให้หมายความว่ารวมถึง การลงโทษหรือกระทำโดยรู้เห็นเป็นใจ บังคับสูญหายนี้ ซึ่งมีอนุสัญญารับรองอยู่ อันนี้มันเป็น ส่วนหนึ่ง ส่วนสิทธิและเสรีภาพในการจับขัง ตรวจสอบนี้ต้องเอาออก คือจับขังจะต้องมีคำสั่งหรือ หมายศาลเท่านั้น แต่ตรวจสอบนี้ไม่จำเป็น เพราะเดิมที่เราเขียนรวมไปด้วย ตรวจสอบต้องขอ หมายศาล ซึ่งก็มีคนอภิปรายว่าถ้าการตรวจสอบน่าจะกฎหมายให้อำนาจก็ตรวจสอบได้ เช่น ตรวจสอบยาเสพติด ไม่ใช่ว่าถูกขอหมายศาลแล้วจะมาตรวจผู้ต้องสงสัยมันคงไม่ทัน คงหนีไปหมดแล้ว อันนี้ผมก็เห็นด้วย ก็เป็นไปตามหลักการเดิม แล้วก็ออกหมายจับขังหรือหมายค้นโดยศาล ก็เป็นไปตาม วิ.อาญา เพราะว่าเราแก้ วิ. อาญา ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ แล้ว แล้วตอนนี้เราก็ยุบส่วนที่มันไปเขียนในกฎหมายลูกแล้ว ไม่มาเขียนในนี้ แต่ว่าหลักการนี้ก็คงต้อง ยืนยันไว้เหมือนเดิมนะครับ อยากจะเรียนว่ามันน่าจะแยกเป็น ๒ ส่วน ก็คือการลงโทษทารุณโหดร้าย หรือโดยวิธีใด ๆ รวมทั้งการประหารชีวิต มันอยู่ในวรรคหนึ่ง ในกรอบ ๑ เสีย ส่วนสิทธิเสรีภาพอยู่ใน วรรคสอง ไม่ทราบว่าจะปรับอย่างไร

ประธาน : ที่แน่นอนก็คือตรวจสอบตัวบุคคล สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติให้ตัดออกไปแล้ว

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : แต่ก็ค้นได้ ต้องเป็นไปตามกฎหมาย

ประธาน : ครับ ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งเราต้องไปตรวจสอบ จริง ๆ แล้วต้อง เขียนหรือเปล่าไม่ทราบ มันจะอยู่ในตัวบทอยู่แล้ว ที่จริงตัวบทก็จะออกมาชัด แล้วตอนมาเขียน บันทึกเจตนารมณ์อะไรให้ละเอียดถึงขนาดนั้นหรือไม่ ที่นี้มาถึงเรื่องลำดับในการนำเสนอให้คนอ่าน เข้าใจมากกว่า เมื่อสักครู่ท่านคณิตได้ยกมือ เชิญนะครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ถ้าอย่างนั้นผมขอย้อนกลับไปวรรคหนึ่งนะครับ วรรคสอง ที่เป็นตัวแดง ๆ บรรทัดแรกของวรรคสอง ขวามือที่คำว่า โดย เปลี่ยนเป็นว่า และ เติมคำว่า และกรณี ที่บุคคลถูกละเมิด วรรคบุคคลใด ๆ ถ้าเผื่อเป็นอย่างนี้จะ Cover ใหม่ครับ

ประธาน : บุคคลใด ๆ แล้วก็ แม้ไม่ใช่ผู้เสียหาย ใช่ไหมครับ บุคคลใด ๆ นี้ หมายถึงใคร

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : บุคคลใด ๆ แม้ไม่ใช่ผู้เสียหาย ก็ได้ครับ หรือว่า ไม่ใช่ผู้เสียหาย ก็ได้

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะที่ ๓/๖

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผมว่ามันคนละอย่างนะท่านคณิต ละเมิดของ
ท่านนั้นมันเบา แต่ว่าในวรรคนี้ มาตรา ๓๒ เขาเน้น ต้องร้ายแรง ถ้าเป็นละเมิดมันมีส่วนอื่นที่
คุ้มครองอยู่แล้ว คือผมเห็นด้วยคำ ละเมิด แต่คำ ละเมิด แต่มันมีหลายระดับพอสมควร แต่ใน
วรรคหนึ่งของมาตรา ๓๒ มันสื่อถึงว่า ทรมาน ทารุณกรรม หรือลงโทษด้วยวิธีโหดร้าย หรือ
ไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้ -----

- ๔/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อันนี้มันเน้นลักษณะค่อนข้างที่จะเน้นนิดหนึ่ง หรือต้องเติมว่าละเมิดที่มีลักษณะอะไร คือเพราะ ละเมิดนี้มันหลายระดับ แคะถ้อยคำหมิ่นประมาทก็เป็นละเมิด แต่กฎหมายตัวนี้ต้องการที่จะสื่อตรงนี้ มากกว่า แล้วรองลงมา ก็คือการจับเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ มันก็จะเบาลง มี ๓ ระดับ มาตรา ๓๒

ประธาน : ขอเชิญท่านประโกชฌ์นะครับ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ประโกชฌ์ นะครับ คือผมมอง ว่าหลายต่อหลายมาตราจากนี้ไป ความซับซ้อนรายละเอียดมันจะสูง ถ้าเราเริ่มต้นโดยทำไปทำ มาแล้วก็มาใส่วิกตัวนี้มันจะไม่จบ ผมว่าเราต้องเริ่มต้นอย่างมีหลักการโดยที่ว่า เราควรที่จะขหมวด ประเด็นของมาตราเสียก่อนว่า มันมีประเด็นอะไรบ้าง มาคุยกันเสียก่อนว่ามี ๓ - ๔ ข้อเป็นคำพูด เปรี้ยว ๆ เลี้ยวว่าอันนี้ควรจะได้ อันนี้ควรจะมี เป็นหัวข้อใหญ่ ๆ แล้วเราค่อยมาคลีออกมาเป็น ตัวอักษร มีให้ถ้อยคำอย่างนี้จะดีกว่า โดยที่เราอย่าเพิ่งไปมองที่เขียนว่าให้ เขียนว่าให้นี้มีประโยชน์ ครับ แต่ว่าถ้าเราไปมองนี้เราจะลานตา แล้วเราจะขาดความเป็นตัวของตัวเองของแต่ละคน ดึงตัวนี้ ขึ้นมาก่อนเพราะดึงขึ้นมาบีบ พอเราไปเห็นมีตุ๊กตา เราค่อยเอาไปโฟกัสแล้วไปเฟรมในตุ๊กตา เราก็จะ รู้ทันทีว่าอันไหนมันไม่ใช่ ถ้าอย่างนั้นมันจะงงนะครับ เพราะว่าไม่รู้หัวใจแท้ ๆ คืออะไร ผมว่าท่าน วชิรินทร์ท่านรู้รายละเอียดตรงนี้ที่ท่านดึงมาเป็นประเด็นเลยว่า หัวข้อมาตรานี้มันควรจะมีอะไรบรรจุ อยู่ในเจตนารมณ์ เพราะไป ๆ มา ๆ นี้เรามาตั้งร่างมาตราซ้อนมาตราเสียอย่างนั้น แล้วทำดีไม่ดีก็ ไม่ได้ดีเท่าต้นฉบับด้วยนะครับ เลยงว่ามานั่งเขียนเจตนารมณ์หรือมานั่งร่างกฎหมายซ้อนกฎหมาย อีกทีครับ

ประธาน : ท่านวชิรินทร์ช่วยสรุปอีกทีนะครับ ตกลงว่ามันมีประเด็นเรื่องของคุณ บัทยาว่าเรายืนยันหลักการตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ประเด็นสุดท้าย ซึ่งคิดว่าน่าจะต้องเขียน เพราะเป็นการยืนยันในหลักการว่า ต้องมีหมายศาล อันนั้นต้องมีใช่ไหมครับ อยู่ในวรรคสอง

นายวชิรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : อยู่ในวรรคสอง มาตรานี้มี ๓ ระดับ คือ วรรคแรกชีวิต วรรคสองเป็นเสรีภาพและร่างกาย มันจะมีระดับ ๓ ระดับ

ประธาน : อันที่ ๓ อะไรครับ

นายวชิรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : สิทธิเสรีภาพหรือร่างกาย เช่น การจับกุมขังมัน เบาลงมา ละเมิดแต่ว่ามันละเมิดที่เบา แต่ที่นี้ถ้าใช้คำว่า ละเมิด แบบที่ท่านวรรคแรก มันก็ไม่ได้แยก ให้เห็นว่า จริง ๆ แล้วมาตรานี้ มันมีจั่วอยู่แค่ตรงประโยคแรก แต่ที่นี้ถ้าเราจะอธิบายสื่อให้คนเข้าใจ เราก็น่าจะแยกเป็น ๓ ระดับ ชีวิต ร่างกาย แล้วก็สิทธิเสรีภาพที่กระทบสิทธิเสรีภาพ ก็ต้องมี หมายศาลหมายค้น แต่ถ้าเป็นการตรวจค้นซึ่งเบาลงมาอีกก็มีกฎหมายให้อำนาจไว้จึงจะค้นได้ มันมี อยู่ ๓ ระดับ

ประธาน : เขียนไป ๓ ข้อเลยครับ ไม่ให้่ง เดี่ยวเขาไปปนกันหมดเลย ก็ใส่อย่างย่อหน้าแรกเราก็เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย แล้วก็ประเด็นพิจารณาอยู่ ๓ ประเด็น แล้วก็ ๑ ๒ ๓ ลงไปให้เห็นชัด ๆ เลย อันแรกชีวิต ชีวิตว่าอย่างไรนะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : โหดร้ายทารุณนี่ก็คือจะกระทำการใดที่ลักษณะเป็นการโหดร้ายทารุณ หรือไร้มนุษยธรรมนี้ไม่ได้ แล้วก็ให้หมายรวมถึงการบังคับสูญหายด้วย

ประธาน : short note ได้ใหม่ครับ ชีวิตนี้ต้องไม่ทารุณ เชิญต่อต้องไม่ทารุณนะครับ ไม่ทารุณก็รวมถึงบังคับสูญหาย เขียนตรงนี้ได้ด้วยใหม่ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : สัญญาที่ระบุไว้ก็คืออยากให้อยู่ในกลุ่มนี้ก็คือการทรมานทารุณกรรมหรือลงโทษด้วยทารุณโหดร้ายรวมถึงการบังคับสูญหายนี้จะกระทำไม่ได้

ประธาน : ปัญหาที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตเมื่อสักครู่ก็คือ อาจจะต้องมีการตรวจสอบว่า อนุสัญญานี้มันมีผลบังคับอยู่กับประเทศไทยอย่างไรหรือไม่ ตรงนี้นะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ยังไม่ Exit คือยังไม่เป็นภาคี เพราะว่าวันนั้นท่านนพรัตน์

ประธาน : ผมกลัวว่าจะเป็นภาระที่เราเขียนเจตนารมณ์แล้วไปรับรองอนุสัญญาอะไร ซึ่งจะเป็นทั้งข้อที่น่าห่วงครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือเราใส่ได้ เพราะว่าในที่ประชุมเขาพูดถึงไม่ใช่ใส่ลอย ๆ เราก็พูดถึงอนุสัญญาอันนี้ แต่กังวลไว้ว่า เราจะเอาไว้ใหม่ นะครับ แต่ผมเห็นว่ามันน่าจะบันทึกลงไป เพราะว่าคราวที่แล้วที่เกิดปัญหาภาคใต้ก็คืออันนี้ ไปจับเขาแล้วก็หายไป แล้วก็ไปทำอะไร ลักษณะที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐก็เลยไม่ถูกสอบสวนสักคนเลยอย่างนี้ ซึ่งมันทำให้เกิดความแตกแยก ก็บันทึกไว้แล้ว

ประธาน : คือประเด็นมีแต่เพียงว่าเราจำเป็นต้องอ้างไปถึงอนุสัญญาหรือไม่ คือเราเขียนว่ารวมถึงบังคับสูญหายนี้โดยไม่ต้องอ้างว่าอนุสัญญา เราก็บันทึกเจตนารมณ์ลงไปแล้ว ปัญหาคือว่า ต้องไปอ้างถึงอนุสัญญา ถ้าประเทศไทยยังไม่ได้ผูกพันอะไรตามอนุสัญญานี้ เพราะว่ากระทรวงการต่างประเทศเขาตั้งข้อโต้แย้ง แล้วที่ประชุมก็พิจารณาข้อนี้หนักเหมือนกันนะครับ เชิญท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร์ : ขออนุญาตนะครับ คือในกรณีของไทยที่ยังไม่เป็นภาคี ประเทศไทยเรายังไม่ถูกผูกมัดเข้าไปในอนุสัญญานี้ตามกฎหมายนะครับ ในขณะที่ว่าผู้อภิปรายได้อภิปรายไว้จริง แต่ถ้าเมื่อเราเห็นว่าสิ่งที่เราเขียนบันทึกเจตนารมณ์ไว้ครอบคลุมถึงการกระทำอย่างนี้ด้วยอยู่แล้ว ซึ่งเป็นการละเมิด เราก็อาจจะไม่ต้องบันทึกเอาไว้ในเจตนารมณ์ได้ เพราะบันทึกไว้ใน

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๔/๓

เจตนารมณ์เป็นเอกสารของรัฐในอนาคต ก็อาจจะกลายเป็นเหมือนกับว่า รัฐเรายอมรับเข้าไปเสมือนหนึ่งเป็นภาคีโดยปริยาย แต่ว่าเราคงกลับมาดูว่า ถ้าเราไม่บันทึกเอาไว้ในเจตนารมณ์ เราจะเขียนอย่างไรให้ Cover ในสิ่งที่ผู้อภิปรายเขาหมายความถึง เพราะฉะนั้นอาจจะต้องกลับมาดูที่เราเขียนเอาไว้มัน Cover หรือยังช่วยดูอีกครั้งหนึ่ง

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผมอยากจะเรียนอย่างนี้ คือถ้าเราไม่ระบุก็ได้ แต่ที่มันจะต้องคนอื่นเขาจะเข้าใจใหม่ บังคับสูญหาย หมายถึงอะไร คนอื่นไม่เข้าใจก็เลย

ประธาน : ไม่อย่างนั้นต้องเปลี่ยนอีก ต้องให้คนเข้าใจให้ได้ครับ ไปดูว่าความหมายที่จริงตรงแล้วคนเข้าใจจริง ๆ นี่มันหมายถึงกรณีอะไร เพราะจริง ๆ มันคืออ้อมีเซ่หรือเปล่า ที่นี้ผมไม่เขียน เรียบอกบังคับสูญหาย มันอ้อมีครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เสร็จแล้วเดี๋ยวไปค้นในชวเลขอีกทีหนึ่ง แต่อันนี้มีการพูดหลายครั้งมากอันนี้ เพราะว่าคุณอังคณาเขาอยากจะขอให้เปลี่ยนใส่ลงไปแต่ที่ประชุมไม่ยอมที่ประชุมก็อธิบาย คำว่า โทธร้ายทารุณ มันหมายความรวมถึงอยู่แล้วอย่างนั้น

นายคณิต วัลยะเพ็ชร์ : โอ.เค. ถ้าอย่างนั้นนะครับ เราอาจจะเป็นหมายเหตุได้ไหมครับ เจตนารมณ์ไม่มี แต่เป็นหมายเหตุว่าได้มีการอภิปรายถึงว่า มาตรานี้ให้รวมถึงการบังคับสูญหายด้วย แต่ไม่ต้องอ้างถึงอนุ

ประธาน : ท่านคณิตครับ คือเราคิดว่าเราจะมีรูปแบบอันหนึ่ง อันหนึ่งที่ตกไป โดยที่เราไม่บันทึกเจตนารมณ์ เราจะมีภาคผนวก เราเคยตกลงกันไว้คร่าว ๆ ว่าจะมีภาคผนวก ว่าทำไมไม่บันทึก ทำไมไม่อะไรต่าง ๆ นี้ การไปอยู่อีกนิตหนึ่งเลย ไม่ให้มารวมอยู่ในนี้ จะเป็นไปได้ไหมครับ เพราะต้องมีอีกส่วนหนึ่งที่เป็นภาคผนวกในที่เราพิจารณาหรืออ้างอิงไปถึงรายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการรอบ ๑ อย่างนี้ก็อยู่ในภาคผนวก อันไหนที่เราไม่บันทึกนี้เราไม่ได้เขียนทิ้งไป แต่ว่าเราไม่ออกไป แต่ว่าต้องอธิบายไว้ด้วยทำไมถึงไม่ใช่ เพราะมันก็รวมอยู่แล้ว แล้วมันก็จะมีปัญหาอะไรเราก็อ่านไปมันไม่น่าจะตรงกับการบันทึกเจตนารมณ์ จะพอเป็นไปได้อย่างไร เพราะเราจะมีอีกนิตหนึ่งผนวกไว้อีกอันหนึ่ง อันที่ถูกกันออกไป เคยคุยกับท่านอาจารย์คมสัน ท่านอาจารย์คมสันก็เคยให้ Idea ไว้อย่างนั้นนะครับว่า มันต้องมีอีกส่วนหนึ่ง แล้วแยกให้เห็นชัด ๆ อย่าเอาไปปนกันหมดปนกันหมดเดี๋ยวก็วนตาย ได้ไหมครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร์ : โดยส่วนตัวผมว่าได้นะครับ เพราะถึงเป็นภาคผนวกแต่ก็อยู่ในบันทึกเจตนารมณ์อยู่ดี ซึ่งผมลืมหืมถึงภาคผนวกไปแล้ว

ประธาน : แบ่งกลุ่มอีกกลุ่มหนึ่งครับ จะมีอีกกลุ่มหนึ่งแต่เราบันทึกไว้ตรงนี้ก็ก่อน

คณะกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๔/๔

ภาคผนวกที่เราถ้าใส่แล้วมันมีปัญหา มาก ที่จริงเรื่องนี้ในที่สุดเราจะต้องไปตรวจสอบอยู่แล้ว
นะครับ เพราะเขาอภิปรายกันในสภาว่ารัฐธรรมนูญ คุณยังไม่ได้ไปตาม

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือถ้าอย่างนี้มีวิธีหนึ่งก็คือ สมมุติว่าไว้
มนุษยธรรมไว้ใหม่ แล้วก็ให้หมายรวมถึง การบังคับสูญหายด้วย แล้วก็ทำเป็น Food note ลงมา
แล้วก็บอกว่าที่ประชุมมีอะไรเป็น food note อยู่ในหน้านั้นเลยก็ได้ วิธีหนึ่ง อีกวิธีหนึ่งไปดูภาคผนวก
อย่างที่ว่านี่แต่ที่นี้ภาคผนวกเราจะพิมพ์กับเล่มนี้ใหม่ปัญหา

ประธาน : ภาคผนวกก็เป็นส่วนหนึ่งของคณะนี้ แต่ว่าเราแยกส่วนให้เห็นชัดเจน ไป
แบ่งกลุ่มให้เห็นชัดเจนครับ ว่าอันนี้ไม่ใช่เรื่องต้องใส่ในเจตนารมณ์ เรื่องไหนที่ตกไป ภาคผนวกจะว่า
ด้วยเรื่องอีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องที่ตกไปจากการพิจารณา เราเก็บตกแล้วไปรวบรวมไว้ให้เห็น
ดูเหมือนว่าเขาอย่าให้มี ซึ่งเราเดี๋ยวต้องพิจารณาว่า เราต้องทำให้เขาหรือเปล่า เป็นหน้าที่การบันทึก
เจตนารมณ์จริงหรือไม่ แต่มีบางคนเขาบอกว่ามันเป็นเรื่องการบันทึกเจตนารมณ์ในความหมาย
กว้าง ๆ เลย ซึ่งเขาก็ห่วงอยู่แล้วว่าตรงนี้จะไม่ทันยังต้องไปเก็บตกอะไรเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นอีกหรือไม่

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เสนออย่างนี้ดีไหม ถ้าอย่างนั้นดึงมาไว้ตรงหมาย
เหตุเลยเป็นข้อหนึ่งของหมายเหตุ ที่เรามีหมายเหตุทุกนั้นอยู่แล้ว ถ้าเราดึงไปไว้ไม่ทราบหรือ ถ้าดึง
ไปไว้หมายเหตุมันก็จะไม่มาแทรกอยู่ตรงกลาง เป็นหมายเหตุที่ ๓

ประธาน : ซึ่งหมายเหตุนี้มี ๓ อยู่แล้ว

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เป็น ๔ ไปจะดีไหมครับ

ประธาน : ลองดูก่อนก็ได้ครับ เดี่ยวมันจะหายไปลองห้อยไว้ก่อนก็ได้ครับ
มันจะยาวแล้วนะครับ แต่ว่า

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ถ้าอย่างนี้ตามอนุสัญญาที่ตัดทิ้งได้ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือมันจะไปตามไม่ได้

ประธาน : มันไม่ตาม มันไม่มีผล เราไม่ได้ไปผูกพันอะไรเลย

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เวลาคนจะตรวจสอบ ถ้าเราไม่เขียนเขาก็จะหาไม่
เจออีก อย่างน้อยดึงไว้ให้เห็น

ประธาน : ดึงมันไม่ใช่ตาม มันต้องเทียบอนุสัญญา ไม่ใช่ตาม

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ถ้าคนมาศึกษา มันเทียบ

ประธาน : เรากำลังพิจารณาเรื่องนี้ยาวแต่ว่ามันจะเป็นประโยชน์ในการวาง
รูปแบบในการบันทึก แล้วก็ ที่อื่นที่ ๑ ตกลงว่า ชีวิตต้องไม่ทารุณ ที่นี้เสรีภาพหรือร่างกายดู

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๔/๕

เหมือนว่าจะต้องหมายศาลใช่ไหมครับ พูดถึงเรื่องหมายศาลใช่ไหมครับ แล้วก็บอกว่าเป็นการยืนยัน
หลักการตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เอาขยับขึ้นไปอยู่วรรคสอง

ประธาน : ขยับข้อความบนจอขึ้นด้วยนะครับ ระดับที่ ๑ มันระดับถึงชีวิต ระดับที่
๒ ระดับเสรีภาพกับร่างกาย ใช่ไหมครับ ข้อ ๑ เรายังไม่ได้ใส่ว่าถึงชีวิตนะครับ กระทั่งชีวิต อันที่ ๒
กระทั่งเสรีภาพหรือร่างกาย

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : อันแรกนี้ทำได้แต่โดยคำพิพากษา ประหารชีวิต

ประธาน : เพียงแต่ในตัวบทนี้เขียนไว้แล้วครับ ข้อ ๑ ยังไม่ได้ใส่ว่าเป็นกรณี
กระทั่งชีวิต ข้อ ๒ กรณีกระทั่งเสรีภาพหรือร่างกายนะครับ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวแยกไม่ออกว่าข้อ
๑ เขียนไว้ทำไม ข้อ ๒ เขียนไว้ทำไม เติมได้ไหมครับ ข้อ ๑ กรณีกระทั่งชีวิต (๑) แล้วก็ทำตัวคำ
กรณีกระทั่งชีวิต แล้ว (๒) กรณีกระทั่งเสรีภาพและหรือร่างกาย ที่นี้คุณทำตามไปนะครับ อันที่
๓ ใช้สิทธิร้องต่อศาล key word คือร้องต่อศาลคงจะเป็นอย่างนั้นมากกว่า พอไปได้ไหมครับ คุณ
ปีทมาครับ

นางสาวปีทมา สุปกำปัง : ปีทมา ค่ะ คือในหัวใจของมาตรานี้จริง ๆ แล้วอย่างที่เร
ทราบนะคะ คือหลักการก็คือคุ้มครองชีวิตและร่างกาย บุคคลอื่น ๆ หรือแม้แต่กระทั่งเจ้าหน้าที่รัฐ จะ
มากกระทำสิทธิ์ตรงนั้นไม่ได้ จะมาทำร้ายชีวิตหรือมาทรมานมานั้นไม่ได้ แม้กระทั่งคนที่ เป็นพ่อ-แม่ ตี
ลูกยังจะตีไม่ได้ เพราะฉะนั้นก็คือตีนอกเหนือจากการสั่งสอนอบรม คือมาตรานี้คุ้มครองถึงถ้าดูจาก
ตรงนี้แล้ว แล้วก็เจ้าหน้าที่รัฐแม้จะมีอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อย แต่คุณจะใช้อำนาจนั้นก็
ยังไม่ได้อีก เว้นแต่ก็คือจะเป็นข้อยกเว้นเท่านั้นที่จะใช้จะทำอะไรที่กระทบตรงสิทธิเสรีภาพต่อชีวิต
และร่างกายของเขาได้ แล้วก็มาดูในวรรคสุดท้ายนี่จะเป็นกรณีที่เป็นการคุ้มครองแล้วเมื่อเกิดกรณีที่มี
มีการละเมิดหรือว่ากระทบสิทธิตรงนั้น จะเป็นการคุ้มครองแล้วว่า บุคคลใด ๆ แม้แต่ไม่ใช่ที่เป็น
ผู้เสียหาย แต่ต้องทำเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายตรงนั้นเป็นการคุ้มครองและเยียวยา ก็เข้ามาเพื่อ
เป็นการรักษาสิทธิตรงนั้น เป็นการร้องต่อศาลให้เข้าไปคุ้มครอง

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประภาลักษณ์ ๕/๑

ประธาน : ๓. จะเป็นวิธีการคุ้มครองและเยียวยาที่ชัดเจนใช่ไหมครับ

นางสาวปัทมา สุขกำปัง : ค่ะ

ประธาน : มีวิธีการคุ้มครองและเยียวยาที่ชัดเจนยิ่งขึ้นไหม ทำนองนี้ใช่ไหมครับ

นางสาวปัทมา สุขกำปัง : อันนี้ก็น่าจะเป็นมาตรการที่ให้ความคุ้มครองแล้วก็ดูแลว่าบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิ คือคนนั้นอาจจะต้องมีศักยภาพหรือความสามารถที่จะคุ้มครองรักษาสิทธิของตัวเองได้ อันนี้ก็จะเป็นมาตรการใหม่ที่เพิ่มเข้ามาเหมือนกันค่ะ

ประธาน : พอได้ไหมครับ เพราะฉะนั้นอันที่ ๑ มันคลุมหมด ที่ตอนแรกอภิปรายไปแล้วว่า ไม่ว่าจะใครทำ ไม่ว่าจะคนของรัฐ หรือว่าชาวบ้านก็ตาม ช่วยเติมข้อ ๑ ด้วยนะครับ ไม่ว่าจะกระทำโดยผู้กระทำจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลใด ๆ นะครับ

นางสาวปัทมา สุขกำปัง : มันน่าจะอยู่ในวรรคสองข้างบนแล้วหรือเปล่านั้น

ประธาน : อันที่ ๒ หรือครับ

นางสาวปัทมา สุขกำปัง : ค่ะ รวมน่าจะอยู่ในวรรคสอง ไม่ว่าจะละเมิดโดยบุคคลอื่นหรือเจ้าหน้าที่รัฐ น่าจะครอบคลุมหรือเปล่านั้น

ประธาน : วรรคสองเราต้องสลายมันทิ้งแล้วนะครับ เพราะมันอยู่ใน (๑) (๒) (๓) ต้องเอาข้อความอันนั้น อ่าลบบ้างนะครับ คุณไปหาทางกระจายลงไปให้เก็บความลงไป (๑) (๒) (๓) เดี่ยวลบบ้างเดี๋ยวหายไปเลยนะครับ โอ.เค. นะครับ จะได้ผ่านอันนี้ไปได้ เราเสียเวลาเรื่องนี้ เดี่ยวเสียเวลามากไปสำหรับเรื่องการบริหารการประชุม ไปเขียนตามนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คั่นตัวละ คั่นก็ละเมิดสิทธิเสรีภาพเขาเหมือนกัน

ประธาน : ก็อยู่ใน (๒) จะเป็นตัวอย่าง เป็นอะไรไว้ก็ได้ครับ แต่ถ้าเติมมากเดี๋ยวจะเหมือนเดิมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คั่นนี้ไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งศาลหรือหมาย แต่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ก็ไม่ต้องใส่ก็ได้ถ้าอย่างนั้น

ประธาน : ดูหมายเหตุด้วยนะครับ

นายประโกชน์ สภาวสุ : ทำไมยาวกว่ามาตราเยอะเลย

ประธาน : ท่านอยากจะให้ตัดตรงไหนไหมครับ คือยาวนี้เดี๋ยวเราต้องตัดแน่ครับ หรือโอนไปอยู่ภาคผนวกตรงไหน

นายประโกชน์ สภาวสุ : ไม่ต้องห่วงว่าเขาจะไม่ได้รายละเอียดท่านประธานครับ คืออย่าไปเป็นห่วงว่าเขาจะไม่ได้รายละเอียดครบ เพราะมันมีอยู่ในมาตราแล้ว แต่เจตนารมณ์น่าจะ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๕/๒

ให้อ่านมาตราได้ง่ายขึ้น ก็ดึงเอามาเป็นหัวข้อ เป็นหัวใจของแต่ละประเด็น พอเขาจะไปอ่านเขาไปอ่านข้างบนเอง ไม่ต้องกลัวว่าเขาจะตกหล่นหรือครบ เพราะมันมีอยู่ในมาตราแล้วครับ

ประธาน : ผมเรียนท่านประโภชน์อย่างนี้นะครับที่เราใส่เอาไว้ก่อน แล้วเดี๋ยวต้องโอนไปอยู่ในภาคผนวกเยอะ ๆ เลยนะครับ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวเต็มไปหมดตรงนี้นะครับ เต็มไปหมดเลยอย่าให้มันรุงรังเกินไปครับบันทึกเจตนารมณ์ ถ้าอยากดูละเอียดขอเชิญดูภาคผนวก ขอเชิญดูอะไรที่มันแนบมาจะดีกว่า ดีไหมครับ เพราะเดี๋ยวจะเยอะ ๒๙๙ มาตรา นะครับ หนาปึกเลยครับ ไม่ใช่ไม่มีใครอ่านด้วยครับ เห็นก็ท้อแล้วครับ ท่านวัชรินทร์เชิญครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ก็มีอันเดียวที่ว่า Keyword จริง ๆ ที่ท่านประโภชน์ต้องการก็คือบรรทัดแรกนั่นแหละบรรทัดเดียว คือเป็นหัวใจของเรื่องนี้มีอันเดียว แต่ที่นี้ที่มาบรรยายออก คือก็อยากจะเรียนว่าบางที่มันก็จำเป็นที่จะต้องยกตัวอย่างให้เขาเห็นพอสมควรนะครับในบางเรื่อง เช่น บางถ้อยคำมันก็อาจจะอ่านแล้วไม่เข้าใจ สมมุติ นะครับ มันมีคำหนึ่งที่บอกว่า การจับ การขัง การคุมขังบุคคลโดยมิได้มีคำสั่งหรือหมายศาล การตรวจค้นหรือการกระทำอันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามกฎหมาย อย่างนี้คือบางที่มันก็ทำให้คนอาจจะเข้าใจไม่ถูกว่าจับกับคุมขังมันต้องมีกฎหมายด้วยไหม หรือว่าคำสั่งศาลอย่างเดียว จริง ๆ แล้วมันแยกกัน ๒ อันนี้ การค้นคล้าย ๆ กับมีอำนาจตามกฎหมาย ไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งศาล แต่วรรคหนึ่งนี้ นอกจากมีอำนาจตามกฎหมายแล้วต้องมีคำสั่งศาลกำกับมันถึงจะทำได้ ตรงนี้บางที่ถ้าคนไม่รู้ก็อาจจะไม่เข้าใจ

ประธาน : คืออันนี้เราพยายามใช้คำที่คนเข้าถึงได้ง่าย คนที่ไม่ใช่นักกฎหมายนี่นะครับ อาจจะเต็มเข้าไปใน (๒) ว่ามันต้องมีกฎหมายให้อำนาจ แล้วก็ต้องใช้หมายศาลด้วย ไม่ใช่ว่าเจ้าหน้าที่อยากจะจับก็จับ ต้องใช้หมายศาล แล้วก็ต่อว่า ตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ หลักการนี้ครับ เชิญท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะพีธีร์ : ผมอยากจะให้เราย้อนกลับมาดูนิคหนึ่งนะครับ มาตรา ๓๒ มันคือมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นะครับ วรรคแรก วรรคสอง และวรรคสามเกือบทั้งหมดตรงกันกับกฎหมายเดิม ต่างกันตรงวรรคสาม ก็ได้เดิมคำว่า มีคำสั่งหรือหมายศาล หรือเหตุอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ แล้วก็เพิ่มวรรคสี่ทั้งวรรคขึ้นมาใหม่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมตั้งข้อสังเกตตรงนี้ วรรคสองตัดคำว่า ประหารชีวิต โทษประหารชีวิตตัดออก เพราะฉะนั้นถ้าดูจากตรงนี้ผมก็มองดูว่ามาตรา ๓๒ แน่นนอนครับเป็นหลักประกันเพื่อให้มีสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

ประการที่ ๒ ก็คือ โทษประหารชีวิตยกเลิกไป

ประการที่ ๓ การจับกุมขัง ตรวจค้นอะไรนี่นะครับ จะทำก็ต้องตามคำสั่งศาลหรือ เหตุอย่างอื่นที่กฎหมายบัญญัติ

สุดท้าย ผู้ที่ได้รับกระทบสิทธิหรือเสรีภาพ บุคคลใดที่มีผู้เสียหายก็สามารถที่จะ ร้องต่อศาลเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายได้ ผมคิดว่า Keyword มีเท่านี้ แต่ส่วนเราจะเขียนอธิบายหรือ จะเขียนเต็มกว่านี้ อันนั้นอีกเรื่องหนึ่งครับ

ประธาน : ตกลงว่า ๓ ข้อ กระทบชีวิต กระทบสิทธิเสรีภาพร่างกาย แล้วก็ มาตรการคุ้มครอง ถ้ามันคลุมแล้วจะได้ผ่านได้ครับ ไม่รู้ว่าพอสื่อความหมายได้ไหมครับ ที่เอาใส่ ไว้ในข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ต้องไม่กังวลว่าเราจะเก็บความไม่ครบนะครับ เพราะว่าเวลาเขาใช้กฎหมาย เขาต้องใช้ตัวบทรัฐธรรมนูญก่อนอยู่แล้ว ไม่ต้องห่วงเลยนะครับ

นายคณิต วัลยะพีช : คือผมดูยาวไปนิดหนึ่ง ผมอยากจะทำให้สรุปสั้น ๆ นะครับว่า แค่นั้นอย่างไร พอสรุปสั้น ๆ แล้วเราจะเพิ่มเท่าที่จำเป็น

ประธาน : ท่านปัญญาครับ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ท่านประธานครับ ในข้อ ๓ ถ้าเราดูจากเอกสารที่ทาง อนุกรรมการร่างท่านทำเอาไว้นี้ครับ ท่านก็ให้เหตุผลในข้อ ๓ ไว้ให้แล้วครับ เหตุผลของท่าน บอกว่า เป็นการเพิ่มเรื่องการรองรับการใช้สิทธิทางศาลเพื่อให้การดำเนินคดีอาญากับบุคคลของ เจ้าหน้าที่รัฐต้องเป็นไปโดยชอบด้วยกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมาย และต้องดำเนินการแก้ไข เยียวยาให้กับบุคคลดังกล่าวโดยไม่ชักช้า ถ้าเราเอาเหตุผลซึ่งกรรมาธิการร่างท่านเขียนไว้นี้ แทนตรงนี้ได้ไหม เพราะเป็นสิ่งที่ท่านเขียนของท่านมาเองอยู่แล้วด้วย

ประธาน : ท่านเสนอข้อ ๓ นี้ ให้พูดเป็นเรื่องว่าการดำเนินการแก้ไขเยียวยา ไซ้ใหม่ครับ Keyword คือแก้ไขเยียวยา ที่นี้เรื่อง Due process of law มันก็เป็นศัพท์ที่เข้าใจยาก นะครับ เราใช้ภาษาอื่นที่ได้ความหมายตรงกันก็อาจจะพอสักได้ครับ สำหรับ Due process of law นี้เข้าใจยากนะครับ แต่ว่าอันหลังอาจจะเข้าใจง่ายไซ้ใหม่ครับ การแก้ไขเยียวยาโดยไม่ชักช้า แล้วก็ ให้มีสิทธิร้องขอต่อศาลได้อีกด้วย เป็นวิธีการคุ้มครองที่ดียิ่งขึ้น ได้ใหม่ครับ ตรงนี้อาจให้ทีมไปดู ถ้อยคำอีกทีหนึ่งได้ เอกสารสำคัญเป็นอย่างนี้ อยากจะให้ผ่านมาตรานี้ไปนะครับ เพราะว่าเราได้ ประเด็นแล้วนะครับ แล้วก็อย่าให้ยาวมาก ให้มันกระชับ ให้มันได้ใจความก็พอแล้ว ไม่ต้องยาวมาก เอาเป็นอย่างนี้นะครับ ส่วนเรื่องหมายเหตุคงไว้อย่างนั้นก่อน เพราะว่าเรายังไม่ได้ไปตัดไปอะไร แล้วเดี๋ยวค่อยโอนส่วนอื่นออกไปจากหมายเหตุ ท่านประโกชฌมีข้อสังเกตไซ้ใหม่ครับ เชิญครับ

นายประโกชฌ สภาวสุ : (๓) ทำนี้ โดยไม่ชักช้า เอามาจากไหนครับ

คณะกรรมการบริหารงานที่กเจตนาธรรมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๕/๔

ประธาน : เล่มสี่เขียวครับ ที่นี้ไม่ชักช้า มันอยู่ในกฎหมายด้วยหรือเปล่าไม่รู้
นะครับ

นายประโกชณ์ สภาวสุ : มันไม่มีในมาตรา

ประธาน : กลอนพาไปหรือเปล่าไม่ทราบนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : แต่ผมว่าจำเป็น ถ้าเราเขียนลงไป เจตนาธรรมณ์
น่าจะต้องใส่ให้เห็นว่า อันนี้ถ้าคุณแก้ไขเยียวยาคุณจะทำซ้ำ ๆ อืด ๆ ไม่ได้นะ มันต้องสื่อให้เห็น
เจตนาธรรมณ์ด้วย

นายประโกชณ์ สภาวสุ : ท่านประธาน มันจะกลายเป็นเราไปเสริมเพิ่มเติมเอาเอง

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ไม่ได้เสริม เพราะว่าเราอธิบายว่าเจตนาธรรมณ์
มันน่าจะต้องไปอย่างนั้น

นายประโกชณ์ สภาวสุ : แล้วในมาตรามันกำหนดว่าไม่ชักช้าตรงไหน หัวข้ออยู่
ตรงไหน

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือไม่จำเป็นต้องเขียน มันเป็นหลัก แต่ว่าวิธี
ปฏิบัติใช้ใหม่ครับ

ประธาน : ผมขออนุญาตอธิบายครับ คือเราเขียน Keyword ก็คือว่าเรามีของใหม่
คือให้มีสิทธิร้องต่อศาล เดิมถ้าไม่มีคำนี้มันช้าครับ เพราะว่ามันสงสัย ไม่กล้า อันนี้มันเลยไม่ช้า
เพราะมีสิทธิร้องต่อศาล เพราะเดิมในทางปฏิบัติคนจะไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง ถ้าไม่เขียนรับรองไว้
อย่างนี้ ผลที่ตามคือมันไม่ช้า เดิมคนไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง แต่ว่ามันเกินมาจริง ๆ นะครับ ต้อง
ตีความตรงนี้ด้วย คุณปัทมาครับ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : จริง ๆ สาระของวรรคนี้มันน่าจะเป็นในการที่จะเน้นให้
บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยตรงเข้ามาตรงนั้น เพื่อที่จะได้ทำให้เขาได้รับความคุ้มครอง แต่ว่า
ตรงไม่ชักช้ามันก็อาจจะเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่ง แต่สาระจริง ๆ มันน่าจะอยู่ที่ให้บุคคลอื่นมา
ร้องได้ ตรงนั้นมากกว่า

ประธาน : คำว่า บุคคล ต้องขยายความว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหายหรือเป็นคนอื่น
ไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหายเองหรือบุคคลอื่น ก็จะเริ่มยาวแล้วใช้เลยครับ แต่ว่าอันอื่นเราตัดออกไปแล้ว
นะครับ ที่มาเป็นตัวดำ ๆ หายไปแล้ว เหลือแต่ตัวสีแดง

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือมันต้องชัด คำว่า การคุ้มครองแก้ไขเยียวยา
ใช้ใหม่ครับ

ประธาน : สลับคำให้หน่อยนะครับ การคุ้มครองแก้ไขเยียวยา

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประมวลลักษณะ ๕/๕

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : หรือการคุ้มครองอย่างเดียวกันได้ แค่นั้นก็พอ
ผู้ได้รับผลกระทบสามารถที่จะร้องขอเยียวยาต่อศาล หรือว่าฟ้องต่อศาลได้ มันก็จะสั้นลงไปอีก ก็คือ
ผู้ได้รับผลกระทบสามารถใช้สิทธิทางศาลได้โดยตรง แค่นั้นก็พอได้ ที่นี้คดีอาจจะไม่ใช่คดีแพ่ง
อาจจะเป็นคดีปกครองก็ได้ หรือคดีอาญาก็ได้ แต่โดยหลักก็น่าจะเป็นคดีทั้ง ๓ ประเภท ปกครอง
แพ่ง เขาสามารถที่จะเข้าไปได้ แต่ที่น่าจะเป็นก็คือน่าจะเป็นศาลรัฐธรรมนูญมากกว่า

ประธาน : เดียวยาว จริง ๆ นะครับ อันนี้เราได้แก้คำตรงนั้นแล้ว ผมคิดว่าน่าจะพอผ่านได้แล้วนะครับ เพราะเราได้สาระสำคัญแล้วว่า มาตราที่เรานำบันทึกเจตนารมณ์และเราแสดงอะไรขออนุญาตผ่านนะครับ เดียวเราทำไม่ทัน ตรงนี้เราได้ประเด็นครบแล้ว ขออนุญาตผ่านไปก่อนนะครับ ต่อไปมาตรา ๓๓ เชิญนะครับ

นางวนิดา ทิพย์นวจินดา : มาตรา ๓๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองหรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

เจตนารมณ์ เพื่อประกันสิทธิและเสรีภาพในเคหสถาน

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : อันนี้ต้องเป็น key word แค่นั้น แล้วตัวย่อหน้าไป

ประธาน : แล้วก็ทำตัวดำด้วยนะครับ ตกลงเราเห็นด้วยใช่ไหม ถ้าให้ชัดทำตัวดำ
นะครับ ต่อครับ

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา : การเข้าไปในเคหสถานหรือที่อยู่อาศัยหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการแทรกแซงหรือรบกวนสิทธิครอบครองเคหสถานของบุคคลอื่นจะกระทำมิได้ เว้นแต่ได้รับความยินยอมของบุคคลเช่นว่านั้น รวมทั้งการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายค้นของศาล หรือมีเหตุอันควรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

หมายเหตุ ข้อ ๑ หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่นำเรื่องการค้นต้องมีความหมายของศาลมาบัญญัติเพิ่มเติมไว้ ซึ่งการที่ศาลจะมีคำสั่งหรือหมายค้นก็ต้องมีเหตุตามที่ประมวลกฎหมายวิธีความอาญา มาตรา ๖๗

ข้อ ๒ หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นครั้งแรก

ข้อ ๓ สิทธิและเสรีภาพในเคหสถานเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. ๑๙๔๘ มาตรา ๑๒ ให้การรับรองไว้

ประธาน : key word คือเพื่อเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพในเคหสถาน เพื่อเป็นหลักประกัน

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : หรือคำว่า ประกัน และ หลักประกัน เพราะว่าคำภาษากฎหมายมันต่างกันนะครับ ประกันโดยมีประกันและหลักประกัน หมายถึง ต้องมีหลักทรัพย์ ถ้าประกันอย่างเดียว อาจจะไม่มีการหลักทรัพย์ก็ได้ ที่นี้มีหลักประกัน ความหมายมันไม่เหมือนกัน ก็แล้วแต่ว่าจะใช้คำไหน ก็ใช้ให้มันเหมือนกันหมด

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๖/๒

ประธาน : คือคำว่า หลักประกัน หมายถึง หลักประกันสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานอยู่
นะครับ แต่ว่าจริง ๆ แล้วจะใช้คำไหนก็ได้ว่าจะตัดออกไปแล้วเป็นเพื่อประกันก็ได้ นะครับ ก็ได้แค่ว่า
ใช้ให้เหมือนกัน เชิญท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร์ : ขอบคุณครับ คือผมไม่ติดใจนะครับ เพื่อเป็นการประกัน
หรือเพื่อเป็นหลักประกันได้ทั้งหมด เพียงแต่ว่าขอให้เหมือนกัน ถ้าเป็นอย่างนั้นเราต้องย้อนกลับไป
มาตราที่ผ่านมามาก่อน เพื่อให้ใช้หลักการเดียวกัน ซึ่งผมดูเมื่อก็มีมาตรา ๒๗ แต่มาตราอื่นผมยังไม่ได้ดู

ประธาน : ต้องให้ทีมไปดู เชิญท่านประโชชน์ครับ

นายประโชชน์ สภาวสุ : ขอบคุณครับ ในส่วนของการเข้าไปเคหสถาน พวกนี้ล้อ
ของมาตรามาทั้งหมดเลย ผมว่าตัดทิ้งไปเถอะครับ ไม่เห็นจะต้องเขียนไปซ้ำอ่านซ้ำเดิมเลย
เหมือนกันเลย ไม่มีอะไรแตกต่าง

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ท่านคณิตเขียนอย่างไร หรือไม่ต้องเอาเลย

นายประโชชน์ สภาวสุ : ก็ไม่ต้องเขียนเลยครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ไม่เอาเลย มีแค่วรรคเดียวเท่านั้น

นายประโชชน์ สภาวสุ : ลองง่าย ๆ สักมาตราหนึ่งก็น่าจะได้ นะครับ ตัดทิ้งไป
เถอะครับ เพราะว่ามันเหมือนกันเลยครับ

ประธาน : คือถ้าอันไหนเวลาปฏิบัติ เขาปฏิบัติไม่ถูกเราก็บอกไว้ให้ได้ว่า ถ้ามันมี
ประเด็น แต่ถ้ามาตรานี้ไม่มีประเด็นก็อาจจะไม่ต้องเขียนยาวก็ได้ เว้นแต่ว่า จะมีการเลี่ยงบาลีอะไร
กันถึงมาเขียนเอาไว้ ถ้าจำเป็นก็เขียนถ้าไม่จำเป็นก็อาจจะไม่ต้องเขียนเพราะอยู่ในตัวบท
นะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือนี่มีคำว่า ที่อยู่อาศัย เพิ่มเข้ามา

ประธาน : มีบรรทัดที่อยู่อาศัยอันนี้เราใส่ พอใส่ได้

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ว่าไม่เอา จะเอาไหม

ประธาน : อันนี้ใส่ครับ ถ้าเขียนว่า มันจำเป็นต้องหมายถึงว่าในที่อยู่อาศัยด้วย
แล้วในตัวบทควรจะต้องรวมหรือไม่รวมแล้วบอกว่า รวมด้วยนะ อย่างนี้พอใส่ได้ ท่านคณิตก่อน
แล้วค่อยท่านประโชชน์ ใหม่นะครับ เชิญครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร์ : คือถ้าเมื่อเกิดเราจะเติมคำว่า ที่อยู่อาศัย ผมไปตรงจั่วหัว
เลยดีไหมครับ เพื่อเป็นการประกันสิทธิและเสรีภาพในเคหสถานหรือที่อยู่อาศัย

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๒/๓

ประธาน : ที่นี้มีความอื่นอีกไหมครับ ถ้าตรงนี้ถ้ามันได้หมด แล้วอันอื่นตัดออกไป
ที่นี้ไม่ทราบว่ามีย่ออื่นอีกหรือเปล่านะครับ ที่อภิปรายที่อะไรกันด้วยดูเหมือนว่าจะไม่มีประเด็น
อะไรมาใช้ไหมครับ ไม่มีอะไรมากด้วยใช่ไหม

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ใครนะครับที่ทราบ คือไม่มีการแก้ไข

นายประโกชน์ สภาวสุ : หมายเหตุ จะอยู่ในภาคผนวกไหมครับอย่างนี้ รู้สึกหมายถึง
เหตุก็ละเอียดมาก คือเราต้องการทุกอย่างใส่ไปครบครัน มีที่มาเปลี่ยนไม่เปลี่ยนจากปี ๒๕๔๐ ใหม่
แปลว่าอะไร ความเดิมเป็นอย่างไร อนุสัญญาที่ประเทศทำกันไว้เป็นอย่างไร ให้อิส
ทุกอย่าง ยามื้อใหญ่เลยเจตนารมณ์นี้จะล่อมันทุกฉาก อ่านแล้วให้รัฐสภาระดมจบปริญญาเอก
เลย อ่านเจตนารมณ์เรา เพราะฉะนั้นผมว่าย้าย ๆ ไปบ้างก็ดีกว่า

ประธาน : ทำเป็นสี่อะไรสักสี่หนึ่ง สี่ภาคผนวก สี่เขียว สี่อะไรก็ได้ครับ เป็น
ภาคผนวก ใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ถ้าเอาไปไว้ภาคผนวกผมไม่เห็นด้วย คือถ้าไม่มีก็
ไม่มีเลย คือถ้าจะแบบท่านประโกชน์ ผมว่าผมไปนั่งเขียนให้ก็ได้ แป๊บเดียว ๆ ไม่ต้องมานั่งประชุม
หรอก ไม่เกิน ๒ วันผมเขียนเสร็จ ถ้าจะเอาบรรทัดเดียวแบบนั้น key word จริง ๆ ผมเขียนได้ไม่ยาก
คือถ้าไม่มีคำอธิบายไม่ต้องนั่งประชุมให้เสียเวลา เราเขียนแล้วมาดูกันว่าเอาประโยคนี้ key word
นี้ โอ.เค. ใหม่ ถ้า โอ.เค. ก็ผ่าน ๆ ก็ไม่ต้องมาดูให้มาก

ประธาน : ผมขออนุญาตเสนอความเห็น คือ หมายเหตุ ข้อ ๑ อาจจะใส่ไว้ได้แต่ว่า
หมายถึงว่าอย่างไร ข้อ ๒ ข้อ ๓ นี้อาจจะต้องพิจารณาดูหนึ่งนะครับว่า ควรจะอยู่ตรงนี้หรือเปล่า หรือ
ว่าควรจะโอนไปอยู่ตรงไหนหรือไม่ คือข้อหนึ่งนี้มีอยู่เรื่องหนึ่งนะครับ ก็คือมันบันทึกพร้อมกันอยู่แล้ว
แต่เราจะจัดชุดข้อมูลอย่างไรด้วย อันนี้ที่เราน่าจะต้องวางรูปแบบ เพราะไม่อย่างนั้นถ้ามันยาวมันจะ
เหมือนเล่มสีแดงที่เราพยายามบ่นกัน ว่าอ่านแล้วมันไม่รู้เรื่องเท่าไร คือรู้เรื่องอยู่เหมือนกันแต่ต้องซ้ำ
มากเลย เราอยากให้รู้เรื่องเร็ว ๆ ด้วยเวลาเราอ่าน แล้วจัด Grouping ให้มีความเหมาะสม
แต่ความเห็นผมนี้ข้อ ๑ น่าจะอยู่ตรงนี้ได้ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ผมไม่ค่อยแน่ใจว่าจะอยู่ตรงอื่นได้
หรือเปล่า เชิญท่านคณิศรนะครับ

นายคณิศร วัลละเพ็ชร : ผมขออนุญาตนะครับ คือหมายเหตุ ข้อ ๑ ข้อ ๒ มันไป
ตรงกันกับหมายเหตุที่ผ่านมาในเรื่องอื่น ๆ ที่เราบอกว่าคงเดิมใหม่ เราใส่ไว้ แล้วก็บัญญัติไว้ใน
รัฐธรรมนูญไหนเป็นครั้งแรกเราใส่เอาไว้ แต่ที่นี้ (๓) คือหมายเหตุ ๓ ตรงนี้จะเอาไว้ตรงนี้หรือไปไว้
ภาคผนวกผมได้ทั้งนั้นนะครับ เพราะว่ามันเป็นสิ่งที่เกินจากที่เราเคยคุยไว้ในครั้งก่อนนะครับ ถ้าเพื่อ
เป็นเช่นนั้นมันก็ต้องกลับไปดูถึงหมายเหตุ ๓ ของมาตรา ๓๒ เช่นกันนะครับ ซึ่งขอเติมอีกนิด ซึ่ง

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๖/๔

ถ้าเมื่อเราจะไปไว้ภาคผนวก ภาคผนวกเราก็ต้องภาคผนวกเราก็ต้องภาคผนวกเรียงมาตราอีก
เหมือนกัน อันไหนไม่มีก็ไม่มี อันไหนก็ใส่เข้าไป

ประธาน : เป็นช่อง ๆ แล้วก็ฝันร้ายจะกลับมาอีกสำหรับทีมคณะทำงานนั้นะครับ
เพราะมันจะละเอียด เพราะว่ามันจะมีประเด็นเรื่องความเห็นประชาชน ความเห็น ๑๒ องค์กรซึ่งยัง
ไม่ได้ทำนะครับ ความเห็นประชาชนเรารับปากสภาว่างรัฐธรรมนูญว่าต้องทำนะครับ ซึ่งเดี๋ยวผมจะ
หารือ เชิญท่านวัชรินทร์ก่อนนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คืออย่างนี้ครับ คือถ้าหมายเหตุนี้ยังต้องไปใส่
ผนวกอยู่ก็ผมว่ามันน่าจะดูเลย ถ้าจะมีก็ไม่มีก็ตัดออกไปเลยดีกว่านะครับ เพราะว่ามันจะมี
หลายเล่มขนาดนั้น ผมก็ปวดหัวตายแล้วอย่างนี้ คนอ่านก็จะตามไปดู คือถ้าจะดูตรงนี้นั้นน่าจะจบ
ตรงนี้เลยว่า โอ.เค. หลักการนี้มาจากไหนอย่างไร ต้องกลับไปหาภาคผนวกอีก ผมว่าไม่มีใคร
อยากจะทำแล้วหนังสือเล่มนี้ พวกเราจะอ่านหรือเปล่า ผมว่าผมก็ไม่อ่านต้องตามไปดูที่อื่น ถ้าตัดออก
ก็ตัดออกไปเลยเพราะว่าสิทธินี้ที่ได้มาก็อยากจะทำอะไรให้เห็นว่า หลักนี้มันมีหลักสากลอยู่ไม่ใช่เรา
เขียนขึ้นมาลอย ๆ แล้วก็เคยเขียนรัฐธรรมนูญมาก่อนหน้าตั้งแต่เมื่อไร หลักการอย่างนี้ คล้าย ๆ เรา
สะท้อนให้เห็นว่าประเทศเราก็ไม่ได้ด้อยพัฒนา เรา keep up ตามกติการะหว่างประเทศ ซึ่ง
ปฏิญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชนฉบับนี้เป็นฉบับแรกของโลก และเราก็ได้มาใช้รัฐธรรมนูญเรา
ก็คืออยากจะทำสะท้อนให้เห็นแค่นั้น เวลาการค้นคว้ามันก็จะสะดวกขึ้นในแง่เรามีการศึกษานะครับ

ประธาน : ผมเข้าใจนะครับ คือเรากลัวจะยาวเลยคิดว่าจะตัดตรงโน้นตรงนี้ออกไป
แต่ที่จริงเราก็เน้นทำตัวดำในเจตนารมณ์ แล้วก็ตัวที่ไม่ทำแล้วแบ่งเป็นข้อ หรือไม่แบ่งเป็นข้อ ๑ ๒
๓ แล้วหมายเหตุ แล้วก็แยกเป็นส่วนอยู่ตรงนี้อยู่ครับ ที่นี้อยากจะขอความเห็นเพราะว่าเดี๋ยวจะมี
อย่างอื่นอีกที่เป็นข้อมูลอื่นที่เรายังไม่ได้ใส่ว่าจะใส่ในหมายเหตุหรือจะทำเป็นภาคผนวกอะไรอย่างไร
มียกมือหลายท่านแล้วนะครับ เดี่ยวคงต้องฟังทุกคนเลยนะครับ เชิญท่านคณิตก่อนนะครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ผมว่าอย่างนี้ก็แล้วกันเพื่อความรวดเร็ว ตอนนี้อยู่หมายเหตุ
๑ ๒ ๓ เก็บไว้ก่อนก็แล้วกัน เอาไว้ตรงนี้ แล้วถ้าเมื่อเรามีเวลาเมื่อเราจบแล้ว เราถึงค่อยกลับมา
เพราะถ้าเพื่อเกิดไม่อย่างนั้นผมว่าไม่ได้เดิน วันนี้เราหมดไปเวลา ๒ ชั่วโมงพอดีนะครับ เราเพิ่งได้ ๒
มาตรา ขอขอบคุณครับ ผมว่ายาวกว่า สสร. อีก

ประธาน : คงจะยาวกว่าเพราะเขาจำกัดเหลือคนละ ๓ นาทีครับ ตกลงมีใคร
จะอภิปรายอีกไหมครับ เพราะถ้าอภิปรายสงสัยต้องวางข้อกำหนดแบบเดียวกันคือไม่ให้ยาว
ขอขอบคุณครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เมื่อกี้ที่ท่านประโภชน์แนะนำ

คณะกรรมการการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๒/๕

นายประโภชน ฐภวสุ : ท่านวัชรินทร์ครับ คือถ้าจะเขียนตรงนี้ ที่อยู่อาศัยมั่นคง
ไม่ต้องใส่แล้ว เพราะว่าที่เราใส่ก็คืออธิบาย ให้เห็นว่าเจตนารมณ์มันน่าจะครอบคลุมถึงตรงนั้น
ที่อยู่อาศัย แต่ถ้า wording เราจะไต่ทมาเป็น key word จริง ๆ นี่คิดว่าคงไม่จำเป็น เคสสถานก็เป็นที
รู้กันแล้ว แต่ถ้าจะอธิบายให้มันขยายความแล้วก็น่าจะอยู่ในกรอบนี้ถึงจะใช้แค่นั้นเองนะครับ
เพราะก็จะบอกว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้เขียนที่อยู่อาศัย เราจะไปใส่ได้อย่างไร เว้นแต่ว่ามีกรอกริปวาย
แล้วน่าจะหมายความว่ารวมถึง เราก็ใส่ลงไป คือผมเห็นว่าเจตนารมณ์นี้บางทีมันจำเป็นอันไหนที่พอ
อธิบายให้มันครอบคลุมได้ ถ้าสภาเขารับรองปีนี้มันก็ใช้ได้ เวลาเข้าไปตีความตีอะไรนี่นะครับ เขาก็
จะได้อ้างอิงได้ แต่ถ้าท่านไม่เขียนนี่เกิดมีข้อสงสัยอย่างนี้ รูปเคสสถานเขียนอย่างนี้ ถ้าเกิดเขา
หัวหมอขึ้นมา เขาก็เถียงได้เหมือนกันว่า ที่อยู่หรือเคสสถานนี่มันจะครอบคลุมหรือเปล่า ได้รับการ
คุ้มครองไหม ซึ่งถ้าเราเขียนในคำเจตนารมณ์นี้ไว้แล้วสภารับรองนี้ เขาก็จะเถียงไม่ได้ คนที่จะมาอ้าง
กฎหมายตัวนี้ มันก็จะเป็นประโยชน์ในแง่หนึ่งนะครับ ผมก็อยากจะเรียนอย่างนั้น

ประธาน : ใส่คำว่า หรือ ดีกว่าไม่ใส่ครับ อย่าเพิ่งลบ เพราะฉะนั้นใส่คำว่า หรือ ลงไปนะครับ ที่นี้ปัญหาก็คือว่าในย่อหน้าที่ ๒ ก็ตรงกับในหมายเหตุข้อ ๑ อยู่แล้ว เพราะว่าในที่สุดเราก็ต้องบอกว่าเรื่องของหลักการ มีหมายศาลที่คุ้มครองที่ดีในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ เราก็เอามาใส่อีก แล้วเราไม่ไปแก้ไขอะไรเลยตรงนี้ ที่จริงอยู่ในข้อ ๑ คิดว่าต้องคงเอาไว้ตรงนี้ เพราะฉะนั้นข้อความในย่อหน้าที่ ๒ ถ้าเราย้ายคำว่า ที่อยู่อาศัย ขึ้นไปอยู่ข้างบนแล้ว แล้วเป็นตัวดำ ๆ อยู่แล้ว ไม่ทราบว่าจะตัดออกได้หรือไม่ครับสำหรับย่อหน้าที่ ๒ หรืออย่างมากที่สุดก็เอาในหมายเหตุไปใส่ในเนื้อ ถ้าคิดว่าอยากจะใส่ครับ เอาไปใส่ในเนื้อลงไปเลย แต่มันอยู่ในหมายเหตุ อ่านก็เห็นอยู่แล้วครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : หมายเหตุตรงนี้ตัดออกก็ได้ ที่ว่า ซึ่งการที่ศาลมีคำสั่งหมายค้น อันนี้ผมเขียนคือหมายความว่าถ้าคนสงสัยนี้ คือไม่ใช่ว่าออกหมายพริ้วเพื่อ ศาลจะออกหมายได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุตามกฎหมายมาตรา ๖๙ คือตัดออกก็ได้ จะได้สั้นขึ้นมา คือเหตุในการออกหมายไม่ใช่ว่าไปยื่นปีศาลจะออกเลย ไม่ใช่ ศาลต้องได้สวนก่อนว่ามีเหตุตามกฎหมายใหม่ถึงจะออก อันนี้ผมเขียนขึ้นในลักษณะนั้น

ประธาน : คือเลขมาตราตัดออกได้ แต่ว่าถ้าจะใส่ว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็คงจะได้ครับ เพราะฉะนั้นผมเสนอว่าเอาหมายเหตุไว้ จะตัดหรือไม่ตัด เลขมาตรา ๖๙ ออกไป แต่ว่าในย่อหน้าที่ ๒ พอตัดออกได้ใหม่ครับ เพราะอยู่ในหมายเหตุอยู่แล้ว

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ที่จริงหมายเหตุน่าจะสั้นกว่า Wording อันนี้หมายเหตุไปมากกว่า Wording

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็ยกข้อความในหมายเหตุขึ้นไปใส่แทนเสียเลย ก็จะได้ความครบเหมือนเดิม ได้ใหม่ครับ แต่ว่าเลขมาตราจะผูกมัด เลขมาตรา วิ. อาญา เกิดเขาเปลี่ยนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นเลขมาตราไม่ควรใส่ เดี่ยวก็ไปเพิ่มเป็นทวี เป็นตรี เป็น ทับ ๑ ทับ ๒ อะไรเข้าไปอีก ตามวิ. อาญานั้นพอแล้วนะครับ ไม่ต้องเลขมาตรา โอ.เค. นะครับ ถ้าอย่างนั้นในหมายเหตุก็จะสั้นลงที่เราคงเดิมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ก็คงได้แล้วนะครับ ขออนุญาตผ่านตรงนี้นะครับ

ที่นี้ผมมีปัญหหารื้อนิตหนึ่งนะครับว่า จริง ๆ แล้วมีประเด็นอื่นที่จะพิจารณาด้วย ไม่ใช่เรื่องรายมาตราอย่างเดียว ไม่ทราบว่าจะขอยุติการพิจารณามาตรา ๓๔ ไว้ก่อน แล้วเสนอเรื่องหลักการบางอย่างก่อนสักนิตหนึ่งได้ไหมครับ ขอพักตรงนี้นัก่อนได้ไหมครับ ที่นี้อย่างนี้ครับ เราได้รับเอกสารสำคัญมาอีกอันหนึ่ง ซึ่งจะเป็นรายงานความคืบหน้าของคณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ ซึ่งเขาทำครั้งที่ ๒ เป็นความเห็นต่อรัฐธรรมนูญฉบับรับฟังความคิดเห็นรายมาตราครับ เราเคยได้รับเอกสารมาชุดหนึ่งเป็นครั้งที่ ๑ ตามประเด็น ครั้งนี้เป็น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๗/๒

ความเห็นรายมาตรา แต่ว่าเป็นเรื่องที่เป็นเอกสารประกอบรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๐ ซึ่งอนุกรรมการตรวจรายงานการประชุมเพิ่งได้มาสด ๆ ร้อน ๆ ผมเป็นอนุกรรมการตรวจรายงานการประชุม ผมเลยได้ข้อมูลนี้มา แต่ว่ารายงานอันนี้ ฉบับนี้เป็นที่รับรองแล้วโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญในการประชุมครั้งที่ ๒๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เพราะฉะนั้นเอกสารในส่วนนี้มันมาเกี่ยวกับเรา เพราะว่าความเห็นประชาชนอยู่ในนี้ เมื่อความเห็นประชาชนอยู่ในนี้ คุณากรณ ใส่ถาม อภิปรายและเป็นมติของ สสร. ว่าเราบันทึกเจตนารมณ์นี้เราต้องสะท้อนความเห็นประชาชนออกมาด้วย หมายความว่าเอกสารส่วนนี้ซึ่งทางทีมได้รับไปแล้ว ๑ ชุด จะต้องไปย่อยต่อไป ผมขออนุญาตเรียนต่อที่ประชุมนะครับว่ามีงานที่เขาจะต้องไปทำเพิ่ม นอกเหนือไปจากที่ทาง สสร. ส่งให้บันทึกเจตนารมณ์มาตราบนั้นมาตราบนี้แล้ว อย่าลืมนะครับว่าเขาเคยสั่งไว้แล้ว มีมติไว้แล้วนะครับว่าจะต้องทำความเข้าใจประชาชนแทรกลงไปด้วย ซึ่งอาจจะไปแทรกหมายเหตุอีกข้อหนึ่งอีกแล้วนะครับ แต่ปัญหาคือว่าคงไม่ทุกมาตรา แต่ถ้าไปเกี่ยวกับมาตราไหนคงจะต้องหมายเหตุลงไปว่าเป็นรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๐ และเป็นเรื่องการรายงานความคืบหน้าของคณะกรรมการประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ ตรงนี้จะต้องเรียนหารือที่ประชุมนะครับว่ามีประเด็นเพิ่มที่เราจะต้องใส่ มันจะค่อย ๆ ยาวขึ้นนะครับ รายงานตราบนี้ครับ อันนี้ผมขออนุญาตลงเรียนให้ท่านคุณิตหนึ่งนะครับ

อีกประเด็นหนึ่ง ผมเข้าใจว่ายังไม่มีการรายงานต่อที่ประชุมนี้ คือในการประชุมคณะกรรมการ เราก็หารือกันนะครับว่าเจตนารมณ์มีส่วนที่เรากำลังทำอยู่ส่วนหนึ่ง ซึ่งเราทำได้ในส่วนที่เขาไม่ได้อภิปราย แต่ว่าจำเป็นต้องบันทึกเจตนารมณ์ไว้ กับอีกส่วนหนึ่งคือส่วนที่ สสร. นั้นไม่มีช่องทางอื่นที่จะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญได้ เพราะว่าหลักการก็คือรัฐธรรมนูญนั้นจะเขียนโดยละเอียดไม่ได้ เพราะฉะนั้นทางออกก็คือต้องยืนยันความคิดเห็นของสภา เป็นมติสภา อย่างนี้เราต้องมาบันทึกไว้เป็นเจตนารมณ์ หรือบางอย่างบางที่เป็นทางออกเพื่อการประนีประนอมต่าง ๆ บางครั้งมติของเขาเราต้องเป็นเรื่องพิจารณาว่าจะบันทึกหรือไม่บันทึก ไม่ใช่เราบันทึกไปอัตโนมัติ อันนี้ผมหมายถึงกรณีสำหรับกรรมาธิการยกร่างและอนุ ๓ กรอบ เวลาที่เขาบันทึกแล้วเราไปเที่ยวจด ๆ มาว่าเป็นบันทึกเจตนารมณ์ มันเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งเพื่อบริหารการประชุมให้ผ่านไปได้ ไม่อย่างนั้นพูดกันไม่จบ เพราะฉะนั้นไม่ผูกมัด แต่ที่ผูกมัดก็คือมติ สสร. เพราะว่าถ้าไม่มีคนคัดค้านถือว่าเป็นมติเมื่อเป็นมติแล้วกรรมาธิการชุดนี้มีหน้าที่ทำตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเขามอบหมายมา เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นมติ สสร. เราต้องมาบันทึก เมื่อไม่มีคนคัดค้านเป็นมติจึงต้องไปฟัง จึงต้องเอาบันทึกการประชุมละเอียดมาใส่ เพราะฉะนั้นประเด็นตรงนี้ งานในส่วนนี้เรามีรายงานการประชุมต่าง ๆ อยู่มากมายหลายชุด เอาเป็นว่ากรอบก็คือว่า ถ้าเป็นมติ สสร. เราคงต้องมาบันทึก แต่ถ้าเป็นมติของกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๗/๓

ยกร่างหรืออนุกรรมการนี้ไม่ผูกพันนะครับ เป็นเรื่องที่เราจะต้องพิจารณาว่าสมควรบันทึกหรือไม่สมควรบันทึกอย่างไร อันนี้เป็นเรื่องที่เราคงจะต้องพิจารณากัน เดียวพอเราประชุมจบแล้ว คงจะต้องพยายามหารือกันนะครับว่าเราจะประชุมวันละ ๒ รอบได้ไหม เข้า บ่าย ไม่ทราบว่าบ่ายกับ เย็นนี้ห้ามไหมครับ หรือว่าเข้ากับบ่าย หรือประชุม ๒ วัน เชิญครับ

นางภิรมย์ เจริญรุ่ง : ปกติการประชุมวันหนึ่งจะประชุม ๒ ครั้ง ๒ คณะ ก็คือจะ ได้รับเบี้ยประชุมทั้ง ๒ คณะ แต่ถ้าอย่างเช่นคณะอนุกรรมการเราประชุมเช้า บ่าย ก็คือถือว่า ๑ คณะ จะรับเบี้ยประชุมครั้งเดียว คือประชุมได้แค่ แต่รับเบี้ยประชุมครั้งเดียว เพราะว่าจะต้องเป็นคนละวัน

ประธาน : ต้องเป็นคนละวัน ไม่ว่าจะเข้า บ่าย หรือว่าบ่าย เย็น หรือว่าเช้า เย็น ถือว่าเป็นหนึ่งในวันเดียวกัน ในอนุกรรมการชุดเดียวกัน ภารกิจเดียวกัน ที่ปัญหาคือกรรมการ ท่านไม่ได้คิดเรื่องเงิน แต่ว่าเป็นเรื่องเวลา ซึ่งเดี่ยวจะต้องหารือกันนะครับว่าเราจะทำอย่างไรถึงจะมี เวลาในการประชุมมากกว่านี้ ตอนนี้มีเวลาอยู่แค่ครึ่งวัน จะทำอย่างไร ประชุมสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง หรือจะประชุมแบบเต็มเหยียด จะเป็นบ่ายแล้วถึงเย็น หรือว่าเป็นเข้ากับเป็นบ่าย จะทำอย่างไร ผมไม่ทราบว่าหรือตรงนี้ให้จบไปเลยได้ไหมครับ จะได้ต่อ ผมจะหารือที่ประชุมหน่อยนะครับว่า เราต้องใช้เวลายาวขึ้นในการประชุม จะสะดวกแบบไหนครับ ประชุมแบบ ๒ วัน หรือว่าประชุม วันเดียวแล้วใช้เวลามากขึ้น ผมให้น้ำหนักท่านทั้ง ๖ ท่านที่นั่งอยู่ที่นั่นนะครับ คุณปัทมาด้วย อยาก หรือหลาย ๆ ท่าน คือหลาย ๆ ท่านมีปัญหาเรื่องเวลามาก ๆ อยู่แล้วนะครับ เรียงจากสภาพสตรี ไปเลยได้ไหมครับ ท่านโสมสุดาก่อนเชิญครับ

เลขานุการ : เรียนท่านประธานคะ คือเข้าใจว่าเราก็ต้องรับทำงานนะคะ ที่นี้ถ้าเผื่อ ประชุมเช้า บ่าย เข้าใจว่าหลาย ๆ ท่านคงยากมาก แต่ถ้าประชุมครั้งหนึ่ง สมมุติอาทิตย์หนึ่ง ๒ ครั้ง จะเป็นเช้าถึงเที่ยง หรือว่าตั้งแต่บ่ายโมงถึง ๑ ทุ่ม คิดว่าวันคนละวัน แยกคนละวันเป็น ๒ ครั้งต่อ สัปดาห์ ก็คิดว่าจะง่ายขึ้น สมมุติเราได้เข้า เราก็ ๐๙.๐๐ น. ถึง ๑๒.๐๐ น. ไป ถ้าเผื่อเราได้บ่าย ก็ ๑๓.๓๐ น. ถึง ๑๙.๐๐ น. หรือ ๑๘.๐๐ น. อะไรอย่างนี้ ให้ได้ไปอย่างนั้น แต่คนละวัน ครั้งละ ครั้งวันละ

ประธาน : คือเราเคยมีมติไปว่าเราเย็นยันวันจันทร์บ่ายโมงครึ่งไว้แล้ว ที่นี้ผมอยาก ขอให้ช่วยเสนอและจัดเวลาว่างให้ตรงกันมากที่สุดครับ ท่านโสมสุดานอกจากวันจันทร์บ่ายโมงครึ่ง แล้วสะดวกช่วงไหนครับ เดียวลองดูกันครับ

เลขานุการ : ช่วงบ่ายวันพุธหรือวันพฤหัสบดีก็น่าจะได้ค่ะ

ประธาน : วันพุธบ่ายโมงครึ่ง หรือพฤหัสดีบ่ายโมงครึ่ง

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๗/๔

เลขานุการ : บ่ายโมงครึ่งเป็นต้นไปคะ

ประธาน : ผมขออนุญาตไล่ตามไปเลย ท่านประโกชณ์ครับ

นายประโกชณ์ สภาวสุ : ผมตรงกับอาจารย์โสมสุดาเป๊ะเลยครับ อย่างกับทำงาน
ที่เดียวกันเลยครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นเชิญต่อไปเลยครับ ท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ได้ครับ

ประธาน : ได้ทั้ง ๒ แบบ วันพุธบ่ายโมงครึ่งก็ได้ วันพฤหัสบดีบ่ายโมงครึ่งก็ได้

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ครับ

ประธาน : ผมเขียนไว้ ๓ ท่านแล้วนะครับ ท่านปัญญาเป็นอนุด้วยใช่ไหมครับ
เป็นนักวิชาการนะครับ ที่นี้จะต้องถือตรงอนุก่อน ท่านวัชรินทร์ครับ ท่านวัชรินทร์ก็มีภารกิจ
ค่อนข้างมาก เชิญครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : วันไหนนะครับที่อาจารย์ว่าครับ

ประธาน : คือวันจันทร์บ่ายโมงครึ่งเราเย็นอยู่แล้ว ที่นี้เราจะนัดอีกครั้งหนึ่งใน
สัปดาห์ ระหว่างวันพุธบ่ายโมงครึ่ง และวันพฤหัสบดีบ่ายโมงครึ่งครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : แล้ววันศุกร์ของวิสามันญชุดใหญ่ละครับ

ประธาน : ผมเรียนอย่างนี้ครับ วันศุกร์เราจะประชุม ๑๐ โมงใช่ไหมครับ แล้วก็มี
อนุตรวจรายงานการประชุมตอนเที่ยงครึ่ง ซึ่งคนที่เกี่ยวข้องก็มีผมอยู่ในนั้น แต่ว่าในนี้ไม่ได้เป็นอนุ
ตรวจรายงานการประชุม แต่ผมเป็น แต่ว่าถ้าประชุมก็ขอทิ้งช่วงหน่อย เช่น เขามักประชุมเสร็จ
ประมาณบ่าย ๒ โมง พอเป็นไปได้อีก ถ้ามีอีกตัวเลือกหนึ่งก็คือวันศุกร์บ่าย ๒ โมง ผมคิดว่าได้
เดี๋ยวต้องย้ถามใหม่ เข้าใจว่าวันพุธบ่ายโมงครึ่งกับวันพฤหัสบดีบ่ายโมงครึ่งท่านวัชรินทร์ไม่
สะดวกใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือผมอย่างนี้ ถ้าช่วงไหนผมเป็นเวรสั่งประกัน
อย่างวันนี้ผมแย่มากเลย เพราะว่าเมื่อเช้าก็ใกล้เกลียดคดีครบครว ใกล้เกลียดไม่จบ แล้วก็ยังสั่ง
ประกันอีก แล้วก็วิ่งมานี่ คือวันจันทร์นี่ โอ.เค. เอาวันพุธก็ได้ครับ เว้นวันหนึ่ง ส่วนวันศุกร์ไม่ต้อง
เพราะว่าจะหนักอาจารย์ไป

ประธาน : คือเวลาตอนนี้ก็จะแย่ออยู่แล้ว ถ้าอย่างนั้นวันพุธพอจัดได้นะครับ
เชิญครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือถ้าเป็นเวลาสัก ๑๖.๐๐ นาฬิกาได้ไหมครับ

ประธาน : วันพุธใช่ไหมครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๗/๕

นายประโกชน์ สภาวสุ : จะทำอะไรได้ครับ จะทำงานถึง ๓ ทุ่ม

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ก็จำเป็นครับท่าน ก็กินข้าวกล่องกัน หรือถ้า
๑๖.๐๐ นาฬิกา เราทำงานสัก ๓ ชั่วโมง

ประธาน : คือถ้ามานี่ต้องมาก่อนที่รถติดด้วยนะครับ ไม่อย่างนั้นก็มาไม่ได้ เพราะ
หลายท่านที่ทำงานก็อยู่คนละแห่ง ไม่รู้ว่าสะดวกหรือเปล่าครับถ้าเป็นวันพุธ ๑๖.๐๐ นาฬิกา

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เอาท่านอื่นดีกว่า ผมไม่เป็นไร

นายประโกชน์ สภาวสุ : ตอนนี้อย่างไรก็ได้บ่ยั้งหมดแล้วครับ ท่านวัชรินทร์จะ
๑๖.๐๐ นาฬิกา หรือ ๑๕.๐๐ นาฬิกา

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : พูดถึงว่าถ้าเราจะนัดมากกว่า ๒ วัน สมมุติ
นะครับ อาทิตย์หนึ่งถ้าเกิดไม่ทันก็ต้องเอาตอนเย็น คือถ้าจะเพิ่มอีกก็ต้องเป็นตอนเย็น

ประธาน : คือผมเรียนอย่างนี้ครับ คงจะเอาอาทิตย์ละ ๒ วันมากกว่า ใช้ ๒ วัน
ถ้ามากกว่า ๒ วันจะไม่ไหวแล้วครับ เจ้าหน้าที่เขาจะร้องกันแล้วครับ ประชุม ๆ แล้วเตรียมอะไร
ไม่ทันเลย แคนนี่ก็จะแยแล้วครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือถ้าเอาแบบท่านประโกชน์ผมว่าไม่ยาก
ถ้าจะให้อธิบายเพื่อที่จะไม่ให้เขาดิ้น คือผมเขียนนี้ผมอยากจะมองว่าไม่ให้คนศรีธนญชัยแปล
กฎหมายไปทางอื่น ถ้าสภารับรองแล้วจะ Fix เขา แต่ถ้าจะเอา Keyword อย่างเดียวผมว่าไม่ยาก
เขียนได้ไว

อนู. บันทึกเจตนาธรรมณ์

อารีรัตน์ ๘/๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : เอาให้บรรลุมัตถุประสงค์นะครับ ไม่ให้คนเลี้ยงบาดี ไม่ให้คนดั้น
ก็จริง ๆ แล้วเราดูเป็นรายมาตราอยู่แล้วนะครับ เดี่ยวเราค่อยกลับไปดูต่อ ที่นี้คุณปัทมา คุณยังไม่ได้
ถาม เชิญครับ

นางสาวปัทมา สุขกำปัง : ได้วันจันทร์ วันพุธ ได้ค่ะ

ประธาน : วันพุธ ๑๓.๓๐ นาฬิกา วันศุกร์ไม่สะดวกใช่ไหมครับ เข้าใจว่าเสียง
ส่วนใหญ่คงต้องเป็นวันจันทร์ ๑๓.๓๐ นาฬิกา นะครับ ได้ไหมครับวันพุธ ๑๓.๓๐ นาฬิกา

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : อาทิตย์หน้าผมไม่มีเวลาทำประกัน
เป็นวันศุกร์ครับ

ประธาน : บางที่ท่านก็มาได้ถ้าจำเป็นก็คงไม่เป็นไรนะครับ ถ้าสำคัญจริง ๆ อาจจะ
โทรศัพท์หาท่านหรือไปตามท่านในโอกาสอื่นได้อยู่แล้วครับ เรื่องบางเรื่องก็อาจจะรอกถาม รอปรีกษา
ได้ถ้ามันสำคัญนะครับ ถ้าอย่างนั้นขออนุญาตเขาเป็นว่า มติที่ประชุมวันนั้นะครับ ก็คือจะขอให้มีการ
ประชุมสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง วันจันทร์ ๑๓.๓๐ นาฬิกา กับวันพุธ ๑๓.๓๐ นาฬิกา นะครับ ขอบพระคุณ
ครับ เราคงจะหาหรืออีกสัก ผมไม่รู้จะครับสักก็โง่งดี แต่ว่าผมมีปัญหา ผมไปรับปากชาวบ้านไว้ว่า
จะต้องไปหานักศึกษาจีน แต่ว่าเดี๋ยวกลับมาพิจารณาต่อหน้าครับ ผมมีปัญหาคือต้องไปนัดนักศึกษาจีน
และต้องไปนัดคนอื่นเอาไว้วันละครับ แต่เราพิจารณาต่อที่มาตรา ๓๔ เดี่ยวถ้าเกิดผมอยู่ไม่ได้ต้องขอให้
ท่านโสมสุดาหรือ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : มาตรา ๓๔ นี้ไปถึงตรงเรื่องถิ่นที่อยู่

ประธาน : Keyword อยู่ตรงนั้น ที่นี้ผมคงไม่ต้องอ่านนะ ขอท่านวัชรินทร์ให้
ความเห็นเลยครับ เชิญครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ผมเป็นคนเขียนเอาไว้ ผมให้ความเห็นไม่ได้ ที่
ผมอยากจะทำให้ข้อสังเกตก็คือ (๔) สวัสดิภาพของเยาวชน เพราะคนจะไม่เข้าใจจริง ๆ แล้วเยาวชนคน
ที่จะกำหนดถิ่นที่อยู่ของเขาก็คือบิดา มารดา ซึ่งใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็
เขียนเลยให้ชัดเจนไปตรงนั้น เพราะถ้าอย่างนี้คนจะไม่เข้าใจ คนอื่นอ่านแล้วจะไม่รู้ ทำไมมันมา
เกี่ยวข้อง

ประธาน : ที่จริงเขาไม่ได้แกอะไรใช่ไหมครับ ตรงกันเป๊ะเลยนะครับ และเขาไม่
ค่อยมีปัญหาอะไรครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : มาตรานี้ไม่ได้แกนะ

ประธาน : เชิญคุณปัทมานะครับ

นางสาวปัทมา สุขกำปัง : ในตัวบท วรรคสอง ระหว่างคำว่า ความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชนและการผังเมือง ขอให้เคาะนัดหนึ่งค่ะ

ประธาน : ในตัวบทของเรา เราไม่ได้เว้นวรรค การพิมพ์ของเรา เว้นวรรคไว้ โอ.เค. ครับ ถ้าอย่างนั้นก็เลื่อนลงมานะครับ ก็เหลือตรงย่อหน้าแรกอย่างเดียวก็อาจจะได้ ส่วนหมายเหตุ ต่าง ๆ เราก็

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ถามท่านประโชชน์เป็นอย่างไร

ประธาน : คือไม่ต้องห่วงครับ คือเราพิจารณาโดยที่ประชุมครับ ซึ่งก็ต้องฟังความเห็นอยู่แล้วนะครับ คือคนร่างนี่นะครับ ใครที่ไป Present งานแล้วเจอสภาพแบบนี้เจอมาแล้วทุกคนเลยครับ วันก่อนผมก็ไปถูกทนายความด่าฟรี คือถ้าเป็นแบบสถานการณ์ปกติ ผมไปเชิญเขา มาและเชิญมี พลเอกชัตติยะ มีสมณะ มีใครมา แล้วเราก็พูดอะไรต่าง ๆ ไป มีคุณหมอม มีอะไรด้วย นะครับ ทนายความก็ด่าผมอยู่ ๒๐ นาทีเต็มครับ คือถ้าเป็นคนอื่นต้องวิ่งเข้าไปชกแล้วครับ แต่ผมก็ต้องทนให้ถูกด่าเต็ม ๆ เลยครับ มันไม่เป็นไรครับ คือเป็นเรื่องที่ว่าเมื่อเราเสนอขึ้นมาแล้ว เราก็มาพิจารณากัน เป็นเรื่องธรรมดาครับ เพียงแต่ว่าถ้าเราได้แนวทางนี้แล้วในมาตราอื่น ๆ เราก็จะไปได้ง่ายขึ้นก็เป็นแนวทางเดียวกัน คงไม่เป็นไรครับ เพราะวัตถุประสงค์ของเราก็คือเราทำเรื่องบันทึกเจตนารมณ์มากกว่าครับ ซึ่งในที่ประชุมนี้ทุกคนรู้สึกซาบซึ้งที่ท่านวัชรินทร์อยู่แล้วครับ ท่านไม่ต้องห่วงครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือตั้งหลักไม่ถูก ผมเดาใจท่านประโชชน์ไม่ถูก เขียนต่อไปจะเอาอย่างไร

ประธาน : ไม่ต้องห่วงครับ เราอยู่ในที่ประชุมเราไปด้วยกันอยู่แล้ว ว่าง ๆ ผมก็มา กินข้าวกันด้วยครับ พอดีเราไม่ได้มีกิจกรรมอื่นร่วมกันนะครับ คงผ่านไปได้ใหม่ครับ ถ้าอย่างนั้นต่อไปนะครับ ก็เป็นมาตรา ๓๕ นะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : Keyword มีอยู่แค่ Privacy แค่นั้น

ประธาน : มาตรา ๓๕ มีอภิปรายในสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตรงนี้ครับที่ผมได้ทราบ มาแล้วก็ยังมีเรื่องติดใจ สงสัยอะไรกันอยู่ด้วยในทางวิชาการ ในกลุ่มที่มาจากอาจารย์มหาวิทยาลัยด้วยกัน ผมทราบอยู่นะครับ เพราะฉะนั้นในตรงนี้จะต้องมีการตรวจสอบนัดหนึ่งนะครับ ในรายงานการประชุมของ สสร. ผมไม่ทราบว่าทางทีมงานของเราได้ดูรายงานการประชุม เดี่ยวได้ตามเดี่ยวได้ ปรับแก้อะไรมีข้อเสนออะไรไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผมขอเรียนท่าน ที่ประชุมก็คือ มันจะมีคำว่า ข้อมูลส่วนบุคคล อันเดียวที่เป็นปัญหา เพราะความเข้าใจคำว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ยังแตกต่างกัน คือ

อนุ. บันทึกเจตนาารมณั จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๘/๓

ถ้าเราไปเอาข้อมูลคนอื่นมา แต่ว่าของตัวเอง คือหมายความว่าข้อมูลส่วนบุคคล มันจะถูกละเมิด
คนที่เป็นเจ้าของจะถูกละเมิดไม่ได้ แต่ถ้าคนอื่นเอาไปอย่างนี้แล้วไปเก็บหรือไป Correct มันถึงจะมี
ลักษณะเป็นเจ้าของขึ้นมาได้ แล้วในนี้ก็ตัดออกไปแล้วข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่มี เพราะในร่างจะมี แต่
อันนี้ก็ตัดออกไปหมดแล้วนะครับ คือคิดว่าคงจะอาจจะหมายเหตุหรือเปล่า แต่ผมดูแล้วคิดว่าคง
ไม่ต้องหมายเหตุให้เกิดความสับสนนะครับ

ประธาน : พอเขาตัดข้อมูลส่วนบุคคลไป ไม่รู้ว่าพอเทียบกับรัฐธรรมนูญปี ๔๐
มันเลยตรงปะไรใหม่ครับ แต่ต้องดูรายงานการประชุมของ สสร. ก่อนว่าเขาสั่งให้บันทึกเจตนาารมณั
อะไรไว้หรือเปล่า

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ท่านประโฆษณ์ว่าอย่างไรครับ

ประธาน : ท่านประโฆษณ์ครับ

นายประโฆษณ์ สภาวสุ : ใจผมอยู่ในมาตรา ๓๔ อยู่เลยครับ ท่านนิดเดียวครับ
บิดามารดา ผมขอนิดเดียวครับ บิดามารดา จำกัดที่อยู่ของบุตร มีอำนาจกำหนดที่อยู่ของบุตร ผม
ยกตัวอย่าง บิดามารดา พ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงถือเป็นบิดามารดาใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ต้องเป็นผู้มีใช้อำนาจปกครอง คือในที่นี้บิดา
มารดา คืออ้างมาตรา ๑๕๖๗ หมายถึง บิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายจึงมีอำนาจกำหนดที่อยู่ของ
บุตรได้ แต่ถ้าไม่ชอบ เว้นแต่เป็นผู้ปกครองที่ศาลตั้งก็มีอำนาจกำหนดที่อยู่ได้ อันนี้จะเป็นลักษณะ
เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของเด็ก แต่เพื่อสวัสดิภาพของเด็ก

นายประโฆษณ์ สภาวสุ : อย่างนี้เราควรจะเพิ่มเติมอย่างไรที่มีอำนาจใหม่ครับ
บิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายใช่ไหมครับเมื่อสักครู่นี้ท่านวัชรินทร์บอก

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ใสที่ชอบด้วยกฎหมาย

นายประโฆษณ์ สภาวสุ : ผมฟังนี่ถึงแม่เลี้ยงที่ถูกเป็น ชินโดม แล้วขังอยู่ได้ถุน
อย่างนี้ผิดใหม่ครับ เพื่อสวัสดิภาพของเด็กจริง แต่ว่ามันอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องขังใหม่ครับ อย่างที่
เขตพื้นที่ผมมีคนหนึ่งครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คืออย่างนี้ครับอาจารย์มันจะเข้าไปเรื่อง
กฎหมายคุ้มครองเด็กนะครับ จริงอยู่เขาใช้อำนาจตามกฎหมายที่จะกำหนดถิ่นที่อยู่ให้เด็ก แต่การ
กระทำนั้นมันเป็นลักษณะเป็นการทารุณกรรมใหม่ ถ้าทารุณกรรมรัฐก็แทรกแซงได้ ใสกฎหมาย
คุ้มครองเด็กเข้าไป แต่ตรงนี้ถ้าจะเดิมนะครับ ก็คงเติมได้ บิดามารดา ที่จริงบิดามารดามันก็มีอำนาจ
โดยชอบ บิดามารดาโดยชอบ จะใช้คำไหนครับท่าน

อน. บันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๘/๕

ประธาน : ท่านพูดถึงกฎหมายคุ้มครองเด็กด้วย เรามีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดที่อยู่ของบุตร แล้วก็กฎหมายคุ้มครองเด็ก ถ้าคิดว่ามันเป็นเรื่องสวัสดิภาพของผู้เยาว์ และไม่มีหลักคุ้มครองอยู่ตามกฎหมายอื่นไม่จำเป็นต้องใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็อาจจะใส่ไว้ก็ได้เนาะครับ เพราะว่ามันไม่จำเป็นทุกอย่างต้องอยู่ในรัฐธรรมนูญ มันมีกฎหมายอื่นอยู่แล้วใช่ไหมครับ ถ้าเห็นว่ามีตรงนั้นเราก็ใส่ได้ครับมันมีกฎหมายคุ้มครองเด็กใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ไม่ กฎหมายคุ้มครองเด็กไม่ใช่ไม่ได้ให้อำนาจกำหนดถิ่นที่อยู่นะ ให้อำนาจรัฐเข้าไปแทรกแซงอำนาจ

ประธาน : มันเป็นปัญหาอีกเรื่องหนึ่งคือ ก็คือเรื่องสวัสดิภาพของผู้เยาว์

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : อาจจะเข้าคล้าย ๆ ลักษณะเป็นการจำกัด แต่มันก็ไม่ค่อยชัดจะอาจารย์ เพราะว่าเดิมที่ได้ตามหลักกฎหมายเดิม คือฝ่ายอำนาจรัฐสามารถที่จะเอาเด็กไปไว้ในสถานสงเคราะห์ คือจำกัดสิทธิเสรีภาพ แต่ทุกวันนี้ไม่มีอำนาจตรงนั้น รัฐไม่มีอำนาจมีแค่ ๑๕ วัน ๗ วันหลังจากนั้นก็ต้องขออำนาจศาล

ประธาน : ปัญหาแม่เลี้ยงครับ ตกลงว่าเอาออกมาไม่ได้หรือครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ไม่ได้

ประธาน : ต้องปล่อยให้ขังอยู่อย่างนั้นหรือครับ เป็นแม่เลี้ยงนะครับ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ท่านครับ เราขยายความคำว่า สวัสดิภาพไปเสียหน่อยได้ไหมครับ สวัสดิภาพมันหมายถึงอะไร เพื่อสวัสดิภาพมันหมายถึงอะไร เดียวมันจะอันนี้ก็ว่าเพื่อสวัสดิภาพ อันนี้ก็ว่าจริง ๆ แล้วมันไม่ใช่ มันจะมีกรอบของมันให้ไหมครับในเจตนารมณ์นี้ว่าหมายถึงอะไร สวัสดิภาพในมาตรานี้ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : สวัสดิภาพที่นี้มันก็หมายถึงความเป็นอยู่ที่ปกติสุขของเด็ก สวัสดิภาพคืออย่างไร เด็กต้องอยู่โดยปลอดภัยนะครับ ซึ่งที่จริงมันต้องอ้างอนุสัญญาสิทธิเด็กด้วยได้พูดถึง แต่คงไม่ต้องไปถึงขนาดนั้น ท่านจะให้อธิบายหรือครับคำว่า สวัสดิภาพของเด็ก แต่ผมว่ามันเป็นคำที่เข้าใจอยู่แล้ว

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ขอโทษนะครับ ผมขอยกตัวอย่างเรื่องหนึ่งได้ไหมครับ มันอาจจะดูเข้ลสิ่งนิดหนึ่งนะครับ แต่มันเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้เนาะครับ อย่างกรณีเด็กอายุ ๑๒ มีหน้าอกใหญ่ผิดปกติถูกขังอยู่ในบ้านไปไหนไม่ได้เลยครับ เพราะว่าพ่อแม่เป็นห่วงกลัวว่ารูปร่างของเด็กจะไปยุ่งทางเพศ แล้วก็มันเป็นอันตรายต่อเด็กได้ อย่างนี้แค่สวัสดิภาพเพราะว่าเด็ก ความจริงมันน่าจะใส่อย่างอื่นปิดได้ไหม อะไรได้ไหม แต่ถูกขังอยู่ในบ้าน

อนุ. บันทึกเจตนาารมณั เจตนาเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๘/๕

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : นี้ไม่ได้อยู่แล้ว แต่กำหนดที่อยู่ได้ คือการกำหนด
เช่น ลูกนี้กำหนดที่อยู่มันเท่ากับจำกัดสิทธิเสรีภาพเขา ไม่ให้เขาไปไหนมาไหนโดยสะดวก เช่น พ่อแม่
กำหนดที่อยู่ให้กับบุตร อย่างนี้เป็นต้น เช่นว่า ต้องไปอยู่ต่างจังหวัดเรียนหนังสืออย่างนี้ คนอื่นสั่ง
ไม่ได้นะ คุณก็ยังสั่งเด็กไม่ได้ เพราะมันไปละเมิดสิทธิเสรีภาพก็ให้อำนาจบิดามารดาที่มีอำนาจโดย
ชอบด้วยกฎหมายที่จะกำหนดที่อยู่ของบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ถ้าเอาไปขัง
มันไม่ใช่กำหนดที่อยู่แล้ว มันเป็นเรื่องละเมิดเข้าไปถึงสิทธิ ไม่ได้แล้วครับ ผิดกฎหมายแล้วครับ

ประธาน : ไม่รู้ว่า คือในแง่คุ้มครองของเขาเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เยาว์ แต่
ส่วนที่อยู่มันไม่ใช่หมายความว่า เขาไปล่วงละเมิดกับตัวเด็กเสียเอง อย่างนี้เราเขียนต่อได้ไหมครับ
มันเพื่อสวัสดิภาพ แต่ไม่ใช่เพื่อไปกระทำต่อผู้เยาว์ในทางที่มีชอบ ก็คุ้มครองอยู่ตามหลักที่เราจะต้อง
คุ้มครองเด็กอยู่แล้ว แต่ไม่รู้จำเป็นต้องเขียนไปถึงกรณีเช่นนั้นหรือเปล่าครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขออนุญาตนะครับ คือสวัสดิภาพมันเป็นคำที่บัญญัติมา
นานแล้ว ผมเข้าใจว่าในพจนานุกรมน่าจะมึนครับ ในความเข้าใจทั่วไปเราก็เข้าใจกันว่าเป็นเรื่องกิน
ดื่มนอนดี แล้วก็ปลอดภัยนะครับ โดยหลักการตรงนี้ถ้าเผื่อเกิดดำเนินการใด ๆ กับเด็กเพื่อประโยชน์ของ
เด็ก มันก็คงไปดูเรื่องสุจริตอยู่ดี ถ้าเผื่อเกิดจะเป็นความผิดหรือไม่ เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อเกิดกรณีอย่าง
เมื่อสักครู่นี้ท่านประภคณ์ยกตัวอย่างมาว่า ถ้าเผื่อเกิดเขาเป็นผู้ที่ว่างกายทางสมองไม่ครบ ซึ
นโดม หรืออะไรสักอย่างหนึ่งนี่นะครับ หรือจะเป็นแบบสายัณห์ที่เป็นตลกนะครับ ซึ่งตรงนั้นถ้าเผื่อ
เกิดเป็นหนักไปกว่านั้นต้องถูกจำกัดเขตที่อยู่เพื่อความปลอดภัย อย่างนั้นมันก็เป็นเรื่องสุจริตไม่ใช่มี
เจตนาใช้ไหมครับ ก็ไม่มีโทษอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นผมคิดว่า คำว่าสวัสดิภาพอาจจะไม่ต้องขยายความ
ก็ได้ครับ เพราะว่าเป็นคำเก่า ขอขอบคุณครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๙/๑

ประธาน : ตกลงว่าในมาตรา ๓๔ นอกจากเขียน Keyword ตรงนั้นไว้แล้ว
ข้อความในเรื่อง เพื่อสวัสดิภาพผู้เยาว์เราใส่ไว้ แล้วก็อธิบายไปถึงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
เราเอาไว้ นะครับ ดูเหมือนเราไม่ได้ตัดออก แล้วก็เติมคำว่า บิดา มารดา ก็คือโดยชอบด้วยกฎหมาย
ก็จะกินความครบถ้วนแล้ว นะครับ โอ.เค. นะครับ ท่านวัชรินทร์ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คืออย่างไรก็ต้องไปดูอีกรอบหนึ่ง ไปดูถ้อยคำว่ามี
มันนั่นกันใหม่

ประธาน : แล้วก็พูดถึงเรื่องการเนรเทศด้วยใช่ไหมครับ ต่อไปนะครับ ที่เรากลับมา
เราพิจารณามาตรา ๓๔ ผ่านแล้ว มาตรา ๓๕ เราค้างอยู่นิดหนึ่งเรื่องปัญหาข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งใน
ที่สุดต้องไปตรวจสอบรายงานการประชุม สสร. ให้ดี เพราะว่าเรื่องนี้มีการอภิปรายกันค่อนข้างมาก
แล้วก็ประเด็นอย่างที่ท่านวัชรินทร์ได้กล่าวถึงนะครับ ที่นี้กลับมากที่มาตรา ๓๕ ตรงนี้ครับ ปัญหาเรื่อง
ข้อมูลส่วนบุคคลอะไรต่าง ๆ เมื่อกี้ที่เราอภิปรายค้างกันไว้จะอย่างไรต่อครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : อีกอันหนึ่งคืออยากหาหรืออนิดหนึ่ง คือคำว่า สิทธิ
ของบุคคลในครอบครัว มันจะหมายความรวมถึงสิทธิครอบครัวไหม เพราะผมอยากจะอธิบายตัวนี้
มากเลย เพราะว่าคนไม่ค่อยเข้าใจว่าครอบครัวมีสิทธิ

ประธาน : ท่านช่วยขยายความนิดหนึ่งนะครับ คำว่า สิทธิครอบครัว ใช่ไหมครับ
เชิญครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือสิทธิของครอบครัว คืออยากจะถามความเห็น
เหมือนกัน เพราะว่าส่วนใหญ่แล้วก็ยังมองว่าครอบครัวเป็นนามธรรม เป็นสิ่งที่ลอย ๆ อยู่ มันไม่มี
ตัวตน แล้วก็ใครจะคุ้มครองอย่างไร แต่ผมเห็นว่ารัฐธรรมนูญเราได้วิวัฒนาการไปถึงระดับว่า
คณะบุคคลเรายังกำหนดสิทธิขึ้นมาอีกประเภทหนึ่งเลย แม้กระทั่งชุมชนดั้งเดิม ชุมชนท้องถิ่น หรือ
ชุมชนธรรมดาก็ยังเป็นสิทธิขึ้นมาอีก เขาเรียกเป็น Corrective right คือสองคนรวมกันเป็นสิทธิอีก
ประเภทหนึ่ง ที่นี้ครอบครัวนี้มันก็น่าจะมีสิทธิ ผมอยากจะหาหรือเท่านั้น ถ้าเห็นด้วยก็จะบันทึกอย่างนี้
ถ้าไม่เห็นด้วยก็อาจจะตัดออก คือในปฏิญญาสากล ผมขอหาหรืออนิดหนึ่งแค่นั้นนะ

ประธาน : ปฏิญญาสากลในข้อ ๓ ใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ครับ มันมีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
ข้อที่ ๑๖ (๓) เขาใช้คำอย่างนี้นะครับ ครอบครัวคือกลุ่มซึ่งเป็นหน่วยธรรมชาติและพื้นฐานของสังคม
และชอบที่ได้รับการคุ้มครองโดยสังคมและรัฐ มันเป็นสิทธิขึ้นมาใหม่ ถ้าภาษาอังกฤษใช้คำว่า The
family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by
society and the State. Entitled นี่มันเป็นสิทธิเด็ดขาด คือผมว่ามันเป็นสิทธิ ครอบครัวนี้มีสิทธิ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๙/๒

ก็เลยอยากอธิบายตัวนี้ว่าหมายรวมถึงสิทธิครอบครัว จะเห็นด้วยไหม คือถ้าเห็นด้วย ถ้าสภา Approve คือตอนนี้มีกฎหมายฉบับหนึ่งที่ผมไปร่างให้เขา กฎหมายส่งเสริมครอบครัว พยายามที่จะนิยามคำว่า ครอบครัว แต่ที่สุดแล้วก็ทะเลาะกันแบบพอสมควร เขาก็บอกว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้นิยามไว้ รัฐธรรมนูญไม่มี ผมก็บอกว่า คำว่า ครอบครัวมันเป็นคำที่ไม่มีใครนิยาม เป็นที่เข้าใจกัน และในกฎหมายจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวก็ไม่นิยามคำว่า ครอบครัว ไว้ ก็เลยหาหรือว่าผมจะใช้คำว่า สิทธิความเป็นส่วนตัวหมายถึง สิทธิครอบครัว จะเห็นด้วยไหม

ประธาน : ท่านประไพชณ์เชิญครับ

นายประไพชณ์ สภาวสุ : ผมมีทั้งถามแล้วก็แสดงความคิดเห็นนะครับ ผมอยากเรียนถามก่อนว่า ไม่ทราบว่ามันที่ได้ตามมาตรา ๓๕ ในส่วนที่ตัดออก ข้อมูลส่วนบุคคลไม่ทราบว่ามีกรณีโดยหลักใหญ่แล้ว ผู้ที่มีความประสงค์จะตัดข้อมูลส่วนบุคคลออก เขาหมายความว่ารวมถึงข้อมูลอย่างข้อมูลทางเครดิตการ์ด ใช่ไหมครับ ข้อมูลส่วนตัวประเภทอย่างนั้นหรือเปล่า ข้อมูลที่เราได้ให้ไว้กับเครดิตการ์ดแต่ถูกเอาไปขายให้กับบริษัท โรงแรม พวกขายโทรศัพท์มือถืออะไรนี้ ใช่ไหมครับ เขาหมายถึงอันนี้ โอ.เค. ครับ ผมอยากอย่างนั้นครับ อันนี้ตลอดจนความเป็นส่วนตัว มีใครพูดในการอภิปรายไหมครับ อย่างอันนี้ครอบคลุมถึงกรณีที่เกิดเห็นคลิปปิดใจเกิดขึ้นบ่อย ๆ ที่เป็นลักษณะที่เป็นส่วนตัวระหว่างสามีภรรยา แล้วถูกเปิดเผยออกมา อันนี้ครอบคลุมอยู่ในมาตรานี้หรือเปล่าครับ มีใครเคยอภิปรายไหมครับ เกี่ยวข้องไหมครับ ไม่ทราบท่านวัชรินทร์ครับ อันนี้จะเกี่ยวข้องไหมครับ หมายความว่าเมื่อเคสหนึ่ง เขาเอา Notebook ไปซ่อม แล้วเขา Load ไว้ แล้วเขาลบออกไปแล้วใน Hard disk แต่เขาถูกกู้ข้อมูลกลับมา แล้วข้อมูลนี้ถูกนำไป Write ขายกันเอิกเกริกเลย แล้วก็มีการซื้อขายในสังคมด้วย กรณีอันนั้นเกี่ยวข้องกับอันนี้ใช่ไหมครับ ผมอยากทราบว่าเจตนารมณ์คืออันนี้หรือเปล่า เพราะว่ามันคงใช่ เพราะว่าอันนี้มันเป็นใหม่มาหลายครั้ง สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกี่ยวข้อง ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง นั่นหมายความว่าถึงคนที่แอบกู้ข้อมูลแล้วไป Write ขายนะผิด แต่ผู้กระทำการไม่ผิด ใช่ไหมครับ เพราะว่า เป็นความส่วนตัวอยู่ไม่มีความประสงค์จะนำมาขาย แต่ถูกลอบมาขาย อย่างนี้ใช่ไหมครับ มาตรานี้เกี่ยวข้องด้วยหรือเปล่า ผมเรียนถามท่านวัชรินทร์ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คืออันนี้ผมก็ไม่ค่อยชัดเจนเท่าไรในเรื่อง Privacy right ก็คือ สิทธิ อย่างที่ท่านยกตัวอย่างผมเห็นว่ามันเป็นสิทธิส่วนบุคคลของเขา ถึงข้อมูลส่วนบุคคล แต่ถ้าใครไปได้ถึงนั้นมาแล้วไปกระทำต่อคนนั้นต้องรับผิดชอบ แต่ที่นี้มันก็มีตั้งที่ว่านี่ คือการกระทำที่ตัวเองทำไว้ดูส่วนตัวแล้วมันประมาทเลินเล่อหรือเปล่า ให้มันหลุดออกไปยังสังคม

นายประไพชณ์ สภาวสุ : ถ้าประมาทไม่ผิดหรือครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ประมาทอย่างร้ายแรง

ประธาน : ประมาทก็ผิดครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผมว่ามันก็น่าจะมีลักษณะไปส่งเสริม แต่ถ้าเราเก็บไว้เป็นส่วนตัว แแค่ข้อมูลของเราเนี่ยเราก็เก็บของเรา เช่น บัตรประชาชนของเรามีข้อมูล Record ไว้ อันนี้เป็นของเรา เป็นข้อมูลส่วนตัวของเรา คือใครจะเอาไป คนเอาคนแรกจะไม่ผิดใช่ไหมครับ ถ้าผมจำไม่ผิด หลักการนี้คือคนที่เอาข้อมูลเราเอาไปครั้งแรกจะไม่ใช่เป็นคนผิด คือเราเป็นผู้เสียหายใช่ไหมครับ แต่ถ้าคนเอาไปรวบรวมแล้วมีคนไปเอาต่อ คนนั้นจะเป็นผู้เสียหาย ที่นี้ปัญหาว่าเดิมที่เราเขียนไว้ว่าข้อมูลส่วนตัวมันหมายความว่ารวมถึงว่า ข้อมูลส่วนตัวของผมใครมาเอาก็ไม่ได้ ผมเป็นผู้เสียหายเลยอย่างนี้ ก็เลยมีปัญหากว่าถ้าอย่างนี้การเผยแพร่หรือการที่เราไปสมัครข้อมูลอะไร อย่างนั้นคนนั้นก็ผิดหมด แบนกนี่ผิดหมดเลยเพราะเป็นข้อมูลส่วนตัวเรา ถ้าเกิดเราไม่ให้เขา หรือว่าเกิดอย่างไร มันก็จะกลายเป็นผู้ผิด ทำนองนั้น

ประธาน : ท่านคดีนี้ครับ

นายคดี วิริยะเพ็ชร : คือแยกแยะได้นะครับ คือว่าข้อมูลส่วนตัวเราที่ให้กับแบงก์ แบงก์ไปเปิดเผยให้กับใครไม่ได้อยู่แล้ว แต่ว่าแบงก์เขามักจะเวลาทำเครดิตการ์ดหรือว่ากู้เงิน เขามักจะเขียนเอาไว้ว่าให้เรายินยอมใช่ไหมครับ มันก็เลยทำให้เขาสามารถที่จะเอาไปขายหรือเอาไปเผยแพร่ต่อได้ นั่นประการที่ ๑

ประการที่ ๒ ความเป็นอยู่ส่วนตัว อย่างกรณีที่ท่านประโภชน์ยกตัวอย่าง ถ้าเพื่อความ เป็นอยู่ส่วนตัวเขาอัดเอาไว้แล้วเขาไปทำตกหล่นที่ไหน เขาอาจจะทำตกหล่นโดยประมาท แต่ว่าในขณะที่เดียวกันคนที่ได้ไปก็ไม่มีสิทธิที่จะไปเผยแพร่ เพราะรู้อยู่แล้วว่าทำให้คนอื่นเสียหาย ยิ่งถ้าเผื่อเกิดเขาลบไปแล้ว Delete ไปหมดแล้ว แต่ว่าด้วยความชำนาญของผู้ซ่อมแล้วก็กู้ขึ้นมาได้สำเร็จ แล้วก็เอาไปขาย กรณีนี้ผู้ที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนตัวเขาไม่ได้ประมาท เพราะเขา Delete แล้ว แต่คนที่ซ่อมแล้วเอาไปขาย ตรงนั้นอย่างนั้นก็ผิดอยู่ดี เพราะฉะนั้นกรณีเช่นนี้ผมมองดูว่าความเป็น ส่วนตัวของเขาจะต้องได้รับความคุ้มครอง ซึ่งตรงนี้จะเปรียบเทียบกันกับมาตรา ๓๔ สมัย พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็เป็นข้อความเดียวกันซึ่งมีอยู่แล้ว ต่างกันอยู่ ๒ จุด มาตรา ๓๔ ปี ๒๕๔๐ กับ ๓๕ ปี ๒๕๕๐ ณ ปัจจุบัน ต่างกันอยู่ตรงที่วรรคแรก หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว ตลอดจนความเป็นอยู่ ส่วนตัว นั่นคือจุดที่ ๑

จุดที่ ๒ คำสุดท้ายของวรรคท้าย วรรคสองของมาตรา ๓๔ บอกว่าเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน แต่มาตรา ๓๕ บอกว่า เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตัดคำว่า ชน ออก เพราะฉะนั้น

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๙/๕

Concept เดิม แต่ใช้ถ้อยคำให้กระชับหรือว่าสื่อให้ชัดเจนขึ้นเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นแสดงว่าสิ่งที่เคย
คุ้มครองอย่างไรก็ยังคงคุ้มครองต่ออย่างนั้นเท่านั้นเองครับ ขอขอบคุณครับ

นายประโภชณ์ สภาวสุ : ท่านประธานครับ เรื่องของข้อมูลส่วนตัวเราไม่ได้ใส่ในนี้
เท่าไรนะครับ ในเจตนารมณ์นี้ครับ

ประธาน : เขาให้ตัดออกไปครับ

นายประโภชณ์ สภาวสุ : ไม่ใช่ครับ ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวนี้ครับ สิทธิเรา
ไม่ขยายเลยหรือครับ สิทธิของบุคคลในครอบครัว สิทธิความเป็นส่วนตัวมันหมายถึงอะไร หมายถึง
สิทธิครอบครัวผมว่าก็ยังไม่ได้ให้ความหมายที่กระจ่างออกไปนักเท่าไรนะครับ น่าจะเพิ่มเติมตรงนี้
สักหน่อยนะครับ เพื่อประกันสิทธิความเป็นส่วนตัว ยกตัวอย่างเสริมประเด็นนี้ได้ไหมครับ
มันหมายถึงอะไรบ้างครับ

ประธาน : พอยกตัวอย่างได้ไหมครับ สิทธิที่ไปถึงที่มาจากปฎิญญาสากลข้อ ๑๖
(๓) สิทธิครอบครัว คือคุ้มครองตัวครอบครัวใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ปฎิญญาสากลผมเข้าใจว่าเขาประกันครอบครัว
สิทธิครอบครัวก็คือตัวครอบครัวมันมีสิทธิ ยกตัวอย่างคล้าย ๆ หมอประกิตเผ่า เคสหมอประกิตเผ่า
จะชัดเลย เพราะว่าคุณเปรมิกาเข้าไป Intervention คือไปแทรกแซงครอบครัวเขาทำให้เขาสิทธิ
ความสัมพันธ์ในครอบครัวเขามีปัญหา คือสิทธิในครอบครัว สามี ภรรยา เขาควรจะอยู่ด้วยกันอย่าง
ปกติสุขในครอบครัวของเขา ตัวนี้แล้วคนอื่นไปแทรกแซง มันแทรกแซงตัวครอบครัวทั้งหมด ไม่ใช่
แทรกแซงเฉพาะคนใดคนหนึ่งใช่ไหมครับ เคสตรงนี้

ประธาน : หมายความว่าไม่ให้คนอื่นไปทำลายครอบครัว ครอบครัวก็มีสิทธิต้อง
ได้รับความคุ้มครอง

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ใช่ ชื่อเสียงอย่างนี้ ความเป็นอยู่

ประธาน : คำว่า สิทธิครอบครัว ไม่เข้าใจครับ ขยายความนิดหนึ่งได้ไหมครับ
คือครอบครัวก็เป็นสิ่งที่ต้องคุ้มครองเหมือนกัน ไม่ใช่เฉพาะตัว Individual คนนั้น Privacy นี้
รวมถึงครอบครัวด้วย ท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขอขอบคุณครับ ผม คณิต ครับ คือสิทธิของบุคคลใน
ครอบครัวมันก็ Cover ของบุคคลทุกคนในครอบครัวอยู่แล้ว ซึ่งบุคคลในครอบครัวทั้งหมดไม่ว่าจะ
แยกแยะแต่ละคนหรือรวมกันเป็นหนึ่งครอบครัว ผมก็ว่าความหมายมันรวมอยู่แล้ว ทีนี้การที่เราได้
เติมคำว่า รวมถึงสิทธิครอบครัว อันนั้นมันก็รวมอยู่แล้วแต่ว่าเป็นคำอธิบายที่ให้ชัดเจนขึ้น
เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมมองดูแล้วว่าในส่วนความเป็นครอบครัว Cover แล้ว ทีนี้ต่อไปก็คือ สิทธิความ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๙/๕

เป็นอยู่ส่วนตัว สิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวถึงแม้เราจะเขียนเจตนารมณ์ว่าความเป็นส่วนตัวไม่ได้
เขียนว่า ความเป็นอยู่ส่วนตัว ผมก็ว่ามันก็รวมถึงอยู่แล้ว ความเป็นอยู่ส่วนตัวหรือความเป็นส่วนตัว
ยิ่งวงเล็บภาษาอังกฤษเอาไว้ Privacy rights ผมว่า โอ.เค. ตรงนี้ครบถ้วน เพราะฉะนั้นผมเลยมองดู
ว่าที่เขียนเอาไว้ตรงนี้ครบถ้วนหมดแล้ว ถ้าเผื่อเกิดมีตรงไหนที่เห็นว่ายังขาดอยู่ช่วยดูเสนอด้วย
ขอบคุณครับ

ประธาน : ถ้าครบแล้ว เพียงแต่ถ้าคนไม่เข้าใจคำว่า สิทธิครอบครัว ผมฟังท่าน
คิดเหมือนกับว่าน่าจะย้ายคำว่า ครอบครัว เพราะมันรวมอยู่ในคำว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัว
อยู่ เอามาว่าสิทธิของบุคคลในครอบครัวมันรวมคุ้มครองไปถึงสิทธิเสรีภาพครอบครัวด้วย แล้วก็
อธิบายต่อมาว่าสิทธิครอบครัวหมายถึงอะไร เพราะฉะนั้นครอบครัวก็ต้องคุ้มครองด้วย ไม่ใช่คุ้มครอง
เฉพาะตัวคนเท่านั้น คุ้มครองสถาบันครอบครัวด้วย จะเขียนอธิบายอย่างนี้ได้ไหมครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือผมอยากได้อย่างนั้น ก็คืออยากให้เห็นว่า
สถาบันครอบครัวมันจะต้องได้รับการ Protect ตัวสถาบัน ตัวครอบครัว ไม่ใช่ตัวบ้านเป็นหลัก
บ้านเป็นหลักเหตุผลก็นั่นอยู่แล้ว ที่นี้ตัวเป็นแบบความเป็น Family ความเป็นครอบครัวต้องได้รับ
การคุ้มครอง ที่นี้ถ้าแยกออกมาเป็นคน ๆ ก็เป็นสิทธิในครอบครัว เช่น ผมมีสิทธิที่จะอยู่ในบ้านหลังนี้
สิทธิที่จะเป็นลูก สิทธิที่จะเป็นอะไร สิทธิตัวนี้ใครจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้เลย ยกเว้นคำพิพากษาของ
ศาล อย่างเช่น ความเป็นสามี ภรรยา เป็นสิทธิที่เขาเรียกว่า Permanent เป็นสิทธิที่มันอยู่จนตาย
ทั้งคู่ เว้นแต่ว่าจะสมัครใจหย่าหรือศาลพิพากษาให้สิทธิตัวนี้หลุดไป คนอื่นจะแทรกแซงตรงนี้ไม่ได้

อนุ. บันทึกเจตนาธรรมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๑๐/๑

ประธาน : ขออนุญาตนัดหนึ่งนะครับ ก็ลงไปอีกครับว่า หรือ เป็นคำว่า ตลอดจน มันก็ไม่ใช่คุ้มครองเป็นอัน ๆ แต่ว่าหลาย ๆ อย่างรวมกัน คุ้มครองหมด เรามาเขียนแต่ว่าแค่สลับที่ แล้วก็อธิบายขยายความเพิ่มเติมขึ้นไปพอจะได้ใหม่ครับ พอจะสอดคล้องกับที่เราตกลงกันได้ใหม่ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : เต็มอย่างไรครับ ให้หมายรวมถึงสิทธิความเป็นส่วนตัว

ประธาน : การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวก็รวมการคุ้มครองไปถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว ซึ่งรวมไปถึงการคุ้มครองสิทธิครอบครัว เอาสิทธิครอบครัวไปไว้ข้างหลัง

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือไม่ได้เขียนไว้ในกฎหมายมันเขียน สิทธิของบุคคลในครอบครัว ที่ปัญหาว่าเราจะอธิบายว่า คำว่า สิทธิมันหมายรวมถึงสิทธิของครอบครัวด้วย อยากจะอธิบายไปอย่างนั้นนะครับ สิทธิความเป็นส่วนตัว

ประธาน : และหมายความรวมถึงการคุ้มครองสิทธิครอบครัวด้วยนะครับ แล้วก็ ต้องอธิบายว่า สิทธิครอบครัวคืออะไร เพราะว่าเป็นคำใหม่เลยครับ แล้วก็อธิบายต่อมาด้วยนะครับ อธิบายมาว่าหมายถึงกรณีการคุ้มครองสถาบันครอบครัว คือครอบครัวก็มีสิทธิที่จะต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเช่นเดียวกัน อย่างนี้นะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : อย่างนั้นก็ครับ

นายประโกชณ์ สภาวสุ : เราก็ยังตกคำว่า ความเป็นอยู่ นะครับไม่มีเลย ผมอ่านดู แล้วก็ยังไม่พูดถึงความเป็นอยู่เลย ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว ไม่เห็นมีเลย ว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกี่ยวตี่ยศชื่อเสียงตลอดความเป็นอยู่ส่วนตัว ความเป็นอยู่ส่วนตัวอันนี้ไม่ได้พูด พูดถึงแต่ สิทธิ แต่ความเป็นอยู่ที่เป็นส่วนตัวของเขา

ประธาน : คือความเป็นอยู่ส่วนตัวเราไปพูดในแง่ที่ว่าในหลักการกว้าง ๆ คือเป็นเรื่องความเป็นส่วนตัว สิทธิความเป็นส่วนตัว Privacy Rights เพราะฉะนั้นเรื่องความเป็นส่วนตัวมันมีปัญหา ซึ่งผมเข้าใจว่าเขามีการ Debate ว่า รัฐจะมาล้วงละเมิดไม่ได้หรือว่ามาขายของมาอะไร ซึ่งพยายามจะมองในแง่ดี แต่ที่จริงมีกฎหมายอื่นมาประกอบอยู่ แต่ว่าในรัฐธรรมนูญก็จะคุ้มครอง เอาไว้อยู่ เพราะฉะนั้นจะอยู่ในคำว่า สิทธิความเป็นส่วนตัว Privacy Rights แต่ถ้าเห็นว่ายังอธิบายไม่ชัดเจนก็อาจจะพยายามอธิบายเพื่อไม่ให้คนมาล้วงละเมิด ซึ่งในส่วนนี้เขาอภิปรายกันยาวมากนะครับ ในสภาร่างรัฐธรรมนูญถึงเรียนว่า บางอย่างเขาอาจจะสั่งมาด้วยนะครับว่าให้บันทึกเจตนาธรรมณ์ อะไรเอาไว้หรือไม่ครับ ตรงนี้จะอยู่ในคำนั้นนะครับ พยายามจะเพิ่มทางคณะทำงานได้ไปคิดแล้ว

อนุ. บันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๑๐/๒

ไปดูตรวจสอบในงานการประชุมเพิ่มเติมด้วยนะครับ คุณบีทามามีข้อที่จะเสนออะไรอีกหรือเปล่าครับ
เชิญครับ

นางสาวบีทมา สุปก่าบั้ง : คือยังสงสัยอยู่นะคะที่บอกว่า เจตนารมณ์ของมาตรา
ก็คือ เพื่อประกันสิทธิความเป็นส่วนตัว Privacy Rights แล้วก็บอกว่าสิทธิความเป็นส่วนตัว
หมายความว่ารวมถึงสิทธิครอบครัว ซึ่งในมุมมองของตัวเองที่รับรู้ คือสิทธิในความเป็นส่วนตัวเป็นส่วน
หนึ่ง แล้วก็สิทธิของครอบครัวหรือว่าของบุคคลในครอบครัวหรืออะไรก็แล้วแต่ แล้วแต่จะใช้คำมัน
น่าจะเป็นอีกส่วนหนึ่งหรือเปล่า คือจากที่อ่านจากประโยคตรงนี้นั้นเหมือนกับหมายความว่า สิทธิ
ความเป็นส่วนตัว Privacy Rights มันใหญ่มันกว้างกว่าเป็นหลักมากกว่าสิทธิครอบครัวค่ะ แต่ก็
มันใจเหมือนกันค่ะ

ประธาน : คือมันคนละอันกัน มันตลอดจน มันคลุมหมัด มันคุ้มครองหมด ที่นี้คำ
ว่า สิทธิ ผมเห็นด้วยกับท่านคิดอย่างไรงั้นครับ คำว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัว หมายความว่า
เขาไปล่วงละเมิดคนอื่นในครอบครัวเรา เราเป็นบุคคลในครอบครัวต้องได้รับความคุ้มครองด้วย
เพราะอะไร ก็เพราะเรื่องสิทธิครอบครัวที่หลักการตรงนี้นั้นมีความสำคัญ เรื่องสถาบันครอบครัวต้อง
คุ้มครองด้วย มันอยู่ในคำว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัวอยู่แล้ว เราถึงต้องเอาคำว่า สิทธิของ
ครอบครัว ไปขยายคำว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัวมันหมายความว่าอะไร รวมไปถึงตรงนี้ด้วยนะ
ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวคนไปตีความว่ามันไม่คุ้มครอง เราบอกว่ามันคุ้มครอง เสนอไปอย่างนี้ว่ามันคุ้มครอง
นะครับ เพราะฉะนั้นมันก็มีคำหลายคำ ถ้าจะงงก็ต้องแยกเป็นข้ออีกครับ คิดว่าปน ๆ กันแล้วงั้นครับ
หรือแยกเป็นคนละย่อหน้าครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : เราจะอธิบายแค่นั้น แบบท่านที่พูดก็ โอ.เค. ก็คือ
หลักมันก็คือ Privacy Rights เปรี้ยว ๆ แต่ว่าปัญหาว่าเราจะหมายความรวมตัว Privacy Rights นี้
มัน Cover ไปถึงตัว Family ด้วยไหม คือถ้าเราจะพยายามอธิบายไปตรงนั้นมันก็จะทำให้เห็นว่า
ต่อไปในอนาคตตัวสถาบันครอบครัว รัฐต้องส่งเสริม ไม่ใช่ส่งเสริม Individual ต้องส่งเสริมทั้ง
ครอบครัว แต่ถ้ายังเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันอยู่ผมก็ตัดออกก็ได้

ประธาน : คือปัญหาที่ผมอยากจะทราบมีอยู่เรื่องเดียวครับ ก็คือว่าเรื่องตรงนี้เขามี
การกล่าวถึงกันบ้างหรือไม่เท่านั้น เข้าใจว่ามีการกล่าวอยู่ในตอนร่างอยู่เหมือนกันใช่ไหมครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ผมเสนอเพราะไม่เห็นด้วย ผมเป็นคนเสนอ

ประธาน : ก็แล้วแต่นะครับ เพียงแต่ที่จริงแล้วมันอยู่ในคำนี้ ซึ่งต่อไปศาลอาจจะ

อนุ. บันทึกเจตนากรรมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๑๐/๓

ตีความคำว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัว จะขยายไปได้อยู่แล้ว คือที่เขาไม่เห็นด้วยเขาก็ไม่อยากจะ
เพิ่มอะไร เพราะมันต้องดูเทียบว่าจากปี ๒๕๔๐ แล้วจะเขียนใหม่จะเขียนอย่างไร เพราะไม่เห็น
ด้วยคงมีอยู่แล้วอะไรต่าง ๆ แต่ว่าเวลาพูดกันมันก็เป็นเรื่องของการประชุมนะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คนที่กรรมการคนอื่นเขาอธิบายกับท่านคณิต
แป๊ะเลย อธิบายว่า สิทธิในครอบครัวมันก็คือเนีย อันเดียวกัน

ประธาน : อย่างนั้นก็เอาแบบที่ท่านคณิต ผมเห็นด้วยครับ คือมันอยู่ในคำว่า
บุคคลในครอบครัวแล้วเขียนให้ดู

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ในพวกการทำงานด้านเครือข่ายครอบครัวเขา
มองอีกแบบหนึ่ง

ประธาน : คืออันนั้นเขาไม่ใช่ เขาไม่มีหน้าที่ เขามีหน้าที่เสนอความเห็น แต่ว่าเรา
ต้องพิจารณา และเราเขียนให้มันตรงมันน่าจะดีกว่านะครับ คือเรามาพิจารณาแล้วก็มาตกลงร่วมกัน
เห็นร่วมกัน ถ้ามันตรงกันอย่างนี้เข้าใจตรงกันอย่างนี้ เขียนอย่างนี้มันจะตรงกว่ามันก็น่าจะ โอ.เค.
ครับ คือเรียกห้องก็เรียกห้องได้อยู่แล้วนะครับกลุ่มต่าง ๆ ที่เข้ามาที่สภาร่างรัฐธรรมนูญหรือเข้ามาที่
กรรมาธิการยกต่าง ๆ ผมเข้าใจว่าเราใช้เวลามานานพอสมควรแล้วนะครับ ผมไม่ทราบว่าเขา
อยากจะประชุมต่อหรือเปล่านะครับ แต่ผมจะขออนุญาตต้องออกไปก่อนนะครับ เดี่ยวขออนุญาต
หาหรือนัดหนึ่งครับ ถ้าอยากจะประชุมต่อผมจะขอให้ท่านคณิตช่วยเป็นประธานต่อนะครับ สำหรับ
มาตรานี้พอจะจบตรงนี้ได้ไหมครับว่า ไปตรวจสอบปัญหาเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลว่าจะต้องเขียนอะไร
อย่างไร แล้วก็ย้ายที่นัดหนึ่งบนจอกก็พยายามปรับไปอยู่แล้วนะครับ แล้วก็เรื่องความเป็นส่วนตัว
พยายามไม่ให้เกิดความสับสน เดี่ยวไปปนกันนะครับ มันเป็น ๒ เรื่องนะครับ เชิญท่านปัญญาครับ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : สิทธิครอบครัวถ้าเราจะให้ความหมายมันว่า สิทธิ
อันเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวจะได้ไหมครับ มันจะสื่อตรงนั้นไหม

ประธาน : ก็ต้องดูความหมายนะครับ คิดว่าไปได้ไหมละครับ ท่านอื่นคิดว่าช่วย
อธิบายได้ดีขึ้นไหมครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือสิทธิส่วนมันคล้าย ๆ กับเป็นคน ๆ เช่น ฉันทจะ
นอนห้องนี้แบบนี้ หรือฉันทจะอยู่อย่างนี้ ฉันทจะแต่งตัวอย่างนี้ ฉันทจะกินอย่างนี้ มันคล้าย ๆ กับเป็น
สิทธิที่เขาจะอยู่อย่างนี้ได้ รัฐหรือคนนอกไม่ควรจะไปแทรกแซงเพราะมันเป็นส่วนตัวแท้ ๆ ของเขา
แต่ที่นี้ความสัมพันธ์แบบท่านปัญญาเขาก็เห็นอยู่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ๓ - ๔ คนในครอบครัว
ใคร Protect เขา ใครรับรองสิทธิตรงนี้เขาหรือว่าเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้เขา
ไปว่ากันเอง ทะเลาะก็ไปว่าไปฟ้องกันเอง ไปนั่นกันเองตรงนี้ แต่คนอื่นไปแทรกแซงความสัมพันธ์

อนุ. บันทึกเจตนาธรรมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๑๐/๔

ได้รับการคุ้มครองใหม่ ยกตัวอย่างที่ยกตัวอย่างหมอประกิตเฝ้า อย่างนี้ หมอประกิตเฝ้าควรได้รับการคุ้มครองหรือเปล่า ไม่มีกฎหมายคุ้มครองครอบครัวเขา ไปฟ้องหมิ่นประมาทก็ไปว่ากันอีกเรื่องหนึ่ง แต่ก่อนที่จะไปถึงตรงนั้นมันน่าจะต้องมีอะไร Protect เขาหน่อย แต่ก็ โอ.เค. ก็แล้วแต่ที่ประชุม

ประธาน : คุ้มครองสถาบันครอบครัวเป็น Keyword ที่ดีอยู่ น่าจะพอนะครับ เดียวคนไปตีความว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัว พอได้ใหม่ครับ เอาเน้นเรื่องคุ้มครองสถาบันครอบครัวไว้ก่อนนะครับ ทดลองเสนออย่างนี้ไว้จะครับว่ามันไปจากคำนี้อยู่แล้ว และอธิบายคำนี้อยู่แล้วจะครับ ผมต้องขออภัยจริง ๆ ผมจะขออนุญาตให้ท่านคณิตเป็นประธานที่ประชุมต่อหน้าครับ ขอบพระคุณ
นะครับ

(นายคณิต วัลยะเพชร เป็นประชุมในที่ประชุม)

ประธาน : ขออนุญาตนั่งตรงนี้เลยดีไหมครับ ถ้าอย่างนั้นเราคง ๒ มาตราหน้าครับ ให้จบมาตรา ๓๔ ดีไหมครับ อย่างนั้นผมขออนุญาตว่ามาตรา ๓๕ เราจบแล้วใช้ใหม่ครับ อย่างนั้นต่อไปมาตรา ๓๖ เชิญครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผมขออนุญาตมาตรา ๓๔ อีกทีหนึ่งนะครับ โดยรวมถึงสิทธิครอบครัวซึ่งมุ่งคุ้มครองสถาบันครอบครัว มันไม่ค่อยสื่อเท่าไร

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นท่านวัชรินทร์ลองขยับ Wording ดูหน่อยนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผมว่าอ่านแล้วมันไม่ค่อยสื่อ รวมถึงสิทธิครอบครัวซึ่งคุ้มครองสถาบันครอบครัว เอาอย่างนี้ได้ รวมถึงสิทธิครอบครัวซึ่งต้องได้รับการคุ้มครอง ได้ใหม่ครับ หรือ ควรได้รับการคุ้มครอง สถาบันคงไม่ต้อง รวมถึงสิทธิครอบครัวซึ่งต้องได้รับการคุ้มครอง ดีไหมครับ

ประธาน : ก็ความหมายก็ชัดเจนขึ้นนะครับ ถ้าเผื่อเกิดไม่มีใครเห็นเป็นอื่นผมก็คิดว่าคงผ่านนะครับ อย่างนั้นต่อไปมาตรา ๓๖ เชิญครับ เชิญนักวิชาการครับ

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา : มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน โดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย การตรวจ การจับ หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใด เพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เจตนาธรรมณ์ เพื่อประกันเสรีภาพในการสื่อสารของบุคคล การตรวจ จับ ดักฟัง บันทึกเสียงสนทนาหรือกระทำด้วยวิธีการใด ๆ หรือเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลติดต่อกันจะกระทำ

อนุ. บันทึกเจตนาธรรมเนียม จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๑๐/๕

มิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือรักษา
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเท่านั้น

หมายเหตุ

๑. คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

๒. หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช

๒๕๕๒ เป็นครั้งแรก

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : มาถึงตรงที่ว่า เพื่อประกันเสรีภาพในการสื่อสาร
ของบุคคล ไม่ทราบช่วยกันดี Keyword ตัวนี้เป็น โอ.เค. ไหม

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๑๑/๑

ประธาน : ครับ ๒ มาตราที่ผ่านมา เพื่อการประกัน หรือว่า เพื่อประกัน ขอย้อนดู
นิคหนึ่งจะได้เหมือนกัน ใช้ เพื่อเป็นการประกัน ใช้คำเดียวกันนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : มาตรา ๓๕ ใช้ เพื่อประกัน ไม่ใช่หรือครับ
เพื่อประกัน เฉย ๆ ดีกว่าไหม แต่ถ้ารับรอง เพื่อเป็นการรับรอง

ประธาน : อย่างนั้นตอนนี่เริ่มต้นนะครับ เราอาจจะสรุปเริ่มต้นก่อนว่า เพื่อประกัน
ก็ให้เหมือนกันหมด ณ นานี่นั้นนะครับ ย้อนกลับไปในอดีตด้วยเลย เพื่อประกัน ที่นี้ถ้าเผื่อเกิดจะเป็น
กรณีที่ว่ารับรองก็ถึง เพื่อเป็นการรับรอง ตอนนี่เราในตัวอย่างนี้ก่อนนะครับจนกว่าคุณหญิงท่านจะ
เปลี่ยนแปลงแก้ไข ไปแก้ที่หลังก็ได้นะครับ ระหว่างที่น้อง ๆ เขาแก้กันอยู่นี้ะครับ มาตรา ๓๖
หลักก็คือ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสาร ที่นี้มันมีข้อยกเว้นก็คือว่า เว้นแต่กรณีอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย
แล้วหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ที่นี้ถ้าเราได้ Keyword แล้วว่า เพื่อประกันเสรีภาพในการสื่อสาร
ของบุคคล รายละเอียดข้างล่างเราจะเขียนอย่างไรให้กระชับที่สุดช่วยกรุณาด้วยนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ก็มีอันหนึ่งที่เพิ่มขึ้นมาจากนั้นก็มีการดักฟัง
การตรวจกัก ดักฟัง บันทึกเสียงการสนทนา หรือกระทำด้วยวิธีการใด ๆ ซึ่งดักฟังทางโทรศัพท์ก็มี
กฎหมายให้อำนาจอยู่ รู้สึกกฎหมายบางฉบับ แต่ก็ต้องขออนุญาตจากศาล ต่อมาตอนหลังกฎหมาย
ที่พัฒนาขึ้นมาจะใช้ตัวนี้เสียเยอะ คือจะดักฟังเขาตลอด เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครอง
ซึ่งผมเป็นคนร่างกับเขา ได้ร่างกันก็จะมีเรื่องนี้ ผมคิดว่าน่าจะเขียนให้ชัดเจนไปเลย คือการตรวจกัก
น่าจะหมายรวมถึงการดักฟังทางโทรศัพท์ด้วย ที่ประชุมเห็นอย่างไร คืออยากจะให้มันตีกรอบไว้เลย
ว่าไม่ใช่ดักฟังทางโทรศัพท์ยกเว้น

ประธาน : ตรงนี้ะครับ ผมให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมหนึ่งนะครับ มาตรา ๓๖ นี้
ตรงกับมาตรา ๓๗ ปี ๒๕๔๐ โดยที่ว่าไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง Wording ใด ๆ เลย ที่นี้ประเด็น
ต่อไปก็คือในการที่ สสร. พิจารณามาตรา ๓๖ นี้ สสร. ได้พูดอะไรเกี่ยวกับมาตรานี้ไว้บ้างหรือไม่
อย่างไรครับ ตรงนี้ขอให้นักวิชาการช่วยแจ้งให้ทราบหน่อยครับ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ไม่มีการแก้ไข ก็อภิปรายไม่ได้ นอกจากมีผู้แปรญัตติ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : รู้สึกในนี้จะไม่มีการแก้ไข ก็ไม่มีการอภิปราย
ส่วนมาตรา ๓๗ มีคนขอสงวนคำแปรญัตติ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นถ้าเผื่อเกิดไม่มีการอภิปรายเลย ก็เท่ากับว่าทุกอย่างมัน
คงเดิม ที่นี้ถ้าคงเดิมเช่นนั้นผมขออนุญาตว่าถ้าเราเติมคำว่า ดักฟัง มันจะกลายเป็นว่าเป็นความเห็น
ส่วนตัวของเราหรือเปล่า แต่โดยส่วนตัวผมเองผมเห็นว่าการดักฟังมันก็รวมอยู่ในเรื่องการทำกรใด ๆ

คณะกรรมการสิทธิการบันทึกเจตนา
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๑๑/๒

หรือเปิดเผยสิ่งสื่อสาร เพราะสิ่งสื่อสารเมื่อถูกเปิดเผยโดยการดักฟังหรือโดยประการใด ๆ มันก็มี
ความผิดตามมาตรา ๓๖ นี้อยู่แล้ว ผมเลยขออนุญาตว่าถ้าเพื่อเกิดดักฟังเราไม่เอาจะได้ไหมครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ขออนุญาตนิดหนึ่ง คือที่จริงแล้ว หรือการ
เปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลอื่นมีติดต่อกัน ไม่ใช่การดักฟัง ผมว่ามันไม่รวมถึง เจตนาว่าจะบันทึก
ไปเลยมันน่าจะรวมถึง ผมว่ามันแน่ ๆ น่าจะรวมถึง จะได้ไปล็อกพวกออกกฎหมายพรั้มเพื่อมาดักฟัง
ชาวบ้าน

ประธาน : เชิญท่านประโชชน์

นายประโชชน์ สภาวสุ : ในส่วนของกรดักฟัง คือพอใช้คำว่า ดักฟัง ก็คือการฟัง
ผ่านทางโทรศัพท์เท่านั้น หรือการพูดผ่าน Internet เดียวนี้มันมี Internet เข้ามาเกี่ยวข้องแล้วนะครับ
ในกฎหมายเขียนว่า การเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีต่อกัน หมายถึงการเปิดเผยรูปแบบของการ
Chat ผ่านทาง Internet ที่เป็นข้อความส่งถึงกัน On MSN ถึงกัน แล้วมาเปิดเผยก็เข้าข่ายในนี้
แต่อันนั้นไม่ใช่ดักฟังนะครับ เพราะไม่มีการพูดกันเลย เขียนกันอย่างเดียวเลย แต่เป็นข้อความสด ๆ
เลย ยิ่งถึงกันผ่านจอ แล้วอย่างนี้จะเข้าข่ายไหมครับ เพราะฉะนั้นถ้าเราใช้คำว่า ดักฟัง เรามักจะ
นึกถึงพูด เดียวนี้มันไม่พูดแล้วนะครับ ผมขอให้มองในหลายมิติด้วยครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นขออนุญาตเราช่วยดู ๒ อย่างนะครับ การเปิดเผยสิ่งสื่อสาร
ประการที่ ๑ ประการที่ ๒ กระทำด้วยประการอื่นใดเพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลาย
อันนี้มันรวมไปถึงการดักฟังแล้วหรือยังครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ก็อาจจะรวม

ประธาน : ถ้าเพื่อเราเห็นว่ารวมถึงดักฟังแล้ว ประเด็นต่อไปก็คือเราจะเขียนใน
คำว่า ดักฟัง ลงไปด้วยหรือไม่

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ถ้าไม่ใส่คำว่า ดักฟัง ต้องเติมตรงที่ว่า กระทำ
ด้วยประการใด ๆ เพื่อเปิดเผยสิ่งสื่อสารหรือ นี้ครับ ต้องเอาตรงนี้มาด้วย ที่บอกว่า รวมทั้งการกระทำ
ใดเพื่อล่วงรู้ เปิดเผยหรือล่วงรู้ เติมตรงนี้ เปิดเผยหรือล่วงรู้ ตรวจ กัก ถ้าดักฟัง ไม่ใช่ครับ บันทึก
การสนทนานี้ก็ไม่มี แต่ผมคิดว่ามันน่าจะเขียนนะครับท่านคดีพิต เพราะว่ามันน่าจะให้ชัด บันทึกการ
สนทนา ไปแอบบันทึกเสียงเขาพูดคุยกันอย่างไร หรือจะปล่อยให้เขาทำได้โดยการสืบสวนสอบสวน
ส่วนใหญ่ก็จะใช้สืบจับผู้ร้ายเท่าที่ผมเคยเจอในคดีนะครับ เขาก็จะเอาเทปไปเหน็บไว้ตามโต๊ะ แล้วก็
พวกค้ายาเสพติดก็มาคุยกัน เขาก็เอาอันนั้นมาอ้างเป็นพยาน เป็นการได้มาโดยมิชอบ

ประธาน : สมมุติถ้าเพื่อเป็นอย่างนี้ได้ไหมครับ เจตนากรณีเพื่อประกันเสรีภาพ
ในการสื่อสารของบุคคล แล้วก็ย่อหน้า การตรวจกักหรือกระทำด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อเปิดเผยหรือ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะที่ ๑๑/๓

ล่วงรู้สิ่งสื่อสารที่บุคคลติดต่อถึงกันจะกระทำมิได้ ตรงนี้ถ้าเมื่อเกิดจะเติมคำว่า ดักฟัง บันทึกเสียง
สนทนา ก่อนคำว่า จะกระทำไม่ได้ ก็เป็นว่า รวมถึงการดักฟัง บันทึกเสียงสนทนา ก่อนคำว่า
จะกระทำไม่ได้ แต่คำว่า รวมถึง จะได้รู้ว่าเป็นคำอธิบาย เพราะตอนต้นเป็นเรื่องของกฎหมาย
เพื่อจะได้ไม่ปนกัน อย่างนี้จะได้ไหมครับ ท่านอื่นเห็นเป็นอย่างไรครับ

นายประโกชณ์ สภาวสุ : ผมเห็นด้วยครับท่านประธาน

นางสาวปัทมา สุปกำบัง : ดิฉัน ปัทมา ค่ะ ถ้าเกิดว่าใช้คำว่า รวมถึงการดักฟัง
มันจะเป็นประเด็นหรือเปล่านั้นเราไปตีความเหมือนขยายความตัวบทตรงนี้ของเขา

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : บันทึกเจตนารมณณ์เราต้องพยายามไต่ลงไปให้
มันเห็น ไม่ใช่เฉพาะตัวอักษร

นางสาวปัทมา สุปกำบัง : เพราะจริง ๆ แล้วปัจจุบันมันทำได้ ถ้าเกิดว่ามีกฎหมาย
เฉพาะให้อำนาจที่จะดักฟังไซ้ใหม่คะ บางกรณี คือมันเข้ายกเว้น ตั้งแต่เว้นแต่มีกฎหมายเฉพาะ
บัญญัติ แต่ถ้าเราเอาข้อยกเว้นนั้นมาเป็นหลักมันจะได้หรือเปล่า มาเป็นหลักที่เราทำไม่ได้จากห้าม
ดักฟัง มาเขียนตรงนั้น

ประธาน : คือในความเห็นส่วนตัวผมมองดูว่าจริง ๆ แล้วผมเห็นว่าดักฟังหรือ
บันทึกเสียงสนทนา Cover อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าจะใส่ผมจึงอยากจะให้มาใส่ข้างหลังเพื่อให้รู้ว่า
เป็นเรื่องการขยายความ ไม่ใช่เป็นเรื่องกฎหมาย ที่นี้เมื่อเราจะมาขยายความก่อนคำว่า จะกระทำ
ไม่ได้ ก็นั่นหมายถึงว่าหลักก็คือทำไม่ได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งกฎหมายเช่นกัน ถ้าเป็นอย่างนี้
ถ้าเมื่อเกิดไม่มีใครเห็นเป็นอื่นก็คงจะได้ผ่านมาตรา ๓๖ ไปต่อครับ ช่วยดูหมายเหตุครับว่าเราจะขยับ
หรือไม่อย่างไร ถ้าเมื่อไม่มีความเห็นเป็นอื่น ผมขออนุญาตผ่านมาตรา ๓๖ ไปมาตรา ๓๗ เลยนะครับ

นางสาววนิดา ทิพย์นวจินดา : มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือ
ศาสนา นิิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตาม
ศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน หรือไม่เป็นปฏิบัติพิธีกรรม
ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้
กระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้ เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิิกาย
ของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรม
ตามความเชื่อถือแตกต่างจากบุคคลอื่น

เจตนารมณณ์ เพื่อประกันเสรีภาพในการนับถือศาสนา ปวงชนชาวไทยรวมถึงบุคคล
ทั่วไปที่มีเชื้อชาติไทยย่อมมีเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา อันถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๑๑/๔

มนุษย์ที่มีความสมบูรณ์และเด็ดขาด การกระทำใด ๆ อันเป็นการจำกัดขัดขวางสิทธิและเสรีภาพ ดังกล่าวจะกระทำมิได้ ส่วนเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรม ตามความเชื่อยอมทำได้ตราบเท่าที่ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่พลเมืองหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน

หมายเหตุ

ข้อ ๑ หลักการคงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยเพิ่มคำว่า ศาสนธรรม เพื่อให้ครอบคลุมถึงการคุ้มครอง การประพฤติ การปฏิบัติ ตามหลัก ศีลธรรมอันดีทั้งหมด ไม่ว่าจะมีการบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๒ หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นครั้งแรก

ประธาน : ผมขออนุญาตดูเบื้องต้นก่อนนะครับ ที่เราจะตั้ง Heading ของ เจตนารมณ์ไว้ เพื่อเป็นประกันหรือว่าเป็นหลักประกัน ใช้คำเดียวกันนะครับ ตรงนี้มีใครเห็น เป็นอื่นใหม่ครับ ถ้าไม่มี อาจจะให้ดูว่าตัวมาตรา วรรคหนึ่งก็คือบุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการ ถูศาสนา แล้วก็เรื่องการปฏิบัติตามศาสนาทำได้เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่พลเมืองดี และไม่ขัด ต่อความสงบ อันนั้นเรามีแล้ว ทีนี้วรรคสอง ที่บอกว่า การใช้เสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ย่อมได้รับความ คุ้มครองไม่ให้รัฐกระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรได้ ตรงนี้เรายังไม่ได้มี ไว้ในเจตนารมณ์ เราเห็นว่าควรจะใส่ไว้ด้วยหรือไม่อย่างไรครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : วรรคสองของมาตราใหม่

ประธาน : วรรคสองของมาตราครับ เราจะบันทึกไว้ในเจตนารมณ์หรือไม่อย่างไร ครับ แล้วก็วรรคหนึ่งของมาตราที่เราแยกเอาไว้เป็น ๒ กรณี เราเห็นว่า โอ.เค. หรือยัง หรือเราจะขยับ ปรับอย่างไร นั่นคือสิ่งที่ผมขออนุญาตตั้งข้อสังเกตไว้ นะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือผมขออธิบายเพิ่มเติมเรื่องคำว่า บริบูรณ์ มีแห่งเดียวในกฎหมายนี้ ที่เขียน Absolute Rights ก็คือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานทั่วไปที่ใครไปก้าวก่าย สิทธิตัวนี้ไม่ได้ เป็นเสรีภาพโดยสมบูรณ์ ทีนี้ผมก็เลยเขียนว่า ปวงชนชาวไทย รวมถึงบุคคลที่มี สัญชาติไทยย่อมมีเสรีภาพ ทีนี้ปัญหาว่าจะ โอ.เค. ไหมตรงนี้ หรือจะตัดออก ที่นับถือศาสนาเนี่ย เช่น อาจจะเป็นต่างชาติที่มาพักแรมหรือเดินทางท่องเที่ยวเข้ามา แต่เขาก็มีศาสนาอย่างใดอย่างหนึ่ง อันนี้คืออธิบายไปถึงตรงนั้น แล้วก็ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มีความสมบูรณ์และเด็ดขาด ก็คือใครจะ ไปขัดขวางหรืออะไร ไม่ได้ ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ คือมีแห่งเดียวคำว่า Absolute จะอย่างไร ก็อยากจะหาหรือ

คณะกรรมการบ้านที่กเจตนารมณ์
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประกาศลักษณะ ๑๑/๕

ส่วนอันที่ ๒ คือ เป็นวิธีปฏิบัติ ปฏิบัติก็ปฏิบัติได้ทราบเท่าที่ไม่เป็นปฏิบัติหรือขัดต่อความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน คือก็จะห้ามเขาไม่ได้ ท่านคิดว่าตรงไหนเมื่อสักครู่บอก

- ๑๒/๑

อนุ. บันทึกเจตนาธรรมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๑๒/๑

ประธาน : วรรคสองของมาตรา ๕ ใหม่ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ที่บอกว่า เสรีภาพย่อมได้รับการคุ้มครอง ไม่ให้
กระทำใดเป็นการลิดรอน

ประธาน : ตรงนี้ผมตั้งข้อสังเกตว่าเรายังไม่มีบันทึกเอาไว้

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือจริง ๆ แล้ว

ประธาน : ในระหว่างที่เราคิดถึงวรรคสองว่าเราจะใส่หรือไม่อย่างไร ที่วรรคหนึ่ง
ที่เราได้บันทึกมาแล้วย่อนั้นนะครับ ไม่ทราบท่านอื่นเห็นเป็นอย่างไร เชิญท่านประโกชณ์ครับ

นายประโกชณ์ สภาวสุ : ผมเรียนถามเพื่อความกระจ่างนิดหนึ่ง กรณีศาสนา
อิสลามระบุนะครับไว้ว่า กรณีที่บุคคลที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม แต่มาสมรสด้วยจะต้องนับถือ
ศาสนาอิสลามด้วยนี่ผมพูดถูกหรือเปล่าไม่ทราบนะครับ เป็นอย่างนี้ใช่ไหมครับ ต้องนับถือ ใช้คำว่า
ต้อง ใช่ไหมครับ กรณีที่ต้องคำสั่งสอนของศาสนาขัดกับรัฐธรรมนูญใหม่ครับ เพราะบังคับให้นับถือ
ศาสนาโดยปริยาย เป็นสิ่งที่ห้อยตามมาจากความเป็นคู่สมรส กรณีอย่างนี้อย่างไรครับ ผิดไหมครับ

ประธาน : ตรงนี้โดยส่วนตัวผม ผมมองว่าถึงแม้ว่าศาสนาอิสลามจะกำหนดไว้
บังคับไว้เช่นนั้น แต่ว่าผู้ที่จะแต่งงานมีสิทธิเลือกได้ว่า ตนจะแต่งหรือไม่ ถ้าแต่งก็ต้องภายใต้กฎกติกา
ของเขา เพราะฉะนั้นเขายังมีสิทธิที่จะเลือกแต่งอยู่อีกนะครับ แล้วก็ผมก็เห็นหลายคู่ที่ไม่นับถือ
ศาสนาโดยเข้าอิสลามโดยพิธี แต่ว่าในทางปฏิบัตินอกบ้านก็ยังคงเคร่งครัดครับ โดยที่ทำไมท่านหมูที่
กำลังวิ่งแต่ท่านซากหมูครับ

นายประโกชณ์ สภาวสุ : คืออย่างนี้ครับท่านประธานครับ ผมคิดเตลิดว่า
พระธรรมคำสั่งสอนก็ดี หรือว่าคำสั่งสอนของศาสนาใด ๆ ก็ตามที่ปฏิบัติคล้ายในราชอาณาจักรที่ขัด
ต่อรัฐธรรมนูญสามารถกระทำได้ใช่ไหมครับ

ประธาน : โดยทั่วไปแล้วนะครับ อะไรที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญคงทำไม่ได้ คือตรงนี้ผม
มองดูในส่วนตัวผมยังคิดว่าไม่ขัดนะครับ เพราะว่าเนื่องจากว่ายังมีสิทธิที่จะเลือกได้ว่าเราจะแต่งงาน
หรือไม่ แต่ถ้าเราแต่งเราก็ต้องเข้ากฎเกณฑ์ของเขาเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นผมเลยมองว่าคงไม่ขัด
แต่ว่าแน่นอนครับในทางปฏิบัติจริง ๆ ก็เมื่อเราอยากจะทำแต่งเราก็ต้องตัดสินใจนะครับ

นายประโกชณ์ สภาวสุ : ท่านประธานครับ แต่ถ้ากรณีอย่างนี้ก็คือว่าเขาสร้างกฎ
กติกาขึ้นมากำหนดกรอบซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญสิครับ เพราะว่าสิ่งที่ต้องการก็คือคู่สมรสนั้นต้องมี
เสรีภาพในการเลือกศาสนาของตน โดยไม่ถูกบีบบังคับ ถูกไหมครับ ถ้าเป็นอย่างนั้นนะครับ ที่ผม
หาหรือคือผมขอความเข้าใจ ผมขอความรู้ไปด้วยพร้อม ๆ กับการพิจารณากฎหมายว่า มันแปลกดี
เหมือนกันถ้ามองในแง่มนั้นนะครับ

ประธาน : ขออนุญาตท่านวัชรินทร์ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือจริง ๆ แล้วคือเราไม่ก้าวล่วง อันนั้นเป็นความรู้สึก คือศาสนามันไม่ใช่เป็นสิทธิอย่างเดียว มันเป็น Spiritual คือเป็นจิตวิญญาณด้วยมันอธิบายยาก แต่ที่นี้ปัญหาว่าคือที่ท่านยกตัวอย่างมันมีทั้งจิตวิญญาณและทั้งสิทธิเสรีภาพมันปนกันคือถ้าท่านจะนับถือศาสนาเขา หรือจะไปแต่งงานกับเขามันก็มีทั้งจารีตประเพณี มันเอารัฐธรรมนูญไปอธิบายไม่ได้ มันต้องอธิบายเรื่องอื่นมาด้วย แต่ผมคิดว่าแต่ก็เป็นอิสระของเขาที่เขาจะเลือกนับถือศาสนา คือเป็นสิทธิโดยเด็ดขาด แต่ปัญหาว่าที่เขามีสิทธิโดยเด็ดขาดเหมือนกันแต่เขาไม่ใช่สิทธิตรงนั้น เพราะว่ามันมีเงื่อนไขทางจิตวิญญาณ ทางความเชื่ออะไรเข้ามาประกอบ อันนั้นผมว่ามันอธิบายคือผมก็อธิบายไม่ได้ชัดเจนนะครับ แต่ว่าเอาเป็นว่าในวาระหนึ่ง ท่านจะเห็นด้วยไหม เอาตรงนี้ดีกว่าจะได้จบ ว่าปวงชนชาวไทยอะไรท่านจะยอมให้ใส่ไหม ถ้าไม่ใส่ก็จะได้ บุคคลย่อมมีเสรีภาพ

ประธาน : เชิญท่านบัทมาครับ

นางสาวบัทมา สุกกำปัง : ประเด็นที่ท่านประโคมตั้งขึ้นมา มันน่าจะเป็นในส่วนคือเขาใช้คำว่า เสรีภาพ นะคะ เสรีภาพก็คือเสรีภาพในการที่จะเลือกและยินยอมตรงนั้น มันอาจจะไม่ได้เป็นสิทธิเท่าไร เพราะว่าสิทธิเราไม่ต้องไปใช้ก็ได้ เราได้มาโดยตรง โดยปริยายเลย แต่เสรีภาพคือสิ่งที่เราอาจจะต้องเลือก ต้องเข้าถึงเอาเองอะไรประมาณนั้น ก็น่าจะเห็นด้วยกับท่านประธานค่ะ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นผมขออนุญาตกลับมาเมื่อสักครู่นี้ที่ทั้งเอาไว้นะครับ ว่าวาระหนึ่ง ปวงชนชาวไทยรวมถึงบุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่สัญชาติไทย ย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ตรงนี้ตรง Keyword ก็คือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ว่าท่านวัชรินทร์ต้องการจะให้มันอยู่ใช่ไหมครับ ที่นี้กรณีที่ว่าปวงชนชาวไทย รวมถึงบุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่สัญชาติไทย อันนั้นเป็นคำอธิบาย เราจะคงไว้ตามนี้หรือเราจะบอกว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพ เพราะบุคคลมันก็คือไม่ว่าชาติใด ๆ สัญชาติใด ๆ รวมอยู่แล้ว ผมเลยหารีหรือว่าเราจะเอาสั้น ๆ คือ บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพหรือว่าจะใช้คำอธิบายยาว ๆ เช่นนี้

นายประโคม สภาวสุ : ผมขออนุญาตแทรกนิดเดียวครับ ในส่วนนี้ผมกลับเห็นว่าคำยาว ๆ จะดีกว่าครับ คือผมไม่อยากจะใช้คำเดียวกับมาตรา ผมว่ามันดูซ้ำสำหรับมาอ่านอีก Paragraph หนึ่งก็ไปอ่านเรื่องเดิมเป็นเสียงแอดโคอีกแล้ว

ประธาน : ถ้าไม่มีใครเห็นเป็นอย่างอื่นนะครับ เจตนาธรรมณ์วาระหนึ่งเราผ่านนะครับ ต่อไปวาระสองครับ มีใครเห็นเป็นอื่นไหมครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ท่านคณิตที่บอกว่า การกระทำจะจำกัดสิทธิเช่นว่าไม่ได้ รวมทั้ง ถ้าเต็มอย่างนี้ได้ไหมครับ คือ ก่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

อน. บันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๑๒/๓

รวมทั้งการกระทำใด ๆ ของรัฐจะรอนสิทธิเช่นนั้นไม่ได้ อย่างนี้ได้ไหมครับ รวมทั้งการกระทำใด ๆ
ของรัฐจะรอนสิทธิเช่นนั้นไม่ได้ มันอาจจะ เป็นภาษาที่เข้าใจยากหรือเปล่า

ประธาน : ถ้าเผื่อเราจะใช้อย่างนี้ได้ไหมครับ และมีให้รัฐกระทำกรใด ๆ อันเป็น
การรอนสิทธิ ขอวรรคก่อนนะครับ วรรคแล้วก็ และมีให้รับกระทำกรใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือ
เสียประโยชน์อันควรมีควรรได้

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : มันยาวไปไหมครับท่าน

ประธาน : ถ้ายาวเอาแค่ รอนสิทธิ ก็ได้

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : รอนสิทธิเช่นนั้น

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นมีใครเห็นว่าควรจะขยับเป็นอย่างอื่นหรือไม่อย่างไรครับ
ผมขออนุญาต ถ้าไม่มีความเห็นเป็นอื่นนะครับ ขออนุญาตดูหมายเหตุต่อเลยครับ ถ้าเผื่อเกิดไม่เห็น
เป็นอื่นนะครับ ผมขออนุญาตผ่านมาตรา ๓๗

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : หลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจะให้
คงไว้ไหมหรือ list ไว้ก่อน คือผมว่ามันก็เป็นแนวที่รากฎหมายระหว่างประเทศเราก็ไม่ได้ทั้ง เพราะใน
กรอบ ๑ ตอนเราพูดกันตอนที่พูดครั้งแรกก็บอกว่า ทั้งหมดจะต้องยึดอนุสัญญาหรือกติการะหว่าง
ประเทศเป็นหลักด้วยก็เลยพยายามใส่ เอาไว้ก่อนถ้าในที่สุดแล้วไม่เอาเราถึงเอาออกนะครับ

ประธาน : ที่ใส่เอาไว้เป็นสีต่างนั้น ก็เพื่อวัตถุประสงค์ว่ายังไม่ถอดให้คงไว้ก่อน
แล้วค่อยกลับมาดูอีกครั้งหนึ่งครับ อย่างนั้นต่อไปขอมาตรา ๓๘ ครับ

วินิตา : มาตรา ๓๘ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัย
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ อันมีมา
เป็นการฉุกเฉินหรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่
ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือการรบ หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ
ประกาศใช้กฎอัยการศึก

เจตนารมณ์ เพื่อเป็นการคุ้มครองและป้องกันการบังคับใช้แรงงานประชาชนโดยรัฐ
การบังคับใช้แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและจำกัด
เฉพาะเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ และเป็นกรณีฉุกเฉิน หรือประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือการ
รบ หรือระหว่างที่มีการประกาศสภาวะฉุกเฉิน หรือกฎอัยการศึกเท่านั้น

หมายเหตุ

๑. คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

อน. บันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

อารีรัตน์ ๑๒/๔

๒. หลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นครั้งแรก

ประธาน : Keyword ก็ตั้งเป็น Heading ไว้แล้วนะครับ เราลองดูครับว่า Heading ก็ดีหรือว่าคำบรรยายถึงเจตนารมณ์ในวรรคถัดไปก็ดี มีใครจะเสนอแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไรครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : อันนี้ผมก็ไม่แน่ใจว่าจะเป็นประกันหรือคุ้มครอง ก็เลยใช้ว่า เมื่อเป็นการคุ้มครองและปกป้องกันการบังคับใช้แรงงาน คือจริง ๆ มันเป็นสิทธิ คือมันไม่ใช่สิทธิของประชาชน มันเป็นสิทธิของรัฐที่จะบังคับแรงงาน แต่มันต้องคุ้มครองคนถูกบังคับ คือผมมองอย่างนั้นนะ ไม่ทราบหรือนะครับ คือการบังคับแรงงานมันไม่ใช่สิทธิของเรา แต่มันเป็นสิทธิของรัฐที่จะบังคับ ด้วยเหตุนี้เองเราก็จำเป็นต้อง Protect คนที่จะถูกบังคับก็คือ คุ้มครองป้องกันการบังคับใช้แรงงาน ไม่ทราบว่ามีไหม

ประธาน : ผมขออนุญาตนะครับ คือหลักเกณฑ์ก็คือเกณฑ์แรงงานไม่ได้ แต่กรณีที่ทำเป็นเท่านั้นเองจึงจะออกบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อบังคับแรงงานได้ ซึ่งมีกรณีใดบ้างที่สามารถออกบทบัญญัติบังคับได้ ก็ ๑ และ ๒ เหตุที่กล่าว

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ก็น่าจะเป็นคุ้มครองอย่างเดียว ไม่ใช่ป้องกันใช้ไหม ก็น่าจะหรือ คือช่วยกันคิดหน่อย คือมันใช้คุ้มครองการเกณฑ์แรงงาน ตัด ป้องกัน ออกดีกว่า นะครับ เพื่อเป็นการคุ้มครองการบังคับใช้แรงงานประชาชนโดยรัฐ

ประธาน : มีท่านอื่นเห็นมีอะไรเพิ่มเติมไหมครับ เชิญครับ ไม่มีนะครับ ถ้าไม่มีขออนุญาตผ่านไปหมายเหตุเลยครับ หมายเหตุ ไม่มีใครแก้ไขเพิ่มเติมครับ วันนี้เราจบส่วนที่ ๓ ไปแล้วนะครับ ส่วนที่ ๔ ก็คงยกยอดไปคราวหน้านะครับ ก็ขอขอบคุณทุกคนครับ ปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

